

લેખકશ્રીના અન્ય પ્રકાશનો

- (૧) કુનદીપક (ઐતિહાસિક વાર્તા) (અપ્રાપ્ય)
- (૨) માયાની ભાગી (,) નવજીવન મથકાળા
- (૩) સસાગના બહેણ (,) મારીઆધાર વાચા
ભા ૧ ૨ ૩ દામનમર (સૌરાષ્ટ્ર)
પ્રાપ્ત થશે
- (૪) પલટાતા રંગ (લેખક કથાનકો)
- (૫) સૂરના અજવળા (૨૨ ગુરુવર્ણી મૂર્તિકાન્તાશ્રીજી મ નુ
કવન ચરિત્ર)
- (૬) જીવનધન (ભૌતિક મથન)
- (૭) પુત્રીન ભાગ (પાત્રવંશજીની આશાધના)
- (૮) જીવન માધનાનુ ગુનાજી (ઉપદેશ સમઢ)
- (૯) સ્વાસ્થ્ય સુખના (સ્મરેમાતિક સુત્ર મૂળ તથા રતોત્રી (પ્રેક્ષમા)
- (૧૦) વીજેના મોતી (લેખક કથાનકો) (,)
- (૧૧) વૈરના ત્રિપાળ (,)
- (૧૨) ઉર અને ઉગ્રાથ (ભૌતિક મથન) (,)
- (૧૩) પુત્ર સુખનવ ભોજ (સ્તવનાદિ સમઢ)
- (૧૪) જિતે -પદ્મપગમ (સ્તવનો) જૈન મહિવામ જી ગુનામ
ચાવમણી છતવારી નામપુર-૨
પ્રાપ્ત થશે
- (૧૫) જોતિ સ્તવનાચનિ (સ્તવનો જૈન સુવકમ કળ ગુનામચાવ
મળી કતવારી નામપુર-૨
પ્રાપ્ત થશે
- (૧૬) આનંદ ચદ્ર જોતિ (સ્તવનો તથા ગુરુગુરુ મહુલી)
- (૧૭) આનંદ ચદ્ર માધુરી (દીક્ષા મર્તિ)
- (૧૮) ભક્તિ માધુરી (સ્તવનો દુહા મહુલી મરળા નુત્પ)
આદિ
- (૧૯) પ્રેરણા અને પ્રકાશ (ઉપદેશ સમઢ) (પ્રેક્ષમા)

જીવન સાધનાનું ગુલાબ

ઉપદેશક શ્રી મૂર્તિશિશુ

અવતરણકાર શ્રી સાધક

પ્રકાશક નિરંજના જે મલ્લજી (બી. એ. એનર્સ)

મૂલ્ય :- જીવનસાધના

કરકમલોમાં

જેઓનો મહારો

મારા જીવનની મગલ કવિતા,
જેઓની છાયા

મારા જીવનનો શ્રેષ્ઠ વિસ્તારો,
જેઓની કૃપાદષ્ટિ

મારા જીવનનું શ્રેષ્ઠ ધર્મ

તેઓથી

મગાતમલાવી પરમોપકારી પરમપૂજનીય

વડીલ ગુરુજીનથી

પદાલતાથીજ મહાગજ સારંગના

કરકમલોમાં

સદાની ઋણી

માધવી મયણુશીજી

(‘સૂર્યશિશુ’)

“ પ્રાપ્તિસ્થાન ”

નિરંજના જે મલ્લજી

ગળે દ્રવીયા બ્લોક ૧૨

ખીજેમ જે દોસતનગર

મેરીનવી સુબધ-દર

(N B)

જયાએન

C/O ચન્દ્રકાન્ત રતિમાલ

તેલના વેપારી

સુભાષચોક

જલગાવ (૫ ખા)

એમચદ ઠી શાહ

જનન નિવાસ સામે

પાલીતાણા

(મૌરાપુર)

અજવાળીએન

C/O મણિલાલ વીરપાળ શાહ

નાગરાસ રામજીના મકાનમાં

લીમડીનો ઉતારા

સુરેન્દ્રનગર (સૌરાષ્ટ્ર)

મનુભાઈ બુધાલાલ એન્ડ કમ્પર્સ

પો બો ન ૧૨૨

શાહપુરી

કોલ્હાપુર (મહારાષ્ટ્ર)

વિક્રમ સવત

આગમોધ્યારક સવત

વીર સવત

૨૦૨૩

૧૮

૨૪૬૩

(સર્વ હમ્મ ગ્વાધીન)

જરૂર...

“હવન માધનાનુ ગુવાળ” નામ મારા પરમોપકારી
વડીલ ગુરુજીનશ્રી પૂજ્ય પદ્મવતાશ્રીજી મ મા શોધી
આપેલ છે.

એઓશ્રીની રીતળ હાયા મારા સયમહવનના
પ્રત્યેક ઉત્થાનમા

કેટલી સંકાનુભૂતિવાળી બની છે.

તે તો હું કશું કહી કે લખી શકું તેમ નથી ,
એ તો મારું અતર જ બાળી શકે છે

જનમન કયાણના હેતુરૂપ આ પ્રકાશનમા મારું મીનની
જ સાધના કરવી પડી છે

હું સાધકને કાઈ કહી શકી નથી કારણ કે વ્યક્તિ વખત
સ્વનીર્ધર ગૌણ કરી, જનગણની ઈચ્છાને આધીન
બનવું પડે છે

“શ્રી સૂર્યગિજુ”

અમૂલ્યપણી

સ્વપ્ને ય કંપના ન હતી કે આ કહિને કાર્યમા હું સંદેખ
યશ્ચ

કેટલાક કાર્ય એવા હોય છે કે જેને સમય લાગતો નથી.

જ્યારે કેટલાક કાર્યો એવા હોય છે કે મમયના ઠહેણ વડી
જાય તેા ય પાર આવતો નથી

“ જીવન સાધનાનુ ગુણાખ ” પુસ્તક કેમ પ્રકાશિત
યયુ તેમા જીડે જીડે હેતુઓ સમાયેલા છે પૂન્યશ્રી
“સૂર્યશિશુ” મહાગાન્ધી ઉપદેશધારા અખલિતપણે છેલ્લા
ઘણા વર્ષોથી સતત વહેતા, તેમા તરંગોના જનેલા જાતુકદીયા
ની અમલિત માગ યઇ

જનતાનો માલ ઉપર અતિ આગ્રહ હોયે માટે થતો
મને યયુ કે જનમમુદાયને લાલ થતો હોય તે પરિશ્રમ
અન્ય લેવો જોઈએ એમ માની મેં આ કાર્ય અંકપ્યુ

નાતુ, તાણુ, કુમળુ પુ પ પર્વતના ભારને ન ન વહી
ગકે, હતા સ્વ-પરના અતિ એયને લક્ષ્યમા લાગે અવતરણુ
કવુ શરૂ કર્યું

પૂન્યશ્રીનો ઉપદેશ એલે જાણે દેયુ રગભીનુ થઈ
જાય એ ઉપદેશમા કોઈ જાતની તુટિ અખલના કે વિરૂદ્ધ-
વચન ઠહેવાતુ નહિ, હતા મારી કવમથી અવતરણુમા ઠઈ

પણ, અન્યાય થઈ ગયો રોય તો હું ત્રી પ્રથમ શ્રી ઉપદેશક
ની અતઃકરુણપૂર્વક દાખા પ્રાર્થુ છું

મતિમદના દોષથી અશુભ અનુચિત, વિનાશાવિરૂદ્ધ
ઉત્કૃષ્ટ લખાઈ ગયું હોય તો જભીર વાલ્મીકી મુધારા લે
સમનારક જડેયોનો પુણ્યપ્રનાપ અને આના આ કાર્યમાં
નદ્રાચક બન્યા, નહિતઃ અંધારા દેખાતું સુલભ અને
કલ્યાણમાં હુલસ આ કાર્યનું નાપાદન હું ન જ કરી શકત

પ્રત્યક્ષને વાચકવર્તી મુધારી વે

અતઃ સદેની પ્રમુલ્ય પાળેના ભા। ભઈ વિમામે તલે ૬

“શ્રી લાલક”

વ દના

વર્તમાનયુગ ભોતિહ બૃતાવગના અપજીવી આકર્ષણ તરફ નાધળો દોટ મૂડી ગ્હો છે અને ગાપણ ભારતવર્ષના આધ્યાત્મિક આદર્યો પ્રત્યે ઉપેક્ષાભાવ ઉત્તરોત્તર વૃદ્ધિ પામતા ગ્હો છે આમ છતાં શ્રી જિનશસનના પાવાસમાન શ્રી શ્રમણસઘની પરપના બાજે પણ નિમળ ચિતનગીલ અને ન્યાણુકારી રહી શકે છે એ ખરેખર એક વિશ્વામ સ્થાન ૩૫ છે

જેનોની શ્રમણન્યા એ તીર્થ કરભગવતોના આદર્શથી મમર બનેની એક ભવ્ય ગ્થના છે આ ગ્થના પર વર્તમાન યુગનો કોઈ હાથ લાગ્યો હોય તો તે બનવા ભોગ છે છતાં એનું હાઈ તો આજ પણ એણે ને એણે ગૌરવપૂર્ણ ગ્હુ છે

આમ થવાનું કારણ અન્ય કોઈ નથા પરંતુ નાપુ-સાધ્વીજી મક્કા ભગ્યોના તપ, ચારિત્ર અને ચિતનનું પન્જીમ છે

પ્રસ્તુત શ્રયમા પરમ પૂજનીયા સાધ્વીજી શ્રી સૂર્યશિશુ" ના ઉપદેશની એક ધારા પડી ॥ આ ધારામા નએશ્રીના કર્મની વિચિત્રતા, સંસારની અમારતા દર્શન તના અને શા માટે? નરકાર એ જીવનનો સાચો શલ્યગાર, પરમ બનવા પ્રયત્ન કરો, જીવનનું સાચું મૂલ્ય, સ્વબલુસેવા

કોઇ આત્માનો કદ્દર શત્રુ છે વાણીનો પ્રભાવ વિગેરે ઉપદેશ
રાનો શોધી રહ્યા છે

શ્રી “સૂર્યશિશુ” ની કથન ગેલી આડબર વિદ્વિત
હોવા છતાં દ્વંદ્વવ્યર્થીય છે ભેનોની પરપરા હંમેશા મડના
તમક રી છે અને પ્રસ્તુત થયેલા એ આદર્શ બરાબર
જાણવાયો છે

પ્રસ્તુત ઉપદેશરત્નોના સમુચ્ચયનું નામ “જીવન સાધના
નું ગુલાબ” યથાર્થ સંખવામાં આવ્યું છે જે માધના પાછળ
આત્મરૂપી ગુલાબની મોરલ નહોતી તે સાધના કાગળના પુલ
જેવી જ બની જતી રાખે છે ત્યારે સૂર્યશિશુશ્રીની
સાધના આત્માની જ્ઞાન સૌર્ય વડે મમૃષ્ય બનેલી છે

શ્રી સૂર્યશિશુશ્રીએ આપણા વિરાટ કથાનુયોગમાંથી વીણીને
ઉત્તમ શ્રીનીમાં ઐતિહાસિક કથાઓ પણ આપી છે અને
પ્રેરણાત્મક નવવિકાઓ પણ આપી છે

હું શ્રી શ્રમણસંસ્થાનો ઉપામક છું અને મારા દ્વંદ્વ
માં શ્રી શ્રમણસંસ્થા પ્રેરણા સદૃશાવ, પૂજ્યલાવ અને મમત્વ
ભાવ રહે તે સ્વાભાવિક છે આમ છતાં અતરમાં માધ્યસ્થ
દષ્ટિ રાખીને મારે કહેવું પડે છે કે “જીવન સાધનાનું
ગુલાબ” માત્ર ભેવા જેવું નથી પણ એની આત્મસૌર્ય
રેયામાં ઉતારવા જેવી છે

મારી આશા

સસારના તાપથી માનવી ઘર્ષઘર્ષને જ્યારે હેગત થાય છે ત્યારે મહકારની આધાતની અને મજાનુભૂતિ ટી અંધ મધ જરૂર પડે છે મંસારના રગજેરગી રગોમા આજના યુગનો માનવી અટવાઈ ગયેલો છે પરંતુ કોઈ અનેરો જ્ઞાનનો વીપ હસ્ત ધરી પ્રકાશની ખગદડી માટે તો જરૂર તેના જીવનને મહકાર પ્રાપ્ત થઈ જાય

આવો સુદર સજ્જાર- મત્ય માર્ગદર્શન આપનાર જો મોહ હોય તો તે એક નિસ્વાર્થી ગુરૂવર્યો છે તેઓ પાસેથી જીવન જીવવાની સાચી દ્રિ મળી શકે તેમ છે આજનો માધ્વી સમુદાય ખજ સુદર કામ કરી શકે છે સ્વ. પરમ પૂજ્ય પુષ્પાશ્રીજી મહારાજસાહેબના શિષ્યા સ્વ. પૂ. ભુમકાયાશ્રીજી મહારાજસાહેબના શિષ્યા સ્વ. પૂ. મુર્દાદા તાશ્રીજી મ. ના નિધ્યાઓ પૂ. પદ્મવ્રતાશ્રીજી મ. સા. તથા પૂ. મંયાસુશ્રીજી મ. સા. [શ્રી સૂર્યશિશુ] જેઓશ્રીની કૃતિ “જીવન માધનાનુ ગુલાબ” જનતાના હિલને આનંદ સાથે સહાનુભૂતિ આપે એવી તેમજ મંસારના તાપને શાન કરી સમતા આપનારી છે, પૂ. સૂર્યશિશુ મ. સા. ની અત્ય શક્તિ, વિદતા અને સાહિત્યની ઉપાસતા

સાથે સવિજ્ઞાનના કસ્યાણની લાવના અતિ ઉમદા છે તે જીવો
સ્વભાવ ગ્રંથે સૌમ્યતાની મુદ્રેણ અને સપર્કમા આવેલાને
યતદિચિત આપવાની અભિવાધા તે તેઓનો નહજ ગુણ છે

સૂર્યના કિરણો પ્રખરપ્રતાપી હોવા છતાં સર્વજન માન્ય
હોય ॥ તેમ સ્વ સૂર્યકાન્તાશ્રીજી મ મા ના શિષ્યા
પ્રશિષ્યાના તેજસ્વી કિરણોના વૃદ્ધને જાણે કે આજી કે તેવુ
પ્રતાપી તેઓશ્રી કિરણ છે પૂ સૂર્યશિશુ મ સા ની એક
પછી એક કૃતિઓ પ્રકાશનમા આવી ॥ તેમ આ કૃતિ પણ
આવી રહી છે એ જ લોકદુઃખની ચાહનાનો પુરવાર છે જૈન
સમાજમા આ રીતે સાધ્વીજી મહારાજ પણ ઉત્કર્ષનું એક
દાણુ અગ છે એવી મો દરેક સાધ્વીજી મહારાજ પ્રતિદષ્ટિ
રાખે તેઓની સમર્થ શમ્ભિના વિસ્તાર માટે સ પૂર્ણ સહકાર
મળવો જરૂરી છે પણ આ મારી અતરવાયા કોણુ જાણે
કોણુ ક્યારે સામળશે ? મારી આ પ્રાર્થનાને સૌ કોઇ વિચા
રશે તો આ મારી આશા ફળશે.

વિશેષમા આ કૃતિમા સિદ્ધહસ્તલેખકે અતરઉદ્ગારથી
મનહર રંગો 'વદના' મા પૂરીને કૃતિનો રંગ મધુર બનાવો
દીધો ॥ જેઓ શ્રીનુ સાધુસમાજ પ્રત્યે લાવનારું દિવ મૂકતુ
દેયું લાવના જહુમાન જરા ય અલગજાન્યા નથી તે લેખકશ્રી
પ્રત્યે મારૂ અર્પિત કરણુ મૂક્યા વિના રહેતુ નથી. તેઓશ્રીનો
હુ આભાર માનુ ॥ આ કૃતિમા સહકાર આપનાર શુભે
અઠકોનો પણ આભાર માનુ છુ જેને સુદર પ્રીતી ગ કરી

કૃતિને આકાર આપ્યો હ તે હસમુખવાદીના આભાર માનું
 છું તથા સંસ્કૃતમેશ કાર્યત્તિવામા તત્પર રહે એમ ઇચ્છું છું.
 કૃતિમા અવત લુકારથી, પ્રેસદોષથી, સમજદેરથી શાસ્ત્રવિરુદ્ધ
 તખાલ્ફ દોષ કે કઇ દોષ થયો હોય તો ક્ષમા માગું છું

અતમા શ્રી કેમ કૃતિનો મુદર લાભ લે

એજ ભાવના

પ્રકાશિકા

નિરજના જે. મલહ

બી. એ. એનર્થ

સહાયકોની નામાવલી

- ૨૧ પ પૂ સૂર્યકાન્તાર્થીભ મ ના શિષ્યા પૂ પદ્મલતા
શ્રીભ મ મની ગુણ પ્રેરણાથી
- ૫૦૭ શ્રી જૈન શ્વે મૂ જ્ઞાન ખાતામાથી બેરમો
હ શેઠ મણીલાલ રાઘવજી કેઠારી
- ૧૫૧ શ્રી જૈન શ્વે મૂ જ્ઞાન ખાતામાથી કલરાસગઢ
હ નદવાલ જોમ શાહ
- ૨૨ પ પૂ મનહરશ્રીભ મ ના શિષ્યા પૂ ધર્મોદયાર્થીભ
મ ની પ્રેરણાથી
- ૨૫૧ શ્રી જૈન શ્વે મૂ જ્ઞાન ખાતામાથી અરીઆ
હ કેવરીશાઈ માલોકચંદ વોરા
- ૫ પૂ પદ્મલતાશ્રીભ મ ના શિષ્યા પૂ અમિતરણાર્થીભ
મ ની પ્રેરણાથી
- ૨૦૧ કચનબેન, ચચળબેન, નીલમબેન. ધનબાદ
- ૫ પૂ પદ્મલતાર્થીભ મ ના શિષ્યા પૂ નિરૂપમાર્થીભ
મ ની પ્રેરણાથી
- ૫૧ નવલચંદ હાકેમચંદ બેરમો
- ૫ પૂ પદ્મલતાશ્રીભ મ ના શિષ્યા પૂ ધર્મજ્ઞાર્થીભ
મ ની પ્રેરણાથી
- ૫૧ જ્ઞાપબેન જ્ઞાનજી બેરમો

૫ પૂ પદ્મતાથીજ મ ના શિષ્યા પૂ મદ્યલદ્વાથીજ
મ ની પ્રેરણાથી

૩૭ મનોરમલાલ મોહનલાલ બેરન

૫ પૂ પદ્મતાથીજ મ ના શિષ્યા પૂ આરમદ્વાથીજ
મ ની પ્રેરણાથી

૩૭ જોન ડી જોન બેરન

૫ પૂ પદ્મતાથીજ મ ના શિષ્યા પૂ વીરભદ્રાથીજ
મ ની પ્રેરણાથી

૫૭ પ્રભાષેન તલચંદ્ર અરીમા

૫ પૂ પદ્મતાથીજ મ ના શિષ્યા પૂ પ્રમિતદ્વાથીજ
મ ની પ્રેરણાથી

૫૭ લતાબેન લલિતભાઈ અરીમા

૫ પૂ સાધ્વી મ શ્રી શુભોદયાથી મ ની પ્રેરણાથી

૨૫૭ શ્રી જોન ધ્વે મૂ શાનખાતાભાઈ જલગાવ
હ ખીમચંદભાઈ

૫ પૂ પદ્મતાથીજ મ ના શિષ્યા પૂ વિનયદ્વાથીજ
મ ની પ્રેરણાથી

૫૭ સવિતાબેન જયતિલાલ જલગાવ

૫ પૂ પદ્મતાથીજ મ ના શિષ્યા પૂ વિનિતદ્વાથીજ
મ ની પ્રેરણાથી

૩૭ રજનબેન કાલિલાલ જલગાવ

વિષયાનુક્રમ

વિષય	પૃષ્ઠ
૧ ક્રોધ એ આત્માનો કદર શું છે	૧
૨ સ સારની અમારતા	૨૫
૩ દર્શન કોના અને શા માટે?	૪૬
૪ સ સ્કાર એ જીવનનો સાથી શમુગાર છે	૭૫
૫ કર્મની વિચિત્રતા	૧૦૦
૬ પરમ બનવા પ્રયત્ન કરો	૧૧૬
૭ જીવનનું માથું મૂલ્ય	૧૪૨
૮ વાણીનો પ્રભાવ	૧૫૫
૯ સ્વપ્ન મુ સેવા	૧૭૧

સુદકે.

દમસુખ જગજીવન રોઠ
ન્યુ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ન્યુ માઈક
સુરેન્દ્રનગર ફાન ૪૧૩

॥ ૐ હ્રીં નમઃ ॥

ક્રોધ એ આત્માનો કટ્ટર શત્રુ છે

। क्रोधो यस्य सुतेक्षणश्च चाण्डालस्य च नाडरम् । । ૧

समाह क्रोध परित्यज्य भयोज्ञवत्तपिय पदम् ॥

મંમાર સાગરની મપાળી ઉપર ક્રોધ પ્રાણીઓનો જીવન
પર કેવી બનશે કટ્ટર છે ? જ્યારે આત્મા ક્રોધ સમુદ્ર થાય
તે ત્યાર તેની નારી થે જીવનદિશા પગદાર્થ બન્યું છે

નિર્મળ મ્હંદિકની પાછળ કાળે પેલું મુકવામા આરે
તા તે મ્હંદિકની પ્રતિબા ગ્યામ બની જાય છે ક્રોધને કાળે
નાગ કહ્યો છ એક દાડડીયા કરના પણ ક્રોધી ભય કર છે

ક્રોધ આજની માનવ ન કરવાના કામ કરી બેઠે જ
પ્રાણ કે નિજનોને વિનાશ કરતા પણ તા યડકતો નથી
ક્રોધના આધિપત્યથી માનથી માનથી રહેતો નથી પણ
દાનની બની જાય છે ક્રોધ આવના ક્રોધી અત્યનો નામ
પાળી શકતો નથી દાડડીયો બાન બૂલે જ તેમ તે લાન
બૂલી જાય છે ક્રોધના નશાથી આત્મા પ્રચૂર કર્મના પૂજને
ખડકે છે કુર્મી લાલુ તેમ કરી બજની પરમ ।

ગમી જાય છે પણ તેને સુખનો ધ્યેય મળે એ મુશ્કેલ પડે છે આત્માનું સુખ ક્ષમામાં છે ગમતામાં છે તેનો અનુભવ તે કરી શકતો નથી.

ક્રોધ એ આત્માનો જાય કટ્ટર શત્રુ છે એ કદાપિ સમજી શકતો નથી

ક્રોધની ઉત્પત્તિ

ક્રોધની ઉત્પત્તિ જોયે મમાગ્નુ મર્જન અને ગુણોનું વિમર્જન છે એની ઉત્પત્તિમાં જે કારણો મુખ્યતાએ ભાગ ભજવે છે તે છે રાગ અને દ્વેષ ..

ઈષ્ટ પદાર્થના સંયોગમાં પ્રીતિ તે રાગ

અનિષ્ટ પદાર્થના સંયોગમાં અપ્રીતિ તે દ્વેષ

ઈષ્ટના વિયોગમાં, અનિષ્ટના સંયોગમાં, વૈલક્ષિક વાચિક માનસિક પ્રવૃત્તિઓમાં, કે સુખ મામગ્નીની ઔપચારિક પ્રવૃત્તિઓમાં ઠગવે ને પગલે ક્રોધનો સંભવ છે આમ ક્રોધના અનેક ગેરલાભ છે

ઈષ્ટતાની માનામાં કચ્છાશ આવી કે ક્રોધ ઉભો જ છે તેવામાં કોઈ કાર્ય કરવા તૈયાર થયા કે ક્રોધ આવ્યો જ જાણો વહેવારમાં એક બીજાને ન જાણે, વાદવિવાદ થઈ જાય, સ્વમાન ધરાય, વ્યાપાર કે જીવનમાં ખુવારી થાય, જરાક મનલેદ આય કે તમારી પાસે ક્રોધ આવ્યો જ જાણો એ ક્રોધ તમારી સામે ડાકીયું કરવાનો જ

કોઈએ તમારા જીવનમાં ગુઠચાન ક્યું કે તેને તમે વેરી માની લો છો રસ્તે ચાલતા તે મામદા મળે તો

તમારા રવાણા ખાલ થઈ જાય આખો લાલ થઈ જાય
જીવનમાં અચુખ શબ્દો આવી જાય કોઈ સમય હાથ પડે
ચમચમી જાય કેમ ખડેને ?

અતરંગ શત્રુની સામે યના ગીઓ

આવા શત્રુ તો તમારા ઘણા છે પણ જે ખરા શત્રુ
તે એની સામે યાઓને ! આત્માનો માથે શત્રુ તો કોણ
છે એની સામે યવાનો વિચાર આવે ખરા ? અત્યાર સુધીની
જીવનમાં કેટલી વાર કોણ આજ્યો તેની નોંધ રાખી ખરી ?
ખીન શત્રુ તો જીવનમાં એક જ વાર બગાડે પણ આ શત્રુ
તો એવો છે કે તે એક નહિ પણ અનેક જીવન બગાડે છે

તમારો શત્રુ તમને એક અચાનક કે કટાક્ષ બોલી
ગયો તો તમારો પિત્તો ઉઠ્યો જ જાણો માને એક
શબ્દને ખ લે બે શબ્દ બોલીને બધ કરી દો તે બધ ન
ચાય તો કોઈ-કેસી કરતા પણ તમે યાકો નહિ. ડોચગીના
બોલો પણ છુગ મૂંઝી દઈને કસ જીતવાનો પ્રયત્ન કરો.

શત્રુને નિર્બળ બનાવવા અનેક ઉપાયો કરો છો પરંતુ
તમારૂં, તમાની મર્યાદા, સ્વચ્છતા અને લવચકાવનું
નિકલન પ્રમાણ કોણ પો વિજય મેળવવા માટે કોઈ પ્રયાસ
અજમાયો છે ખરો ? એ અતરંગ શત્રુની સામે યવાનો
પ્રયત્ન કર્યો ખરો ? ના, નહિ જ એ જ સુખ્ય ખામી
છે આત્માની શુભ પ્રવૃત્તિમાં જે દુરમનો છે તેને આપણે
હાવાં શકતા નથી અને જોઈ પણ ગાકના નથી.

એક મુશ્વિમ, કનિ કહે છે ક્રોધ દેવો મૂઢમ સ્વરૂપી છે તે જુઓ. એક અધારમયી કાળે ઓરડો હોય, ન્યા પ્રકાશની રેખા પણ પ્રગેલી ગઈ નહિ તેવા ઓગડામા કાળી બીત હોય અને તેના પર કાળો પડેલો હોય તે પડેલો પડે કાળી બીતે આનની હોય તો તે કદાચ પાછળી શકાય, પરંતુ કાવને પાછળી શકતો નથી માટે જ એ આવના પહેલા જ સ્વસ્થ થવું જોઈએ.

આપણી નિર્મળતા :

ક્રોધપી શત્રુ આગ્રહ બાવાં જ્ઞાન એટલે આપણે લાગ થઈ જશું, શરીર તપી જશે, માથું ગ્રમ પાણીનો જેમ ઉગવા, માલગે અને બાન ભરી જશો.

શત્રુનો નિદામા પણ લગના ન કનય તેને ઉગતો જ નાપી દેવો એમ નીતિકારનો ન્યાર છે છતાં ક્રોધપી શત્રુને આપવા જતા આપણે પોતે જ ક્રોધને તાળે વઈ જઈએ છીએ ગમે તેવા બગવાન કહેવાતા આપણે ક્રોધ સામે તો આપણી નિર્મળતા જ બગારીએ છીએ, અને ક્રોધી મની જઈએ છીએ.

ક્રોધની વરાળ :

શાસ્ત્રકારો, જાણુને છે ન્યા, સુધી ક્રોધ પર વિજય ન મેળવાય, ત્યાં સુધી જન્મ, મરણ, મરણનો પાર, આવવાનો નથી અને, ધર્મ આગ્રહન પણ સ્વધર્મ થઈ રાકતુ નથી. ॥ ધારા કે વ્યામાન્મા જેટ ઓની તમે જાયા મને જમવા તો બેઠા, પલ દાળ હતી ખારી તમે જમ્યા નહિ

ત્યારે જો તમારો જાળક તોફાન કે તો ધરમા આવે તા તની શું દશા થાય ? અર્વાંગના પર અતરનો ક્રોધ પ્રસાળ ખની શબ્દ વાટે નાકગવા માડે પેના એવતા બાગનો તો વાનો જ ટીપાઈ જાય

આ સમયે શુવાના તાપથી બળતી પત્ની અને મૂલ્યો ભૂખ્યા આરોગ બાગડોનો પ્રિયાર આવતો નથી પત્ના એકાં શબ્દ'ને જોની જાય તો તેનું આવી જ બન્યું

અર્જિ ઉપર પાણી નાખે તો અર્જિ શાત થઈ જાય પણ તેમા ધી હોમવામા આવે તો વધુ તડકો થાય છે આ બાબત તમે બતાવર સમજો છો માટે જુનતા નથી પણ આત્માની વાત આવી એટલે જાણે ભૂલ્યા

પણ જ્યારે ક્રોધ આવે ત્યારે તેના પર વી.વાણીનું મીથન ઠરી દેવું જોઈએ

ક્રોધની ભય કરતા આમે

ક્રોધને સાપીઓએ ભય કર કહેવ છે તે સુમા મા ભરકગતા સરી કે છ તે ભય કરતાથી ઘણા અનર્થો બિના થાય છે તેવી જ ક્રોધને દમાવવાનો પ્રયત્ન કરવો જરૂરી છે તમે કહેજો કે સાહેબ ! મમાગ્યા ક્રોધ દમાવતો નથી ક્રોધ આવતા જ ઉચ્ચ બની જવાર છે એની ભય કરતામા કુમાઈ જાય છે

કહેવાય છે કે પાવે ઈન્દ્રિયોને વશ કરી એ મહેન છે પણ ક્રોધને આનવો સુગ્રેસ છે

વાત સાચી છે. હૃદયના ઉત્તરની જેમ ક્રોધ પણ ધીમે ધીમે તપાને બિનમય છે. એમાં એક પગલું મહાય આપણે લેવા મનને કબજે લે તે પહેલાં મનમાં બનવું જોઈએ. કારણકે ક્રોધના નિમિત્ત મની જવાય તો ન્યાયી દૂર ખસી જાય. જગત મોત પડ્યું આટલું તો ધાયને ! અને ક્રોધના નિમિત્તથી આપણને ક્રોધ આવે ત્યાં જ આપણે નવકાર ગણવા, પછી જ શાસ્ત્રપ્રકાર કે અસ્તમ્યકાર કરવા આટલું કરેલા તો પણ ક્રોધને દબાવી શકેલા.

પણ જો ક્રોધ એકાગ્ર બન્યો તો તે કાળુમા મુઠકેલીએ આવે છે.

એથી પાછી પહેલાં પાત્ર બાધવી શું જોઈ ?

ક્રોધ ન આવે એના જ સચેતો બિના મળવા

હા ક્રોધ આવી જાય તો ક્રોધની નામે ક્રોધ ન કરવો. હુમા અને સમતા રખવી. મોત રહી હુમાના મીલન નીર નીચાય તો ક્રોધનો અતિ અવશ્ય જુઝાય.

આ બધા ઉપાયો ક્રોધ રૂપી ગાદીની ગતિને નોકનાર ગમ્મિમાન પ્રકારે જાડી અતિ વેગમાન થયા પછી મનને ઉપયોગ એકમીકંટમા પહોંચાડે છે. આટલું જીવનમા ખૂબ વિચાર એકાગ્રતા તેનું પશ્ચિમ લો દિવસમા દેટલી વાર ક્રોધ ઠર્યો તેની શાંધ કરે. પછી ક્રોધનું પશ્ચિમ શું આજુ એ શાંતિથી વિચારતા જ તમને ક્રોધની પરિસ્થિતિ ખરબક છે અને કરના જેવી નથી એમ સહેજે સમજાવે એટલે

ક્રોધની માત્ર ઝોલી થતી જગે અને મમતા તથા સહન ગમ્તિના શુભનો આવાસ થતો જાય.

વીતરાગની વાણીનું પાચન જેના હૈયામાં થાય છે તે જ આત્મા ક્રોધને પચાવી જાય છે.

જે ક્રોધને જીવનમાં પચાવી જાય તેના જીવનમાંથી પ્રીતિનો નાશ થાય છે

કોહો પીડ પનાસેડ

માણો વિણય નામણો ।

માયા મિત્તાણિ નાસેડ

લોહ સવ્ય વિનાસણો ॥

ક્રોધ પ્રીતિનો નાશ કરે છે એકવારનો મિત્ર ક્રોધના કારણે શત્રુ બની જાય છે જેના વિના તમને એક દિવ । પણ ન આવે, બેક પ્રવૃત્તિમાં આવે જીવનની સ્વસ્થતા પણ જાય. તેથી મિત્રતા તમે એક દાણમાં ક્રોધથી ગુમાવી દો છો.

દુનિયામાંથી આપણે શત્રુ બનાવીને નથી જવું પણ મિત્ર બનાવીને જવું છે પ્રીતિની સૌરભ આપીને જવું છે તો ક્રોધનો સદતર ત્યાગ કરી જીવનમાં ક્ષમા-મૈત્રીભાવને કેળવવો જોઈએ

જુઓ સાને દેખાતી રમ્યા પશ્ચી કચરાપેટી પણ આપણને શું સૂચવે છે ?

“ઘરનો કચરો આની અદર નાખો જ્યાં ત્યાં ન નાખો ” ઘરનો કચરો કચરો ધરના ખૂણામાં રખાય કે નહિ ?

ના ન રખાય નખે તો ધની શોખા જનરો છે

આ જીવનમા મનુ તેમ / છે જીવનની 'ગા' દેના
જીવન છે મહા-ગા, નદીવિચાર સફવર્તન ઉપર જીવનની
'ગા' છે

પરનુ જીવનની મનુ-ગા તો પ્રાંતિ-મૈત્રી-ગા, કમા છે
મનુસ્તા બાળુ જીવન સૌને આગકારાયક બને છે કોથ રો
મનુસ્તાને જાગૃતિ વિનાય કરી નામે / કોથ આવતા પ્રાંતિ
સ્વય મરી જાય મરી જાય એવે કન્યા તર કડલા
ગાય જોડે મનુસ્તા ગર્હ જ જાયો

મનુ ના મનુ અર્થે કરુણા જાનવા મારી કરુણ વધવા
વેગ-શુભાવ વધવા માટે છે જ્યા મુખા બે વિનાશી એક
દિવસ નમતાનુ સીનવે જરુ બનરો નરિ ત્યા મુખી
વે / નુગધી પેર ચાલ્યા કર છે એક જલ, બે જલ નરિ પણ
અનેકાનેક જલમા તના કરુ વિષાક લોગવવા પેટે છે જો
નત્યના દર્શન દુર્ગમ થઈ પડે છે

આવા ખતરનાક કોથ પર નવાર વસુ જાય કર છે

જોને કરો કોથને દબાવવા ઇચ્છા દા કર કોથથી દબાઈ
જવા ઇચ્છા હો? કોથથી દબાઈ જવુ હોય તો જીવન
જેવુ મનુ તેવુ ચા-રુ જશે

પ્રયાસમા રાજો ક કોથ ન જાય ત્યા મુખી શુભો
પ્રકાશ પાથરી રાકતા નથી જીવનમા જમે તેવો શુભો
પ્રાપ્ત કર્યા હોય પરનુ કોથનુ વિષ લાગેવુ હોય તો તે શુભો

નરે' વિભવ બની લાય છે તેમ દૂધથી બરેવા કુળે । મા
વિષનું એક ગંધ પાના મળુ થ દૂધ વિષમય બની મધેય
બને ॥ તેમ ક્રોધ જીવનમાં લયો દોય તે મર્ત શુભોને
દમારે છે વિદુષ બનાવી દે ॥

ક્રોધના પ્રકાર

ક્રોધના ચાર પ્રકાર છે તેના દેખ જીવ જીવ ॥

અનતાનુબંધી

અપ્રત્યાખ્યાનીય

પ્રત્યાખ્યાનીય

મલ્લલલ

અનતાનુબંધી ક્રોધ - જીવનમાં જે છે આ ક્રોધ
આ માની ઉત્તરિને ચક્ર ॥ દુર્ગતિમાં નગ્નમાં સંદોચાડે
છે અને મોક્ષપથના મુખ્ય વસ્તુ કેવળ આત્માના શુભ
અભ્યસનને આવવા દેતા નથી આ ક્રોધ દોષ ત્યાં મુખી
આત્મા ત્યાં વસ્તુનું દર્શન કરી શકેતા નથી લાખડના
તપેલા ગોળા જેવો આ ક્રોધ છે

અપ્રત્યાખ્યાનીય ક્રોધ - એક વસ્તુ મુખી એની
અનન્ય ભી મંડે છે આ ક્રોધથી આત્મા પ્રાપ્તિ તિર્થ
ગતિનાં કા મા દુષ્ટો ભોગરે છે એનાથી જીવનમાં વિભિ
એટલું જ નથી પર્યાખ્યાલ, નિયમ, ત્યાગ કરી શકતા નથી
મા ક્રોધ પર્યાખ્યાના ગોળા જેવો છે જેને નિમિત્ત મળતા
નપતા વાગ ન લાગે અને ઠંડો પડતા વાગ લાગે.

પ્રત્યાખ્યાનીય ક્રોધ - આનામાં માત્ર મુખી દેવામાં
ત્યાગી કરી શકે છે આ ક્રોધ મયમનો વિધાનક છે

ક્રોધ જ્યાં મુઘી જીવનમાં હોય ત્યાં મુઘી સયમ અગીકાર કરવાની ભાવના જ થતી નથી આ ક્રોધથી આત્મા ઉર્જગતિ પામી શકતો નથી મનુજ ગતિ પ્રાપ્ત કરે છે આ ક્રયાય લોકડાના ગોળા જેવો છે

સજ્જડન ક્રોધ - ક્રોધ આવે અને તુગ્ત દમાઈ જાય છે શાત ઘઈ જાય છે ક્રોધની તોવના રહેતી નથી આનાથી મોક્ષના અતિમ કાળજીભૂત યથાખ્યાન ચાન્નિ આવી શકતું નથી આ ક્રયાય નહિવત્ જેવો છે એનાથી દેવગતિ મળે પણ શિવગતિ મળતી નથી આ ક્રયાય તૃણના ગોળા જેવો છે ગોળો મળગે અને શાત ઘઈ જાય.

જ્યાં મુઘી આ આરે ક્રોધનો અત થતો નથી ત્યાં મુઘી પરમચક્ર મળે જ નહિ માટે જો આગળ વધતું હોય તો

જીવનને ઉજાળ જનાવવું હોય તો ક્રોધ ઉપર નિયંત્રણ મૂકવું જ પડશે. ક્રોધને કચગની જેમ નિવાજનિ દેની પડશે ક્રોધથી થતો સયમનો વિનાશ

ક્રોધ ભયકર છે ભયાનક છે તેથી તો શું કહ્યો. ક્રોધને આખો નથી ક્રોધી માનવી પોતાની પરિસ્થિતિને પણ ભૂલી જાય છે ક્રોધથી કચેટો વર્ષતું સયમ પણ ભગ્મીભૂત થાય છે

કર્મના કાટ જલ્દયામાં જે તપસ્યા છે તે તપસ્યા કરતા કરતા ક્રોધ આવે તો તપસ્યા અજ્ઞાન કષ્ટ બની જાય છે અને કર્મને દુર કરવાને બદલે કર્મના ખડકા ઊભા કરે છે

સાધનાની સર્વ સામગ્રી પ્રાપ્ત થતા હતા હોય આવના આત્મા જ્ઞાન જ્ઞાની જાય છે પોતાની અગતિને બગાડીને દુર્ગતિમાં આવ્યો જાય છે.

કુપ્પાલા નામની નારી છે જ્યાં બિનાજે-ય શુદ્ધેસે આત્મ મયમના મુદર આસપાસ કર છે ચાતુર્ભામિના સમય આવી ગયો છે સર્વ સયમી અપમાઓ ચાતુર્ભામિની આગધના જુ. ૧. જુ. ૧. મ્યાન પર કરવા માટે શુદ્ધમજ્જના પાંચે આપા માગે છે તમા જે શિયો શુદ્ધમજ્જનાને કહે છે કે આ ચાતુર્ભામિમા કુપ્પાલા નગરીની બાજુ આપા નવ ની છે આગ છે ત્યાં અમારે જનશન કરીને અમાની નિષ્ક્રિય મેગવધી છે તા હે શુદ્ધેવ ! અમને આપ જન શનની આપા આપે.

શુદ્ધેવ જ્ઞાની અને વિદ્યાર્થીએ દેવાથી કહે છે કે હે મુનિઓ ! તમા અર્ધા રીતે પ્રાર્થના કરે તમા આજ આગળ નધો જુ મુનિઓ વારવાર આપા માગે છે, ત્યાં શુદ્ધેવ ચાતુર્ભામિની અપ્રજ્ઞા આપે છે તમને એમ થશે કે આગધના કરવી એમા પણ આપા ? અપ્રજ્ઞા વિના આગધના કરવા કેમ જવાય નહિ ? ત્યારે

શ્રી દ્યુનૈઝલિક સૂત્રમા વર્ણવે ૦

ક્રુ ચરે ક્રુ ચિદ્રે, ક્રુ જ્ઞાન કહે સુએ

ક્રુ શુજતો ભાસતો, પાનકમ્મ ન બધર્મ

દેવી રીતે આવવું, કેવી રીતે રહેવું, કેવી રીતે બેસવું
દેવી રીતે આવું સુવું વગેરે કન્ક પ્રવૃત્તિની બહાર શુરુ

ન નાનગના આજ્ઞા લેવાની હોય કે ગુરુ મનાનગની આજ્ઞા
 વિના કંઈ જ ન થઈ શકે અને મુનિઓ જાણે માગે
 જાનના કંઈ છે જીવ જાણુ નામામુ અને કુલાવ
 ગરીના ગેઢનજ લેવાયા છે હામે જાણી પડતું નથી
 ત્યાં જતા માનના લોકો જોવા લાયા આ અને
 મુનિઓના ડાંગ છે ત્યાં જ વ માર પડતા નથી આ
 નેગદાઓ વળાં જાણી રીધા છે આમ જતા માવના
 બધા માલના જોવા જોતા જાય છે અને મુનિઓના
 ને આ વચનો પડે છે કાઉચ્ચ મા રજનના પડે છે
 ધ્યાનમાં મન લાગતું નથી તપની ગરમી એમાં કોષની
 ગમી મુનિઓનું મન કોષની ધમધમી જાય છે વિચાર છે
 કે આ લોકો નાકેક અમાના પન કરક મૂકે કે શુ અમે
 વરમા ને ગેઢ્યો છી? 'જાણીશ પરિનિવૃત્તિ વચન પડિ
 નાન લાઉએ અતિ કુશ્કર છે " જતા આવતા લોકોની અમલ
 વાળીએ મુનિઓનું મન ઉમ્મ જનાવી રીધુ અને મુનિઓએ
 મઉ મગ પાની લીધે

મયમી આત્માઓ પામુ કોમર્થો હારી જાય છે

કલ્પ એ મામથી ધ્યાનમાં ડાંગ રહેવા મુનિઓની
 ઉચ્ચ રાવના, શુદ્ધ ધ્યાનદગ્ધ અને નિર્મળનાને લેઈ ત્યોની
 નેના, ભક્તિ હમેશા કન્યા હેતા અચાનક કાઉચ્ચગ પારતા
 આશ્ચર્ય પામેલા કેવે કહુ પૂજ્યશ્રી ।।।

મુનિઓ કહે દેવ! જો તું અમારી ભક્તિ જ કરતો હોય
 તો એક હામ કર'

દેવ - મુ ?

મુનિઓ - વયમેઝ કુળાચાર્યાન્ । કુલુથ નમરીમા
વગ્મુ,

દેવ - કેવળા જિવમ વરમુ ?

મુનિઓ - દિનાનિ દશવચ્ચ" । પદ્મ વિમ્મ સ્મરે
વ મ

દેવ - પદ્મ વિમ્મ કેવી રીતે વરમુ ? પદ્મ કે દેવે ?

મુનિઓ - મુશલકારા પ્રમાણત્વ । મુશલકારા પ્રમાણત્વ

દેવ - રાત્રે કે દિવસે વ મુ ?

મુનિઓ - ચયા રાત્રી તથા વિચી" । ૪૦ રૂઝે દેવ
વિવે વરમ.

ગર્વ કર્યો ક્રોધના વ્યાગતમા મળે છે શુ ? અને આ બંનેને પલ મળ્યુ શુ ?

બધા દુશ્મનોને સમજાવવા સારા પાત્ર ક્રોધને સમજાવવો દુષ્કર ક્રોધનુ મ માન કરતા બીજાને તમારો માન દા. પણ તેમ કરતા ક્રોધ ૪ તમને તમારો મારે છે

ક્રોધ આત્માનો કટ્ટર શત્રુ છે " Anger is bitter enemy of Soul " (એ ગર્વ ઈર્ષ બીટર એનીમી ઓફ સોલ) ત્યા ક્રોધ દ ત્યા પ્રીતિ નથી ત્યારે પ્રીતિનો વાસ ક્યા દ ? ત્યા મ પ દ ત્યા પ્રીતિ છે ત્યા સંકનશનિ છે ત્યા પ્રીતિ ૪ ૧ નક છે આપણા ન્નેટીઓ છે ત્યા તા આપણી પ્રીતિ દ જ પણ જેની સાથે પ્રમ નથી તેની ઉપર પ્રીતિ કરવી ને.એ ગતુ ઉપર પણ પ્રીતિ કરવી ને.એ સ્નેહ ક્યાધા ગતુ વગ થાય છે ક્રોધની મામે સ્નેહ દાલ રૂપ છે જે મહન કંઈ છે તે સહુને વહાલો બને છે

આપણામા ક્રોધનો દુર્ગુણ અનાદિકાગથી એવો વમી જયો ૭ કે તેના નિમિત્ત મળતા જ મતેજ બની જઈએ છીએ ડોઈ સાર કહે તે ગમે, પણ ખોટ કહે તે તુ ચોરના દાન જેવો છે તો મગજનો પાશ બમી લાય છે અને જમડાટ આનવા માં છે પણ શુભાબના ફૂલ જેવો છે એમ કહે ત્યાર આનંદ વાય છે

પણ હે આત્મન ! તારે શુભામના ફૂલ જેવું થયું છે પણ તેનું જીવન તે કદી વિચાર્યું છે ? તેની કામા સમર્પણ અને સંકન શનિ જીવનમા ઉતારતા ગીબીથ તો સૌ ડોઈ

પ્રેમથી સ્વીકારશે. ગુલાબને કોઈ મસ્તક પણ રાખશે, કોઈ સૂધશે, કોઈ ભગવાનના ખેળામાં ગળશે, કોઈ બંધાવ કરશે તે કરમાં જશે ત્યારે તેને ફેંકી દેશે. ગુલાબને કોઈ કચડી નાખશે તો પણ તે નર્વને મુગધ આપે છે. ગુલાબ સ્કુન કરે છે તેથી જ તે સૌને બહાણુ મન્યુ છે. કચરનાં આમે કામા છે, કચરાં જના સકેનશકિત છે.

આત્મભોગ આપીને બે માનવી આવા ગુણો કેળવે તો જરૂર તેનું કંઈકાણું નજીક છે. પણ આજે તો માનવી ગુલાબને સ્પર્શ છે એટલે માનવીને તે ઇચ્છના નથી કામ્બુ ત્યાં દેવના જુડ પડ્યા છે, ઈર્ષ્યાની જવાબ છે, સ્વાર્થના કુડાગા છે અને તપ્તાની આગ છે એકબીજાની આગળ ધપવાની મતનગી કે હોદ છે જ્યાં આવા દુર્ગુણો ભસ્યા દેવ ત્યાં ગુણોના પ્રભાસ કયાથી ?

કોમને પચાવના ગીણો, ગમે તેવા નિર્માલ્ય વચન પી જવા ઠહોર બનતા ગીણો કોઈના દોષને પુરુષ જેવા હાસ્યથી બધાની હસે. તમને કોધ આવે ત્યારે નમ્ર બની જાઓ. કોઈના કોધના ભોગ બની ગયા તો દેયામાં શમા ધાન્ય કરો.

પેલા માણુઓ કોધને આત્મી ન ગણ્યા કોધની ક્રાંત બનતા કોઈ વિચાર પણ ન આપે. સાધુનું વચન નિરવધ પાપ વિનાનું દેવ પણ કોધથી બને તપની મુનિઓ કંવુ વચન બોલી ગયા? પછર જિવન નિવિસ એકવારે વ સાં પડયો મુશગધાર વરઝાદથી શુ વાય? પગિણામ વિચાર્યું

નહિ તનવિનહી નવન દેડી દાવામાં આપી નમન કરી
 હું, ખેડાન જુએની પ્રાણી દિ યા, નિન્નમન મન વધા
 ને ત્યાંથી '૧' પવ જીવી નિ ન ન કરવી એ ને
 પામવનો પવ કાપડી નથ પનેવા રૂનિઆને વિન
 ૧ આજે દેડો અન્ન નના કે કર્મન મતી આ રા જર
 ૨ મુનિઆ દુનિની મર્મના ને નર્મનાર છે મને પ્રિયને
 બે લે તમેને ન સાર પરી નથ હ આટે કાધેના ત્યાર
 કરવા જેવો

આજે અહમ એટલે ૧૧૧

નાનુઅને કોપ અન્ન આપી '૧' તન દુગા ધાન ૧ નવી
 મર્યા મને મત નો અ '૧' દુગી નજો કે અમા મા
 અગ્નિ ધાળી

“અહ” અને “અમ” એ બે મનો જ્યા
 મુખી હયામ્મ હશે ત્યા મુખી મોધ જશે નહિ અને
 જીવન નિમળ જાનની નહિ અપ ને મમને દૂર કરવા
 માટે નિમ્મ જનવુ એ અજીવ ઉપાય છે કોઈના જે જોવ
 ૧ તન કરવાની શક્તિ કેમની અથવા માન પાનુ કરવુ
 લેથી કોપને વધવાનુ નિમિત્ત ન જાને. પણ માટે તો
 આપણી પ્રગતિ કરા બેની જ, છે દરેકજ સા ગીએ છીએ
 પણ - દમ મુક્તતા મલા 'ની જેમ જીવનમા સાબળવુ
 અવુ નહિ અને પગદર્શન અવુ કરવુ નહિ તેથી શુ
 દેવાય છે? અમ છે? કી માનવ્યુ છે? ન માનવ્યુ દોન
 તો જામન મન હઈ સાબગી લેજો.

“તિવક કરના જેવન ગયા, જપમાળાના નાકા ગયા
આસળી સાલળી ફૂટ્યા કાન, તો ચે ન આબુ પ્રદક્ષાન.”

વીતરાગની વાણી માલગતા છતાં જ્યારે આત્માના દ્વારમા અજવાળા ન થાય તો પછી સમજવું કે ઉદ્ધારની વાત હંજુ કેપરી છે ઉશ્મતની વાતો જીવન આગળ પડી છે

એ તો મમ જાય જોડે જીવનમા પ્રીતિના બ્હાણુલા વાય પ્રીતિનો છાક ઉગવાથી તેને સર્વ પ્રાણી આત્મવત્ જણાય છે આવી જાવના આવતા જીવન નદનવન જેવું બની જાય છે સંસારમા ગહેવા છતાં જીવનને ઉપવન બતાવવું તે પણ એક ભાગ્યની વાત છે

ઘરના ખુણાની અંદર અત્તરની રીંછી પડેલી છે ગીરી ઉપર ખૂચ મારેલો છે ઘરના દરેક વ્યક્તિને ખબર હશે કે અમુક જગ્યાએ અત્તરની રીંછી છે જ્યાં સુધી ખુચ બધ હોય ત્યાં સુધી તે રીંછી સુવાસ આપતી નથી જ્યાં ખુચ ખુચો કે આખા ઘરમા સુવાસ સુવાસ આપણા જીવનમા કેટલું અત્તર છે અને આપણા દેયામા પણ

જેન શામનમા જન્મેવાના જીવનમા પ્રીતિ અને સદ્ ગુણનું અત્તર બેસે છે પણ એની ઉપર અંડ, મમ અને સ્વાર્થના મીઠા લગાવેલા પો એ સીંધ તૂટે નહિ ખુચ ઉઘટે નહિ ત્યાં સુધી જીવન ગીરીમાથી અત્તર નીકળે નહિ અને સુવાસની સૌરભ પ્રસરે નહિ

તોધને દૂર કરવા માટે ટેનીંગ લેવી પડશે

ગમે તેના મમયે પણ ક્રોધને દૂર કરવા માટે આપણે કાફિ ટેનીંગ લેવી પડશે. આપણે ન આર ન દનવન બનાવવો છો. જીવનને મુનામુમય કરવું છે તે ક્રોધને દબાવીશું તો આપણી ઈચ્છા મંડાત બનશે.

ક્રોધ યવાથી આત્માની શક્તિ દૂર થાય લોહી બળી જાય, વિનય ગુણ પણ ચાલ્યો જાય શુ જોલુ ત લાન રહે નહિ. ક્રોધ આવે એટલે અનેક અવગુણ આવે છે.

ક્રોધે ક્રોડ પૂરવ તણુ નંધમ ફળ જાય

ક્રોધ સન્નિત તપ જે કરે તે તો લેખે ન થાય

કડવા ફળ છે ક્રોધના

ક્રોધના પ્રભાવે કરોડો વર્ષથી આરાધેનું ચારિત્ર પણ ભગ્નીભૂત બની જાય છે જે ચારિત્ર શક્તિ મુખી લઈ જાય છે જે તપ કર્મના બળાને વિખેરી નાખે છે તે તપ અને ચારિત્ર ક્રોધના પ્રભાવથી દૂષિત થઈ જાય છે અને યથાર્થ ફળ આપી શકતા નથી વળી જે ક્રોધનો ભોગ બની અતે પશ્ચાત્તાપ કરે છે ક્રોધનું નિમિત્ત બનનાર આ મા મહત્ત્વ કરે છે તે બને સુદર પરિણામ પામી શકે છે

એક નાનું દષ્ટાન્ત તપાસીએ ચક્રવર્તીચાર્ય ભગવત આચાર્ય છે અનેક શિષ્યોનો પરિવાર છે આચાર્ય હોવાથી સમજે છે જાણે છે છતાં ક્રોધ ધણો જ છે ક્રોધને દાખવના છતાં નાખૂદ થતો નથી કે જોછા ખળુ થતો નથી આથી

આચાર્યશ્રી વિચારે છે કે મારા કેાધથી આટલા બધા શિષ્યોને જીવન બગડે તેના કરતા હું એક શિષ્યને લઈને જીવડીમા રહું તો વધુ મારૂં આમ નિર્ણય લઈને આચાર્યશ્રી એક શિષ્યની માથે અત્રંગે જીવડીમા જાય ઠી બીજા બધા શિષ્યો ઉપાશ્રયમા રહે છે. બીજી તરફ ગામમા એક સુવાનના લગ્ન થાય છે. સુવાનના દાઢેથી મીઠળ પતા ફાળુ નથી અને એ સુવાન પોતાના મિત્રમહા સાથે ઉપાશ્રયમા વદનાર્થ આવે છે. ઉપાશ્રયમા જઈ મસ્તરીખોર સુવાનો કહે છે કે સાહેબ! આ ગ્રામમાં નવપણ્ણીન મિત્રને દીક્ષા લેવી છે આપ દીક્ષા આપી દો શિષ્યો કહે કે સુવાનો! મસ્તરી ન કરો દીક્ષા લેવી કાંઈ સ્વદેવ નથી પુનઃ સુવાનો કહે કે ના, ના, નાહેમ અને જડ-ડીમા લેવી છે આપ આપી દો.

દીક્ષા લેવી હોય તો આવો અમારા ગુરુદેવ જીવડીમા છે ત્યાં ગુરુદેવ જડર દીક્ષા આપશે. ગુરુદેવ પામે નઈ હજી વદન પણ પૂરું નથી ત્યાં સુવાનો બોલે છે કે “ગુરુદેવ આને દીક્ષા આપી દો” “દીક્ષા જ લેવી છે ને! આવ આપી દઉ” આમ કહી ગુરુદેવ પેલા સુવાનનું મસ્તક મૂડી રાઈને દીક્ષા આપી દે છે. બધા સુવાનીઆ ગભરાઈને પોત પોતાના ઘરે ભાગી જાય છે.

આ બાજુ જે સુવાને દીક્ષા લીધી તે વિચારે છે કે લવે અનિચ્છાએ દીક્ષા લીધી છતાં પાગી બાપુરી દાનુ જેનત્વના મસ્તકર એના જીવનમા વણાયેલા હતા એ તણુતો

હતો કે સયમ મુક્તિ કિનારે પહોંચાડે છે ત્યાગ અને નયમ એ તો જોનતવના મુખ્ય આશ્ચર્ય છે આમ વિચારી નવહીસિન મુનિ આચાર્યશ્રીને કહે છે કે હે ગુરુદેવ ! આ ગામમાં સ્ત્રીને મારા નિમિત્તે આપને પાપો કહેવાય છે માટે આપણે આ ગામથી ચાલ્યા જઈએ. આચાર્યશ્રી કહે કે મારી અવસ્થા છે તેથી માગથી ચવાશે નહિ. નામુ કહે કે ગુરુદેવ ! તું આપને ખબરે ઉપાડીને લઈ જાશ. આજની રાત્રિ પણ અડીયા રહેવાં આપને વિામ કર્યું પડશે. રાત્રિના મમયે શિવ અને ગુરુ નીકળે છે તમને યશે કે મનિના દાર્દ્ર્યે સામુદ્રી ચલાય ? પણ અપવાદ માર્ગને ક્યારેક અપનાવવો પડે છે એટલે જ જોનદર્શનમાં આજનાં મિદ્ધાત બનાવેલો છે શિવ્ય અને ગુરુ ભય છે શિવ્યના ખતા ઉપર ગુરુમહારાજ બેઠા છે ચાલતા આવતા રાત્રિના અધકાગમાં જોયો નીચો અભાવ્યો માર્ગ હોવાથી પગ લથડીયા ખાય છે તેથી ગુરુમહારાજને અખવના પડે છે એક વખત ટેકરા આવે છે એટલે શિવ્ય પડી ભાય છે અને ગુરુ પણ પડી ભાય છે ત્યાં ગુરુ મહારાજ પાસે પેલો મતરંગ શત્રુ આજ્યો ગુરુદેવ કોથાવેશમાં શિવ્યને હેઠા મારે છે ને શિવ્યના માથામાંથી લોહીની ધારા નીકળે છે.

શિવ્ય વિચારે છે કે મારે શીમે ગુરુદેવને કેટલી તપવીશ ? એક તો વૃષ્ઠ અને રાત્રિના મમયે હેરાનગતિ લોહી નીકળના છતાં એની જોવના કર્યા વિના ગુરુ મહારાજને મુખ યાય એ રીતે આવે છે જ નેની જાનનામાં કેટલો દુઃખ !

ગિયને ભાવના ભાવતા કેવળજ્ઞાન થયું બાદ શિષ્ય સીધો
ચાલે છે એટલે ગુરૂ કહે છે કે કેવો સીધો ચાલે છે !
“ ચૌદસુ રતન ” મળ્યું એલે કેવો સડાસડ ચાલે છે ?
શિષ્યના અતરમા તો જ્ઞાનના બજવાળા પથરાયા હતા
એથી તેને રાત્રિનો અધડાજ ચાલવામા વિટબણા કરતો નથી
આચાર્યને જરા પણ દુખ ન થાય એ રીતે શિષ્ય ચાલ્યો
જાય છે ગુરૂ મહારાજને વહેમ આવે છે એલે કહે છે કે
બધ્યા હવે કેમ મીઠો ચાલે છે ?

ગિય આપની કૃપાથી

ગુરૂ ગુ તને જ્ઞાન થયું તે ?

શિષ્ય આપની કૃપા

ગુરૂ પ્રતિગ્રાતિ કે અપ્રતિગ્રાતિ

ગિય અપ્રતિગ્રાતિ

ચંદ્રકાંતચાર્ય વિચારે છે કે આજનો દીક્ષિત જ્ઞાન
પામી ગયો અને હું આટલા વર્ષના પર્યાયવાળો ક્રોધના
અવેશમા કાઈ જ પામ્યો નહિ અને આ જ્ઞાનિની આશાતના
કરવાવાળો થયો બામ ભાવના ભાવતા ભાવતા આચાર્ય
પણ કેવળજ્ઞાન પામે છે

બંને ગુરૂશિષ્ય બનતજ્ઞાનના બોક્તા બન્યા શિ શે
સમતા રાખી ગુરૂને પેનાની બૂલ જણાઈ ક્રોધની લય કરતા
જણાઈ ત્યારે એઓ જ્ઞાન પામી શક્યા આ માની સાચી
શિ પામી શક્યા

માચી નિશામા બનેને કોઈ મે કોઈ પ્રયત્ન કરવો પડ્યો
પ્રયત્ન વિના મિષ્ટિ નથી

આત્મક્રમાણી કરના માટે જ આપણે અતરાયબૂત
એવા કોધને હટ ઠરતા શીખવાનું છે કોધ જીવનના મૂળ
ગુણને ઢાકી દે છે કોધ કરનાર પ્રયે અનેક અને લભા રાખે
તો કોધ કરનારની જીવનમા જુદી જ મમ-યાદ છે કોધ
કર્તાની બેઈમાની તેને મમભય ,

મહમ પયગમર જેવાના જીવનમા પણ એવો જ
અનુભવ જોવા મળે મહમદ પયગમર, ૬ મેલા વનતાને
ઉપદેશ આપવા જાય છે મહમદ પયગમરનું નામ જામમા
એક નારીને જરાપણ ગમતું નથી તે સ્નાના અતરની
ગાદી રી ધૂપ વિગાળ બનતા આવા તુચ્છ કાર્ય પ્રતિ
હોરાય છે આ શ્રી મહમદ પયગમર ઉપદેશ આપવા માટે
દરરોજ એના ઘર આગળથી જ્યારે પસાન થાય છે ત્યાર
ધરના કચરો કાઢીને રોજ ઉપજી તમના માથા ઉપર નાખે
છે પયગમર સાહેબના માથા ઉપર અને શરીર ઉપર દર
રોજ કંપાનો વસ્ત્રાદ જોડ પયગમર તો બોલતા નથી પણ
જિયોને નખત ચતુ નથી તેથી પયગમર સાહેબને પૂછ
જ કે આપના ઉપર રોજ આ શ્રી કચરો કેમ નાખે છે?
પયગમર કહે છે કે આ નારી સ્વાગત અને મન્માન કરે
ક આમ પેલી શ્રી રોજ આદત મુજબ અને ધૂણાથી પય
ગમર ઉપર કચરો નાખે છે પણ પયગમરના દેવામા

નરા પણ ગુસ્સો અને ક્રોધ આવતો નથી એક દિવસ પેની
ઓની તમીચન નરમ થવાથી કચરો નાખવા જતી નથી તે
દિવસે પયગબર પચાર થઈ ગયા, પણ કચરો પડ્યો નહિ
આવી તેઓને આખા રસ્તો જતા જતા વારવાર વિચાર
જારે છે ઉપદેશ હઈને પ્રતિનિવર્તન થતા પયગબર માહેમ
કહે છે કે જાને જ્યાં જોન સ્વાગત કરવા કેમ ન આવી
ચાલે આપો જાને એના ઘેર જઈએ એમ કહીને
શિયોની માથે પયગબર એ સ્ત્રીના ઘેર ઉપર મેડા પડ
જાય છે ઉપર જઈને પયગબર કહે છે કે જોન ! જાને
તુ કેમ મારું સ્વાગત કરવા આવા નહિ? પેલી જા
એકદમ હધાર્ડ ગઈ આખમાથી આમુ પડવા લાગ્યો
તમીચત નગમ હોવાને કારણે જિભા યેવાતુ નથી તો પણ
પતણે તે જિભી થઈને પયગબરના વસ્ત્રમા નમી પડે છે
અને માધી માગે છે

પયગબરે ક્રોધ ન કર્યો, છૂટા 'કરવી' નારી પ્રતિ
ક્ષમા ધારણ કરીને પ્રીતિ વગ્ધાવી તેથી તેણીને પોતાની
બૂલ સમજાઈ ગઈ.

સહનશીલતાના ગુણની અસર

મત તુકારામ બજગમાથી શેન્ડીના નાકા લઈને ઘેર
આવતા રસ્તામા બાળકો મળે છે તુકારામ બધા બાળકોને
એક એક શેરડી આપે છે આપતા આપતા એક શેન્ડી
બચી તે લઈને પોતાને ઘેર જાય છે ઘેર ગયા પછી
પાથમા એક જ શેરડી બેઈને એમની પત્નીના મગજને

પાદા ખસી ગયો બનેલો ચેત્રીનો સાઠો પનીએ લાઘમા
વર્ધને તુકારમના વામામા માર્ગો ચેત્રીના મહાના જે
કપડા થઈ ગયા પનીનો ફરીયો ચાલુ જ છે તુકારમ
હસના હડતા કહે છે કે ચેત્રી એક હતી પણ તે મને
મારું એવે જે થઈ ગઈ એક તારી અને એક મારી...

આ ત્રાજણના જ તુકારમની પની ચૂપ બની જાય
જેનો કોથ જોગમી જાય છે પાતાના પતિ પ્રતિ
કેલા પ્રત્યુચિત વર્તન માટે આશુ વહેવડાવે છે મન
ગીવતાના ગુણથી બન્યના દેવામા ઘેરી અમર થાય છે

તે નમ્યો તે સૌને ગમ્યો...

આપણે નનારમા પ્રત્યક્ષ જ ભેઈએ છીએ કે કોથની
પર પરા કેવી વધે છે એક માણસ એક શબ્દ કહે ત્યાં
બીજો જે અને ચાર બોલે છે આગ કરવાથી લડાઈ ટટાનો
અત આવતો નથી પણ વર વધે છે અને પ્રીતિ ઘટે છે
કોથ કલેશ કદાસથી ધરની લક્ષ્મી અને મોટાઈ ઘટે છે
એટલું જ નહિ પણ કુટુંબ પરિવાર પણ નાશ પામે છે
કલેશી નનારમા કયાય મુખ લાગતું નથી. જીવનમા આગ
અને બગતરા જ જલે છે

તે નમ્યો તે સૌને ગમ્યો કોથને ફર કરવા નમ્ર બનવું
ભેઈએ મમતા અને નહન શક્તિ કેળવવી ભેઈએ તેમ
ન થાય તો મીન રહેવું ભેઈએ. પરાર્થ, શ્રાપ અને પ્રીતિના
ઊરા મૂળ નાખવા ભેઈએ. સ્વાર્થ અહ, મમ ફર
કરવા ભેઈએ

આટલું કર્યો તો જીવન સુદર બની શક્યે ક્રોધના
લોગ બનતા અનેકોને દુર્ગતિ અને નરકગતિના દુ ખા
ગારમા જડુ પડ્યું ભવશમણુમા રજળપાટ કરવો પડ્યો તેમ
ક્રોધ કરવાથી આપણે પણ દુ ખાગાર અને રજળપાટમા
રહી જડુ માટે મૌઝે ક્રોધથી દૂર રહેવા પ્રયત્નવત બનવું

ક્રોધને દૂર રાખવો એ આત્માની ઉજ્જવળતાનું પ્રતીક
છે ક્રોધ જતા આત્માને સમતાધનનું દર્શન થાય છે
ધર્મનું આરાધન સુદર રીતે કરી શકાય છે સંસારનું
સ્વસ્થ સમજી શકાય છે સત્યને ઓળખી શકાય છે

આત્માની પ્રવૃત્તિ ક્રોધ ને દૂર કરવાની હોય તો તે
ઉત્તરોત્તર પુણ્યાનુબંધી પુણ્ય પ્રાપ્ત કરી સ્વપર કન્યાણુ કરતા
આત્મખિત નજીકમા આધે છે

સંસારની અસારતા

ન નાનમિ અમારે, નતિ મુક વાપિ દેઅણા પડરે,
જાણતો છું છો, ન કુણું જિજ્ઞાસિય ધમ્મ

મનતઉપકારી સામનપતિ ચગ્ગતીરપતિ મહાવીર પ્રભુ
વમુધરા ઉપર વિચરતા વિચરતા આત્માના ઉધ્ધાર માટે
ઉદ્યાન માટે અનેક વખત વર્ણવાં ગયા કે આ સમાર
અમાર છે

તમને પૂજામાં આવે કે સમાર કેવો છે? તમે કહેશો
કે સાદમ! ખારો પણ સાને જ ખારો લાગે છે? નાન
ઉપરથી ખારો પણ દેખાતા તો સાકર જેવો ગણ્યો લાગે
કે મીઠા જેવો ખારો લાગતો નથી

ધરણાર માવ મિલ્કન કુદુજકખીવાનો ત્યાગ કરી
માધુવેદા ધારણ કરે તેને જ સમાર ખારો લાગે? જો
સાર કાઢતા આવડતો હોય તો આ અસાર સસારમાથી
આત્મા સાર કાઢી શકે છે છાશનુ વ્યોણ કરતા કરતા
ખાઈ છાશ વધાવે અને માખણ કાઢી લે છે માખણ કાઢતા
ન આવડે તો ખાઈ પુવડ ગણાય.

આ નમાઝ અસર, આરો દાવાનવ જેવો છે સસાર દાવાનવથી બચવા માટે, એની બચકસાથી મુક્ત થાવ મુક્ત થવા માટે જ્ઞાની ભગવતોએ અચિત્ત માર્ગને નિર્દેશિત કર્યો છે આત્માના ઉત્થાન માટે ભવશ્રમણ દૂર કરવા માટે જિનાજ્ઞા સારથી છે વગી ચારિત્રનો અમોઘ પથ અને કથારે મળે તેનું સતત ચિત્તન મનન અને પરિશીલન કરી જોતપ્રોત બનવું જોઈએ. સમારની અકથી નાર કાઢતા શીખવું જોઈએ આવા શિક્ષણની પણ નસારમા વિશેષ પ્રકારે આવશ્યકતા છે જ્ઞાની ભગવતો જણાવે છે કે જે જે મહાન વિભૂતિઓ થયા તે આપણા માર્ગર્થન અને પ્રેરણા માટે થઈ ગયા તે આત્માઓ નમારમાથી જ માર કાઢીને આદર્શરૂપ બની ગયા છે મનાન્તા તમામ વ્યવહારમા આવાપીવામા, પહેરવા ઓઢવામા પણ સાચતાર મેળવી શકાય હોટ ઘઉંનો જ છે દત્તા ગૃહિણીને એ હોટમાની બનાવતા આવડે તો વિધ વિધ વાનગી બનાવી ગાંઠ છે જેમ કે હોટમાથી રાત્રી બને, પુરી બને, આખરી બને, મીંચા બને અને દેમર પણ બની શકે છે બનાવતા આવડે તે જ બનાવી શકે છે ન બનાવતા આવડે તો રાટલી ચૂલામા નાખી દે અને તે જ રાટલી ચૂલો ખાઈ લાય

આવી આવી પ્રવૃત્તિઓમા કવાકોના કવાકો અને જિવંતોના દિવસ પસાર થઈ જયા નાનીઓ કહે ॥ કે સારા ચે દિવસમા તમે શુ સાર કાઢો છો ? સદ્ગતી મેળવવામા—સઉ સઉની હાયવસનમા નવાગી રત મુધી રચ્યા

પચ્ચા રહો દા નથી જૂઠા લાગતી નથી ત્યાં લાગતી.
બસ એક જ ધૂન મચાવી રહ્યા છે. લક્ષ્મીની પાછળ ફર્યા
થાય છે એમા અપ્રમાણે શુ સાર કાઢયો ?

“દુકાન ખોલવાનો દાર્દ્રમ દ ને બહે ના થઈ જાય
તો આકુલબ્યાકુલ બની જાય માથુ ફરી જાય, ઘરમા
પણ ધર્મપત્ની બાળબચ્ચા ઉપર ગમ્મ થઈ જાય પણ
મહાનપુણના ઉદયથી ગામમા મુનિનગવતનુ આભન
થાય, જિનવાણી આગવાનો દાર્દ્રમ દનો હોય અને દ ને
બહે બ્યાખ્યાનમા જતા દા થઈ જાય તા કેટલા આકા
વિકા બને? તેવી રીતે અહીં સાનગવાની પગ ચૂકી
જાય તો આખા દિવસનો જે સાર કાઢવાનો તે સાર કાઢી
શકે નહિ.

રફેનેા દાર્દ્રમ ચૂકી જાય તા ગાદી ઉપડી જતી
નથી? પછી ભલે ટીકીટ કઢાવેવી હોય કે રીઝવું કરાવવી
હોય તો પણ નકામી જાય અને આપણે અહીંયા તો
૧૨ નો દાર્દ્રમ હોય ને ૧૨૫ થાય તો જિનવાણી ટી ગાદી
ઉપડી જતા નથી. એથી દયામા શાંતિ હોય, ઉચા ન હોય,
મહાવના રાજના વાતો કરના કરતા આવીએ અને બેની
જઈએ જેટલુ સામગ્ર્ય એટલુ ઠીક, ન સામગ્ર્ય અને
સામગ્ર્ય ગયુ તેનો દેયે અફસોસ ખરા? ખીજે વિષે ચૂકી
ન જવાય તેની કાળજી ખરી ?

હાથમા દરો આગ પછી એને જેમ ઉગાળો તેમ
ઉઠાશે છે સમાર અને તેમા ય મનુષ્યજન દગ દખાતે દોડિયો

એવો 'મનુષ્યલવ' સંકિતનો સસાર હાયમા આવ્યા પછી દડાની જેમ મનુષ્યલવ જેવી રીતે ઉછળીએ તેમ ઉછળે જીવે નીચે કરણીરૂપી હવા અદર લગત એવે તે પ્રમાણે ઉછળે એથી, લગવાન મહાવીર પરમાત્માએ ગૌતમસ્વામિને કહ્યું કે ગોયમ ! એક ક્ષણનો પણ પ્રમાદ ન કર

શુ ! ગૌતમસ્વામિ લગવત પ્રમાદ કરતા હતા ?
સુલ્ય - ના

ત્યારે આપણે પ્રમાદની ચીંચી માપીએ તો અમારા પ્રમાદ આજે દાખલ થઈ ગયો છે અર્થશૂન્યથી તો ગણતરી જ ન થાય પ્રમાદ તો શુ, પણ બાજકાવ સમયની કિંમત "Time is money" "ટાઈમ ઈઝ મની" એવી બધી વધી ગઈ છે કે દરેક ભાઈએના હાથમા ઘડિયાળ ન હોય એવું બહુ જ ઓછું જોવામા આવે છે, સોએ પચોતેર ટકા જનતા ઘડિયાળ "રીસ્ટવોચ" (કાગનું ઘડિયાળ) પહેરતી થઈ ગઈ છે Time to Time ટાઈમ ટુ ટાઈમ કામ કરનાર પણ ઘણા ભાવ્યશાળીઓ હોય કે જે અથાગ પરિશ્રમ કરવા વડે કાર્યમા રજા રહે છે તેઓને પૂછવામા આવે કે 'ભાઈ' તારા જીવનમા સમયની કિંમત કેટલી ? મલ્લમાધી સમયની નહિ પણ દેશનની

માત્ર કહ્યું ભાઈ તમે સમયની નહિ પણ દેશનની કિંમતમા મગ્નાર બ્યક્તિને સમયની 'મહત્તાની કિંમત નથી પણ ત્યાં દેશન જીવનને આજ બનાવી રાખ બનાવશે ત્યાર તેને સમયની માત્રી મહત્તાની કિંમત નમનશે દેશન

વધી એટલે દરેકના હાથમા ઘડીયાળ આવી પણ પ્રમાદની લિમિટ ન આવી. દેશનનો રાજ વધતો ગયો રાજ ભેડાયો અને મોત આવીને ઘર કરી ગયો.

આવી દુનિયાની અદ્વૈત મોહનીય કર્મમા મુગાયેલા આત્માને છુટ્તુ હોય તો પણ ક્યાથી છુટી શકે ? આ મસારને ઠોકર મારીને નીકળી જાઉં એમ વિચાર કર્યા કરે પણ વિચાર એ વિચાર રૂપ જ રહ્યાથી રહે અમલી ન બને તો ક્યાથી નીકળી શકે ?

ઉધ ન આવે ને ઘનની પડીકરી લીધી હોય તો તમાનવીને ભાન જોતુ નથી તેથી ' રીને મસારની અદ્વૈત મો ની પડીકરીથી મસ્ત થયેલા આત્માને મારામારતુ ભાન જોતુ નથી.

મોહનીય કર્મની માકળનો એક અકોડો તોડીએ અને બાળા અકોડામા જકડાયા વિના ન રહેવાય.

તે માકળમાથી છુટવા વિચાર કરીએ તો પણ છુટી શકાય નહિ જ્યાં સુધી ઉદયમ પ્રારબ્ધ અને પુરુષાર્થ કરીએ નહિ ત્યાં સુધી આત્માની ઉન્નતિ મતી નથી.

પૃથ્વીભૂષણ નગરમા કનકધ્વજ નામે રાજા, તેને યશો મતાં નામે રાણી હતી રાજાને એકની એક મુનદા નામે કુવરી હતી રાજમહેલની અદ્વૈત રાજકુમારીને કોઈ જાનનો અવરોધ નથી સ્વેચ્છાએ હાથુ ફેરવુ અને સુખમા મસ્ત રહેવુ એક દિવસ તેણી ઝંઝામા ભેડી ભેડી સર્વિ મૌન્યને

નિહાળે છે નિહાળનાં નિહાળતાં અત્યાનંદ દષ્ટિ સામેના ઘર પર પડી તે ઘરમા પતિ તેની પત્નીને માર માર છે આ ખીના તમે જ્યારે સાલળશો ત્યાં તમેને કાણ નવાઈ લાગશે કે સમારમા જેના વિના કેટલાક પ્રયત્ન કરી કરીને જીવનનું એક અગ તરીકે બનાવી મળ્યા બા તેના પ્રતિ આ રીત નિરસ્કાર ધૂણા અમશ્યતાભરેલું વર્તન હોઈ શકે ?

પતિ જ્યારે પત્નીને નિર્દય બની નિષ્કુર બની મારી રહ્યો છે ત્યારે તેની નિર્દયતા નિષ્કુ તા મુન । જોઈ શકતી નથી પુત્રોની આ રીતની વિચિત્રતા જોઈ મુનદા વિચારે ॥ કે મસારની અદૃષ્ટ પુત્ર ગ્રી માથે અને ગ્રી પુત્ર માથે મળધ બાધે છે પણ જ્યાં મુધી સ્વર્થ અને ગ જ હોય યા હેયામા રહેલી વિવાસની અનુસતા હોય ત્યાં મુધી પ્રેમ અને મળધ પછી એ મળધ મમત્વ વિનાના અને શુદ્ધ એકસંતિના બધરૂપ બનતા અનિષ્ટ પરિણામ ઉપજાવે ॥ આથી મારે પણ માન જીવનમા કરી પુત્રને મગ વરેલા નહિ એમ તજકુવરી મનમા નિર્ણય કર છે

આમ ને આમ કેટલોક સમય પમાર થના પોતાના મહેલમા કુવરી પોતાની સખીઓ સાથે જડખામા બેઠી ॥ સામેના આવાસમા એક ધનાઢ્ય પોતાની પત્ની સાથે આનંદ વિનાસ અને મમતાના કિંટાળે જીવતો, રને વારિના અમીરત સ્વીચતો હતો

‘ ‘ સમાગમ વડે માનવી પોતાનું જીવન ઘડનાર જેવ પ્રખરનું ઘડવું હોય તેવા પ્રકારનું ઘડી શકે છે તમને

મંત્રમમાગમ થાય તો ઘડીભર સસારને ભૂલી જાવ છા ને ?
 હીક્ષાનુ મન મણુ થઈ જાય છે ને ! સ્મથાનમા જાવ તેવો
 દાઈમ વેરાઅવાસિત જની જાવ પાછા ઘેર આવો એવે
 ત્યા ને ત્યા જ ઠેરના ઠેર

આજુ જ સુનદાનુ પણ થાય છે પતિ પત્નીને મારી
 રહ્યો એ દૃશ્ય જોતા પુરુષદેવીથી જનવા મહમ થાય
 અને ખીજ દૃશ્ય ઉપર નજર પડતા સાર્થવાહ તેની પત્નીને
 મમતાવી સીચી રહ્યો છે ત્યારે મહેવાનો મહમ વિચાર
 દીક્ષો પડે છે મમારમા શુક્ર જીવન જીવવા જેવું નથી
 તેણે જીવન ખીલવવા એક સાથીની જરૂર છે એમ કંપના
 કરતી સુનદા અરૂપા બકાર નજર કરે છે ત્યા જ શુભાખી
 દેહથી કાલિનાળે, યૌવનના રૂપ મદમસ્ત એવો નગરશેઠનો
 સુપુત્ર કપનેનને માર્ગેથી પસાર થતા જોયો રૂપસેનની
 તીક્ષ્ણ દષ્ટિ સુનદા ઉપર પડી રૂપનેન અને સુનદા
 મામસામુ જીને છે ઇંગિતાકારે જાને મનની વાત
 કરે છે કાગળ મોઢને છે મીનની પરિભાષાથી પ્રેમની
 જ્યોત પ્રગટાની જીવનને જલાવી રહી મિલનની ઘડીની
 પ્રતીક્ષામા અને વિવાસના સ્વપ્નામા ઉભય સૂરવા લાખ્યા
 નયને નયનો મળતા મોહના જાદુઈ ઘેન ભરાયા જનીએ
 એકત્ર થવાનો કસર કર્યો

ઘનઘોર સ્યામલ રાત્રી ચોતરફ બ્યાખી રહી છે
 રાજમહેલમા પણ દીપકો જુગાઈ ગયા છે આ જાગુ એક
 ચોર રાજમહેલમા ચોરી કરવા આવ્યો પાછો જાણેથી
 સુનદાના સચનખડમા આવી વટે છે સ્યામલતામા સુનદા

ચોરને ઓળખી શકતી નથી ચોર ઉપર આવે ॥ ખડનો દોષક કુવરી છુઝવી દે છે રૂપનેન માની બેઠેલી સુનદા ચોરની સાથે આનંદ અને વિલાસમા નિમગ્ન બની વિષય મુખ ભોગવે છે

ખીજી બાજુ સાચા રૂપમેનનું શુ યાચ છે? તે તો ઘેરથી સુનદાના વિચારમા નીકળીને મહેવ તરફ પગલા ભરે છે જ્ઞાનીઓ કહે છે કે જેવી પરિણતિ હોય તેવી જ ગતિ થાય છે રૂપસેન વિચારમા આગળ વધે છે અન્ય વિચારોને સ્થાન આપતો નથી પણ જે પ્રેમદાસ આજે જીવનના સોનવ સ્વપ્નાને પૂર્ણ કરવાનો છે, આશાના મીનારા ચણી ચણી કરેલી જહેમતનું ફળ મેળવવાનો દ તે વિચારો રૂપસેનને કયા લઈ ગયા? સુનદાના મહેવ તરફ જતા માર્ગમા ખડીયેર ઘર આગળ રૂપસેન આવે છે રૂપસેનનું આવવું ને ઘરનું પડવું રૂપસેનની ઉપર ઘર પડે છે જિયારો આશાવાદી રૂપનેન ત્યા ને ત્યા જ યમને શરણુ યઈ જાય છે

જીઓ વિષયનો મોહ વિષયો પણ જૂટા છે જે ભવ ભવ ખગાડે છે

વિચારવાનું કે મોહ કયા પટકાવે છે મોહ માનવીને કયા લઈ જાય છે? મોહનીયના બધન પાશથી જકડાયેલા આત્માનું શુ યાચ છે?

મોહના બધનમા રૂપસેનનો જીવ સુનદાની કુક્ષીમા ઉત્પન્ન થાય છે રાજમહેલમા જાણુ ન થઈ જાય તે માટે

મુનદા ગર્ભપાત કરાવે છે રૂપસેનનો. જીવ ત્યાંથી મર્યા
થાય છે

રાજા મુનદાની યોગ્ય નય જાણીને પૃથ્વીવન્દન રાજાની
આથે પરણાવે છે એકની એક લાડીલીને આરા દાયજો આથી
શ્વમુરશૂરો વળાવે છે

મુનદા સાથે રાજા કીડા કરના ઉદ્યાનમાં જાય ૮
દપતિયુગલ મોજમજા ખાતો છે ત્યાં એકાએક પેહો સપ
આવી મુનદાને ભેડ મોહિત થઈ તંણીની પાછળ પડ્યે
મુનદા એન્દમ ગમસારી નઈ સને પૂર્વ લવનો ગમથ છે
ગમે તેમ તો ચે સર્પજી નામ સાલગતા જ ધીર લાગે

મુનદા ભયભીત બની ગઈ મોડથી અચિત બનેલા મર્યા
મુનદાની પાછળ પડે છે કોખાવેશમાં રાજા નર્પને મારી
નાખે છે

મુનદાનો એક જીવ ત્યાં રૂપ લના કેટલા જીવ રૂપ
સેનના ત્રણ ત્રણ જીવ થયા ને હજી ચે કેટલા જીવ થશે ।

આ સાલગતા આપણા મનમાં અરેરાગી - થાય પણ
સોબળ્યા બાદ અસારમાં જોળાવનારી એક એક કાર્યવાહીમાં
અલિપ્ત ભાવ પેદા થાય તો જ મસારના દુખોથી વિરામ
પમાય

રૂપસેનનો જીવ સર્પ થઈ ત્યાંથી મરીને ચાયા લવમાં
તે જ નગરના ઉદ્યાનમાં કાગડાપણે ઉત્પન્ન થયો રાજા
અને રાણી બને દપતિયુગલ તે જ ઉદ્યાનની શોભા નિહા

જાના હતા સંગીતકારોએ નગીનના સૂરો ઉડવા રાજ રાણી
મંગીતમાં એવા બધા લીન બની ગયા કે આગળ પાછળનું
સર્વ બૂલો ગયા કે પાને કોણ છે તેનો પણ ખ્યાલ નથી
આવા સમયે સંગીતમાં જો લગ પડે તો પારો થકી જાય

હતાવાન આત્મા પારે ત કગી શકે ॥ પશ્ચિમનો
વિચાર કરતા નથી,

માનવીની એક બૂલ કેવી રખડાવે છે તેનું તેને જ્ઞાન
નથી હજી રૂપનેને કાર્ય કયું નથી કાર્ય કરવાનાં વિચારો
ચાહુ છતાં એ ચાહુ વિચારોમાં ઘર પડયું તે દબાઈ ગયો
અને પ્રાણુ કુટ્ટી ગયો એને કટવા બધા મુધી અખડવું પડે
છે? દુનિયામાં જગ શું નથી કરતો? રાગ કગતા દેખ
મારો રાગ બૂટો છ રાગ કૂકી કૂકીને કરડે છે રાણી
સુનદાનાં આસપાસ કાગડો લામે છે અત્યંત મોહવશ બનીને
એકદમ હીચે સ્વપ્નમાં અવાજ કર છે

જમ સંગીતના રંગમાં લગ પડ્યો નેવકોના ઉડા
ડવા છતાં કાગડો ઉડ્યો નહિ ઉવટે તેના પ્રણેત્ર હરણ
કરવામાં આવતા કાગડાનો જીવ ત્યાથી મરીને તે જ નગ
માં હસપણે ઉત્પન્ન થયો

ગીર્ધનજીવના પરિતાપથી કટાણેલા રાજ રાણી વૃક્ષની
દાયદીમાં શીતળ બૂમિ ઉપર આરામ શ્રી રક્ષા હના
મધુર સ્વરે ગીતગાન આશ્રિતા હતા

પેવો હસ ઉડતો ઉડતો તે જ વૃક્ષ ઉપરઆવી બેઠો
સુનદા પરના મોહથી તેની મામે જોઈ મીઠા અવાજ કરવા

લાગ્યો. તે મમથે જીજ્ઞે એક કાગડો હામની જોડે આવીને
જોડો કાગડાએ રાજના વસ્ત્રો ઉપર વીટ કરી રાજાએ
કેાપાયમાન થઈ બે દુકની ગોળી છાડી ચતુર કાગડો એ યે
ત્યાથી ઉડી ગયો. ગોળીનો લોગ હસ થયો. મૃત્યુને
આધીન થયો.

કાગડાનો સ્વભાવ હુચ્ચો હોય છે. અન્યને ભલે શુભ
શાન થાય પણ પોતે બચી જાય છે.

જગતની અદર કેટલાક આત્માઓ એવા હોય છે કે
તેઓની પ્રકૃતિ અ યને સ્ખવના કરનારી હોય છે વિચાર,
વાણી અને વર્તન દુ ખદાયી નીવડે છે મમાજમા, યાસ
નમા કે સમમા કેડ બ્યક્તિ કાઈ પણ કાર્યનો આરંભ કરે
કે તેમા તરન જ પથરો નાખે છે પોતે કરે નહિ, કરવા કે
નહિ અને કરનાર કરતુ હોય તો ખીચડીની માફક ખદબદ
થયા વિના રહે નહિ તેવા આત્માને કરણ-કગવણ ને અનુ
ભાવનના સરખા ક્ષણનો કયા ખ્યાલ હોય છે !

જેનામા કર્કશતા હોય તે કોઈને પણ પ્રિય થતો નથી.
પ્રિય બનવા માટે કર્કશતા ત્યજવી જોઈએ નહિતર આપણી
અવદશ થયા વિના રહેતી નથી.

હુચ્ચો કોયલ અને કાગડો બંને કાળા છતાં તફાવત
કેવો ? વસ તમતુ આવે ને કોયલ ને કાગડાનો ભેદ સમજાય
કોયલનો સૂર મીઠો મધુરો ને કાગડાનો બેમૂઠો કોયલનો
સ્વભાવ પદોપકારનો ને કાગડાનો કગવાનો છે તમારો સ્વ-
ભાવ કેવો બનાવશે ?

નવી વહુ આવીને અમને કહે કે મહારાજ ! ઘરડે ઘડપણે પણ મામુનો સ્વભાવ કેવો છે ? દરેક કાર્યની જાદર કચકચ કરવાની ટેવ છે એના કરતા ખૂણામા બેસી બે ટક પાઇ છે તો સાડ સાસુ બનવાના કાંઠ તો જાગે પણ સાસુ બનતા પહેલાં જો વહુની આગળ હું રોજ કચકચ કરીશ તો હું ગમીશ નહિ અશ્વિલાવ જાગૃત થશે

એક ઢાંગીમા મારી પાસે આવ્યા પુરા ૭૦ વર્ષના થોડી આડી અવળી વાતો કરી પછી મને કહે કે મહારાજ ! કળજીગ આવ્યો ! કળજીગ ! મેં કહ્યું ડોશીમા ! તમને જોવાને વહેલો આવ્યો ત્યારે કહે ડોશી હા સાહેબ ! આ કળ જીગમા જે નમે તે સૌને ગમે મેં કહ્યું તમારી વાત સાચી !

કેરી જેવી વસ્તુ પણ નમે છે તો જ મૌને ગમે છે ને ? કેરી નમની ન હોય તેનામા નમવાનો શુભ ન હોત તો ત કાંઈને ગમત નહિ નમી નમીને નમ્રતાની મીઠાશ તેનામા બરી લીધી પછી એ મીઠાશ દ્વારા જ્યાં જાય ત્યાં એને સી બોલાવે એને દૂરથી જોઈ આનંદ આનંદ પામી જાય મોમા પાણી છૂટી જાય નમ્રતા શું ન કરાવે ?

તે સાસુ વિચારે કે મારે મારો સ્વભાવ બદલી કોયવ જેવો બનાવી દેવો જોઈએ અર્થાત્ બેઠેલામાવી કેવી સામુઓ કોયલ જેવી બની છે ?

પછી જુઓ વહુનો સ્વભાવ અને તમારો..

આ રીતે માનવી પણ નમતા ચીખી જાય તો મૃત્યુ

લોક ઉપર સ્વર્ગ ઉતરી જાય

પેલો હસ કાગડાની ચાલનાજીથી ઠગાયો ને ઝાડ ઉપ
થી નીચે પડી તરફડીયા ખાઈને મૃત્યુ પામી હરણ રૂપે
ઉત્પન્ન થાય છે

આ બાણુ રાણી મુનદા માથે રાજા ચિકારે જાય છે રાજાને
મગધાનો ઘણો શોખ છે જગવમા હરણોના ટોળાં જુએ છે
તેમા એક હરણ રૂપમેનને જીવ છે રાજાએ સેવકો દ્વારા
ગાનતાન કરાવી દરણોના ટોળાને એકત્ર કર્યું મગધાએને
સંગીત અતિ પ્રિય હોય છે સંગીતમા એકતાન બની આસ
પાસના તમામ ભય-બીતિને વિસરી જાય છે ગાન તાન
બધ થતા હરણીયાઓ નાસી ગયા ફક્ત એક હરણીયુ
મુનદાના મોહવશ ત્યા ને ત્યા જ સ્થિર રહ્યું ઘેરે પુષ્ટ
યુવાન હરણને રાજાએ પોતાના કળા કૌશલ્યથી વીધી નાખ્યું
નિર્દોષ હરણીયુ પ્રાણ રક્તિ યવાથી ત્યાથી વિદ્યાર્તિમા કાઈ
દાઘણીની કુક્ષીએ દાથી પણ ઉત્પન્ન થયો

તે હરણુ માસ રધાવી રાજરાણી ટેસ્ટથી આશિર્વા
ગદા છે લહેજત ઉડાવે છે વાર વાર માસની પ્રશસ્તિ કરી
કરીને આસ્વાદન લે છે એવામા ભાગ્યમેળે બે મુનિ ભગ
વતો ત્યા આવી ચડયા આવા પ્રકારનું અનુચિત દરજ
ભેદ તેમાના એક વતુસાની મુનિવર ઉપયોગ મૂર્ખા, મુનદા
અને રૂપમેનની જીવનની ઘટનાને ભેદ બીજા મુનિને ઠહુ,
ભાગ્યવત ! મસારની વિચિત્રતા તો જુઓ નિર્ધરક કરતા
કર્મનું ફળ પણ ભોગવ્યે જ છૂટકો સસારમા અણ-ઉત્પન્ન

વસ્તુ પણ બને છે કેવળ મનના વિચારો અને કલ્પના માનથી કરેલ કર્મના કારણે સસારમા ભવોક્ષય રખડવું પડે છે કર્મનાં નિર્જરાન કરી, હોય તો તે કર્મો અવરથ ઉત્થમા આવે છે આમ સસારનો અસારતા વર્ણવી માયાવી બધ નેને ધિક્કાર આપતા માયુ પુણાવી બને મુનિ આગળ પધાર્યા

એકાએક રાજા ગણા બનેની દૃષ્ટિ ગર્હ વિનયપૂર્વક ઉના થકુ યોગ્ય સન્માન જાગવી નમ્રતા પૂર્વક પૂછ્યું છે કૃપાશુ' અમને માસ ભરણુ કરતા નોંધ આપને શુ વિચાર આવ્યો? માસાહાર તો અમારો કુળક્રમ જે આપની વિમ્મયતાનું મરણુ થો ય લાગે તો જણાવો

મુનિ મહારાજે પણ લાલાવાળનાં દૃષ્ટિ વિચારી અથથી વ્રતિ મુનદ્રા રૂપસેનનો વ્યતિરેક સભળાવ્યો વળી તમે જે મામ આગામી રમત્રાને પોષી રહ્યા છો તે માસ રૂપસેનના જીવ 'કરણુ ન છે

તારી પાછળ તાગ રાગ પાછળ પ્રગલ્ભ બનેલો રૂપસેન પાથ ભવ સુધી રખડયો રાગની માત્રા આ માને રવાવે છે સસારમા ભભાવે ॥ રાગ મૂરો છે માનવાનાં લાવ બેજાન કદ છે ગગનો અશ જેના દેયામા પડે છે તેને આ રીતે સસારમા ભનકવું પડે ॥

સસારના મોહમા લેસાયેલા આત્માની મબગ દશ્ય આવતી નથી ત્યા સુધો, અમારની બીતરમા રચાતા કાર્યોની જાગૃતિ યતી ન ૧ ૧ ૧ પડીકીથી બૂલેવાનેશાન કાઈ, અગર

આ સાક્ષી મુનદાએ ગુરૂ મહારાજને પૂછ્યું કે હે ભગવત ! તે રૂપમેનનો છવ મને ક્યા અને ક્યારે મળશે ? તેનો ઉદ્ધા- ક્યારે અને કોનાથી થશે ?

હે ભદ્રે ! ક્યારે તુ મસારનો ત્યાગ કરી સાધ્વીપણીની અદર ધામાનુઆમ વિચરતા એક ગામની અદર મહો મત હાથી તને જોશે જોનાની સાથે ગાત થશે તે રૂપમેનનો છવ જાણને તારાથી જ તેનો ઉખાર થશે

જ્ઞાની ગુરૂદેવની મધુરી વાણી સાક્ષી મુનદાને, શાંતને અને તેના પરિવારને વૈરાગ્ય થાય છે અને સવેશવ નિસ્તા વિષ્ટી પ્રમત્તધાનો સ્વીકાર કરે છે

સયમ જ્ઞાન-ધ્યાન-તપ-ત્યાગમા આગળ વધતા કેમ કરીને સાધ્વી મુનદાને અવધિજ્ઞાન થાય છે એ પર શ્રેયાર્થ વિચરતા વિચરતા કોઈ એકગામમા આવે છે તે ગામતુ વાતાવરણ ઉશ્મ યુ છે જનસમૂહમા સયક્ષીતતા છવાઈ ગઈ છે ગામનો મુખ્ય હાથી ગાટો થઈ ગયો છે મહોન્મત થઈ ગયો હોવાથી કોઈ પણ વશ કરી શકતું નથી રાત રાણી પ્રજાનો ચિંતામા પડ્યા છે જો હાથી વશ નહિ થાય તો ગામનો નાશ થશે

મુનદા સાધ્વી હાથીની સામે આવે છે સાધ્વીજીને સામે આવતા જોઈ સૌએ હોહોકાર મચાવી દીધો સૌને લાગ્યું કે આ ત્યાગમૂર્તિ નાહક અડક્ટમા આવી જશે ને હમણા જ કચ્ચરવાણ થઈ જશે

પણ સાધ્વીજી તે બચના જોવાને ગણકાર્યા વિના દિગ્ભ્રમભરે આગળ આવતા હતા તેના પગલામા ભેર હતું હેયામા આનંદ હતો કારણ કે તેના રાગની પાછળ છ છ ભવ વેડફીને જે આત્માનું પતન થયું હતું તે આત્માને આજ ઉદ્ધાર થવાનો હતો વર્ષો પછીનું મિલન જે મિલન સ્વપ્ના રૂપે પ્રગટ થતું હતું તે મિલન આ રીતે ભવની ગણ ગીચે નિર્માણ થતું હતું તેના આનંદ સાધ્વીના દિલના અનરે હતો દોઢો તેને વારતા હતા પણ તે સાજણતી નહોતી

સૌના જોતા હાથીની સમક્ષ આવી પહોંચી સાધ્વીજી અને હાથીની નજર એક થતા જ હાથી શાત માય છે જે મોહનીય કર્મ સાત સાત ભવમા બમાડયો તે મોહનીય કર્મથી શુભાયેલ હાથી સાધ્વીને જોઈ સ્થિર થઈ ગયો

રાજા રાણી પ્રધાન અને પ્રજા વિચારે છે કે કોઈનાથી નહિ અને સાધ્વી મહારાજથી હાથી કેમ શાત થઈ ગયો ? સૌ નગરજનો પણ વિચારમા પડી ગયા

ત્યા જ સાધ્વીજી મ રાજા-પ્રધાન, પ્રજાજનો અને હાથીને પ્રતિજ્ઞાથ પમાડવા શુદ્ધ મહારાજે કહેલી વાત સચિસ્તર જણાવી જ્ઞાનથી હાથીના (રૂપસેનના) મનોભાવ જાણીને કહ્યું

હે હાથી ! તું લેશમાત્ર ચિંતા ન કર તું પર્યાપ્ત તિર્યચ પથે દ્રવ્યપણામા પાચમા શુભસ્થાનકને પામીશ

લાયક છે તે મારા મોદ્દમા જીવન જમાવ્યું માત્ર માત્ર
 ભવતું પરિશ્રમથી કર્યું, હવે તું બધું ભૂલી જા નિર્નેશ્વર
 દેવની આજ્ઞા પ્રમાણે ચાવનાર આત્માઓ તથા પ્રકારની
 લાયકાતી મેળવીને દુર્ગતિમાથી જાયી જાય છે આમ હાથી
 પ્રતિભોષ પામે છે. જિનધર્મ સ્વીકારી ઉત્કટ તપસ્યા કરી
 મમાધિમય મૃત્યુ પામી મહાશ્વર નામના આડમા દેવલોકમા
 અદાર સાગરોપમના આયુષ્યવાળો દેવ થાય છે ત્યાંથી અવધી
 મહાવિદેહમા જઈ મુક્તિપદને પામશે.

આમ ઉપદેશ આપનાર હોય પણ ઉપદેશ લાગતો એ
 પણ પુખ્તપણની નિશાની છે આપણે પણ આપણા જીવનને
 અપર્યતા અનેક વિષયો મજાતમાઓ પામે સાબર્યા હશે
 છતાં તેની અમર કેટલી અમ ?

એક ડોશીમાને એ કહ્યું ડોશીમા ! દિવમમા એમ મામ
 ચિક કરો તમે જિહ્વીના કિનારે આવી ગયા છે.
 હું ત્રણ દિનથી અહીં આવી છું તમે નથી પણ કવાક
 આવી જોસો છે. પણ એક સામાયિક કરો તો ના મદારાજ
 મારાથી સામાયિક ન થાય જોમાય નહિ તો ત્રણ કલાક
 દેવી રીતે જોશ ? પણ સામાયિકમા જોતાય નહિ

ત્યાં એક જોને ધીરે રહીને કહ્યું ‘ સામાયિકની વાત
 કરશે તો ડોશી એક લાણ પણ ડોશી નહિ જો અને જાણ
 પણ તેમજ ડોશીમા આલવા માડ્યા ત્રણ કલાકની ડોશીની
 ઉપદેશધારા અને શક્તિ જોઈએ તો ઉપદેશ આપણને લાગી

જાય પણ.. સામાયિકની જ્યાં વાત આવે તો કહે કે મને સામયિકની વિધિ યાદ જ રહેતી નથી

ડોશીને કહ્યું “જોઈતો ગાંધી ચોરી રહી” આરાધના કરી હો. ડોશી કહે મારાથી આરાધના નહિ થાય

કેમ નહિ થાય ?

મહારાજ ! મને જે ઈષ્ટ નથી તે કહેા નહિ. મેં કહ્યું માણ ! પરલોકમા જવા જ્યાંયે યમરાજ તેડવા આવશે ત્યાંયે ગમશે !

જુલુ ગમે નહિ પણ જુલુ પડશે

કેમ ! અનિષ્ટ વસ્તુ મેં નહિ ખાંડી શા માટે કરેા !

અનિષ્ટ વસ્તુ કરવી પડે તેથી..તો આ પણ કરવી પડે એમ માનીને કરેા તો.. પણ એ કેમ બને ?

ઈષ્ટ કે અનિષ્ટ પણ જે વસ્તુ આપણા કલ્યાણ માટે હોય તે અવશ્ય કરવી

એ સી વર્ષની ડોશી ઘરની કાર્યવાહી મોટે કહી કે પણ સામયિક ન યાદ રહે તો શુ બુધ્ધિ નથી કે ક્ષયો પશમ નથી ? નાના નાના હો રાના નામ અને નવી ક્ષેપ નના નૂતન નામે જોઈતા આવડે ઘરની એકેએક વાત જીનામ જીની પણ ફટ ફટ જોલી જાય અને સામયિકની વિધિ ન યાદ રહે એ કેમ માની શકાય ?

યાદ રહે કે નરિ પણુ સામયિક વિનાનુ જીવન અદ્યેમ નથી જે આત્મા સામયિક કરતા શીખ્યો નથી તે સમતાના પાન કરતા શીખ્યો નથી જીવનમા રોજ એક સામયિક અવરય કરવુ જોઈએ.

શુરદેવ તમને સામાયિક પ્રતિકમણુ પૂળ કરવાનુ કહે તેા તમારાથી થાય કે નરિ !

પ્રશ્નમા ભાઈ કહ કે મકારાજ ' પૂળ કરીશુ તેા દુકાન કોણ ચલાવશે ? દુકાને મોકા પડીશુ નેા પૈસો કપાથી મળશે ? ઇન નરિ હાય તેા ધર્મ કેરી રીતે કરશુ ?

ત્યારે ધર્મથી ધન મળે છે એ જુવી ગયા અને ધનથી ધર્મ થાય છે એ મગજમા કોતરી રાખ્યુ ? પણુ ના એ તમારૂં પાકય જુમી નાખેા ધર્મ નથી ત્યા કાઈ જ નથી જ્યા ધમ છે ત્યા બધુ જ છે તમારા દેયામા જો ધર્મની શુરવાણીની શ્રદ્ધા છે તેા તમારા મગજમા દુકાનની, મોસાની અને મોસા દ્વારા ધર્મની કિમત ન થાય પણ ઉપર પ્રમાણની ગેડ મગજમા જોસે

આપણે સાગની ગયા કે રૂપસેનના જીવે કાથીના ભવમા પ્રતિજોધ પામી પરમધર્મનો સ્વીકાર કર્યો જીવ નજીવ છઠુને પારણે છઠુની તપસ્થા કરી નિત્ય પ્રાચુક પ્રાણી મજણુ કરી નિર્ધયના ભવમા પણ આરાધના કરી આત્માનુ એય સાંચુ

જીવન સાધનાનું ગુલાબ]

[૪૫]

રૂ સાર અસાર છે દાવાનળ સમાન છે ભડભડતા
અગ્નિમાથી બચવા માટે જિનવાણીમા જ ચઢનશી ચીતળતા
છે આ આત્માનો તેવા આવળનથીજ ઉદ્ધાર છે

અનાદિ અનંત સ સારમાથી ઉત્થાન માટે આપણે
આપણુ જીવન સુધારવા માટે આ ભવ પરભવથી ઉગરવા
માટે આવા સુદર મોક્ષ માર્ગના પ્રેક્ષ એવા ઉચ્ચત્તમ
માગને અપનાવીએ જ્ઞાની ભગવતોએ લાખેલા વચનો
અતુસરી જીવનને ઉત્તમીએ

દર્શન કેના? અને શા માટે ?

દર્શનાત્ દુરિતઘ્નસિ । વદનાત્ રાહિતપ્રદ ।

પૂજનાત્ પૂરક શ્રીણામ્ । જિન સાધાત્ સુરદ્રુમ ॥

શાસ્ત્રકાર મહાશય આ શ્લોકની પદ્ધિઓનું વર્ણન કરતાં જણે છે કે દર્શનથી દુરિતનો દૂર થાય છે, વદનથી વાંછિત પ્રાપ્ત થાય છે પૂજનથી લૌકિક અને લોકોત્તર સુખની પ્રાપ્તિ થાય છે એવા જિનેશ્વર ભગવાન માણ્યાં જપ્તવૃક્ષ મમાન છે

દર્શનથી પાપોનો નાશ કરનાર, વદનથી ઈચ્છિતને આપનાર, પૂજનથી બાહ્ય અભ્યંતર સુખ-લક્ષ્મીના પૂરક એવા પરમતારક ત્રિભુવનપતિ વીતરાગદેવ પ્રત્યક્ષ જપ્તવૃક્ષ સરીખા છે

આત્માને પૌદ્ગલિક સુખ મળે તે નાચુ દર્શન નથી નયનને ઈચ્છિત વસ્તુ એવા મળે તે નાચુ દર્શન નથી થીએટરમા ન્સ્ટથી એકમરખા બેઠીએ અને દિલ ખુશ થાય તે નાચુ દર્શન નથી એમ દર્શન કરવાથી જપ્તવૃક્ષ મળે તેમ નથી

તો પછી દર્શન કેના ? દર્શન કેવા ?

જે દર્શન કરતા આત્માના રોમરોમમા ઉત્તમ જાગવો
જોઈએ

જે દર્શન કરતા આત્માના અણુઓ અણુમા તન્મયતા
ઉપજવી જોઈએ.

જે દર્શન કરતા આત્મા એ જ પરમાત્મા છે એમ
તાત્પર્ય ભાવ મનમા ઉતરવો જોઈએ

જેના દર્શનથી ભવ મુધરી ન્તય કર્મ ટળી ન્તય અને
સિધ્ધિ મળી ન્તય તેના દર્શન માયા યુગનીરા પારે
ક પટ્ટણ હેય છે તેઓને જ્યારે જે વસ્તુની જડ પડે તે
વસ્તુ કપટણ પામે માગી લે છે તેઓને ખાવાને માટે
રોઈ રાધવાની જડ પડતી નથી વસ્તુ-પાત્ર વગેરે જરૂરી
યાતોની ચિતા ડવી પડતી નથી બધી ઈચ્છા ક પટ્ટણ
પૂર છે

તમને કપટણ મળે તો શુ કરો ?

તમને ક પટ્ટણ મળ્યું છે કે નહિ ?

જીનેવરોને તમે કપટ્ટણ માનો છો ?

નહા - માનીએ છીએ પણ મજાસાજ નારે ન ! યુગ
લાંચાના જેમ જામને પણ ઈચ્છિત વસ્તુ કેમ મળતી નથી ?

કયાં મળે ? કયા છે શ્રદ્ધા ? હે શ્રદ્ધા કે દર્શનથી જ
જન્મ મળે છે ?

મહા - ના તેવી શ્રદ્ધા નથી

તો પછી ઈન્દ્રિય કયાથી મેળવવો ? કંપદંડ મળ્યા પછી ગાયત્રી બોલો તો પુણ્યશાળી

માથો ઝવેરી

ઝવેરીને જેમ હીરો મળે અને પથ્થરની જેમ પેટકી ન નાખે તો જ તે સાચો ઝવેરી વળી માથો ઝવેરી કોણ ? બીરાડી પરીક્ષા કરી, તીર્થેરાંમા પાગખાનામા માથાંને મૂકી કાઢ લગાવી કે તમને જો કંપદંડ મળી જાય તો શું કરો ?

ગોવાળીયાને મત્તી મળે અને કાવ્ય જાણી ફેકી કે છે તેમ ઝવેરી પણ હીરાને પથ્થર માની ફેકી કે તો ?

સાચો ઝવેરી જ હીરાને પારજો છે

જ્યારે ગોવાળીયાને તેની નવા પૈગ્મ જોટલી કિંમત નથી ત્યારે આપણામા અને ગોવાળીયામા શું તફાવત ? આપણે પણ જ્ઞાનચિંતામણી મમાન મનુ-ચક્રવર્તી શુભાવી રક્ષા હીએ

કે પટ્ટણના કળને પ્રાપ્ત કરવા દર્શનશુદ્ધિ કરવી પડશે. આ મામા જ્યાં સુધી શુદ્ધિ નથી ત્યાં સુધી દર્શન પ્રાપ્ત થતું નથી

જ્યાં સુધી દર્શન પ્રાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી માનવીનું ધ્યેય, હેતુ, મુદ્દો કે તત્ત્વ કાયમ જેવું નથી.

જેમ તમે ઘેરવી વીતરાગ પ્રભુના દર્શન કરવા નીકળો, દર્શનના ધ્યાનમા અને બાંધનાના તાનમા બધું જ બૂની દર્શન કરવા જતું છે એ હેતુ જ દિનમા હોય

તમે તમને પૂછવાનું મન થાય કે તમે દર્શન કરવા નીકળો અને રસ્તામાં કાંઈ રોહી કે સ્વચ્છ તમને મળી જાય તો તમે તેની સાથે વાતચિત કરવા માટે કે સીધા દર્શનને જાણ ?

સબ - વાતચિત કરી

ત્યા જ નમજવાનું છે કે જીવનની બદલ વિશુદ્ધ દર્શનની પ્રાપ્તિ કરવી હોય કમ્પ્યુટરનું ફળ મેળવવું હોય તો આત્માને મૂક ખૂબ કેળવવો પડશે.

આત્મામાં ભાવોનાં બળો નહિ ત્યા સુધી નુદર પશ્ચિતિ આવે નહિ નુદર પરિણતિ આવે નહિ ત્યા સુધી જીવનને કાંટાનાર સમ્યક્ત્વ ન આવે

મયજ્ઞાનુદરી વીતરાગ વિજ્ઞાના દર્શન કરવા જાય છે દર્શનમાં ૩ કાર બને છે અમૃત ક્રિયાના ભાવમાં લીન થાય છે અને અપૂર્વ ભાવ પ્રગટે છે તન્મયતાથી અને અમૃતક્રિયામાંથી પ્રગટતા ભાવોથી પોતાના માનુષ્ય કમળા (માતાને) કહે ॥

હે માતા ! આજે તમારા પુત્ર તમને જરૂર મળવા જઈએ.

કેમ ? તે કાર કેવળજ્ઞાની હતા ?

ના ત્યારે !

દર્શન શુદ્ધિના પ્રતાપે તેણીના અંતરમાંથી ભાવો જાણતા હતા

આવા શુભ દર્શનને પ્રાપ્ત કરવા કદમ ઉપાડવા પડે...
તત્ત્વજ્ઞાનને જાણવું પડે જાણુ છું એમ માની બેસી ન
ગડવાય બેમી ગદા તો

જોઈતારામ જોવી દશા થાય

જોઈતારામના જાણપણ જોવી દાનત ન માય તે વિચારજો
જોઈતારામ નામે એક જોવી ફતા જ્યોતિષશાસ્ત્રમા
પ્રતીજ્ઞા લતા એક રાત્રે જોઈતારામ અને તેમની પત્ની
નિદ્રાધીન થયા છે તે મમથે ધનના હાપરા ઉપર ચોરો
આવે છે

પત્નીના કાને અવાજ આવે છે આમતમ નગર નામે
દે ત્યા જ હાપગમા બાકોડ પાડી ચોરાને ઉતરત
જુએ છે

ત્રી કહે છે સ્વામીનાથ િ ઘરમા ચોર આવ્યા છે
ત્યારે જોઈતારામ નહુ જાણુ છું

ત્રી જાણે કે નાથ જાણે છે એમ જાણી પાતે ઊઘી
જાય છે

પુનઃ ત્રી જાણી ચોરાને જોઈ કહે છે કે અરે ! જુવે
તો ખરા આ ચોરો નીચે આવ્યા ઘરની માલમિ કન
લડ જશે.

ત્યારે જોઈતારામ જ્યોતિષશાસ્ત્રના પાયા જોઈને હું
સૂઈ ગયો છું તેના આધારે આજે આપણા ઘરમા ચોરો

આવવાના જ નથી અને આવે તો કાઈ લેવાના જ નથી માટે તું ચિંતા નહિ કર એમ કહી જાઈ ઘમઘસાટ લીધી ગયા

ચોરો પેરી લે છે પાછી સ્ત્રી જૂમનાણુ કરે છે -
સ્વામીનાથ! હવે તો જાગે ઉઠે આ ચોરો બધુ લઈ જાય છે

ત્યારે જોઈનારામ તું પણ કેવી છે? આજો દિવસ વેપારધંધો અને કામ કરીને આકી જડ છું માન રાત્રે જ આરામ લેવાનો હોય તો એવો દાર્દ્ર્ય પણ ાઘવા નથી દેતી? તું જોટી કચ કચ નહિ કર અને ચિંતા છોડી દે

સ્ત્રી - અરે સ્વામીનાથ! આ ચોરો ઘરમાઘી માવ, મિત્રતા વગેરે લઈને ગયા છતાં તમે જાગતા નથી પ્રયત્ન કરતા નથી

માટે તમારા જાણુ ત્વામા પણ ધૂળ પડી ધૂળ

આહી પ્રાન યશે કે પતિવ્રતા આ પતિને કંઈ કહે ખરી? અહીં પતિવ્રતા સ્ત્રી અપતિવ્રતાપણુ નથી જતાવતી પણ આવો ઉપનય ઘટાવવાનો છે દ્રવ્ય કમાનાર દ્રવ્યને ન સાચવે તો પતિનએ કહેવું પડે સ્ત્રી કે પુરૂષ 'મમા' રોય તો તે સમારમા નશે જ નહિ તેથી હિતસ્વી એવા પુરૂષ કે સ્ત્રીએ પરસ્પર કહેવું ઘટે

કોઈ તમને કહે કે જાણે વ્યાખ્યાન છે તો તમે શું કહેશો? તમે કહેશો કે અમે બધુ જાણીએ જ છીએ વ્યાખ્યાનમા મહારાજ સાહેબ બહુ તો શું કહેવાના?

૫૨] [દર્શન દેના ! અને ગા મા?—

પાપ ન કરો પુણ્ય કરો—

પછી ગમે તે, આચાર્ય બાવત હોય, ઉપાધ્યક્ષ
ભગવત હોય, સાધુ ભગવત હોય, પ્રખર વળા હોય !
ગામાન્ય મુનિગજ હોય અથવા આધ્યોક્ષ મદારાજ હોય
પ્રત્યેક મદારાજ ઉપર પ્રમાણેનો જ ઉપદેશ આપવાના

આપણા હૃદયનમાં દર્શનથી દુર્ગતનો નાશ કરવા માગીએ
વર્તનથી વાંછિત મેળવવા માગીએ તો હૃદયનમાં

ભેદભાવનના બાલુપણા ઠી જરૂર નહિ

આવા દર્શન આપશે ધણી જ વાર કરીએ છીએ
દર્શન કરવા માટે પવિત્ર તીર્થોની યાત્રા પણ કરીએ છીએ
તેમજ કાર્તિકી પૂનમ નૈતી પૂનમ વગેરે પાતકારી દિવસોમાં
દર્શન યાત્રાદિ કરીએ છીએ પણ એ દર્શનથી દુર્ગતનો
કેવો નાશ કર્યો ? એનો ? નિચાર કર્યો ?

ગારુકારે કાર્તિકી પૂનમનું જ મન્ત્રન કેમ બતાવ્યું
તમાય વળી તે દિવસ જયો અને તેનું મંદસ્ત્ર કહેવું
થોડું નહિ.

પરંતુ જોવાનો અનમર આંખો એટલે જમાવણી ઉચિત
કર પડે, હર ઘડીએ જાણમેલ થી નિહાચણછની યાત્રા
કરનાને પણ કાર્તિક પૂર્ણિમાને વિનંત અનેરા ઉદ્દાન આરે
જ દેવામાં કોઈ અજમ નૈનન્ય સુસયમાન થાય છ
તન અને મન ઉ નનિતાયક ભાવસરમાં જુએ છ

નાથે સાથે ઉગર બાથે લલમીના મહાવ્યસ કર દે

એ વિષે એ પૂનમનો મહિમા એવે ત્રિદગિરિની
યાત્રાનો અનેઓ દિવસ કાર્તિકીના દિવસે દ્રાવિડ અને વારિ
ખિન્ન હશ કેહી મુનિઓની સાથે એ પવિત્ર તીર્થ ૫૦
મોક્ષપને પામ્યા છે તે મિવાય અનતા આત્માઓ આ
તીર્થ ઉપર સિદ્ધિમામાગને વર્ષા છે એ પ્રમાણે શ્રી
ગુરુત્તર તાર્થનો મહિમા શબ્દોમા ન વર્ણવી શકાય તેવો છે

વિશેષ આ કાર્તિકી પૂનમથી માધુ સાધ્વી શાસ્ત્રાદ્યાથી
આતુર્મામરી તમારાથી બધાયેના મુક્ત થાય છે

પણ ધન-નમાગથી મુક્ત થયેલ મહાવ્રતધારાઓને
નનારીતુ બધન હોય ખરું /

ના મનારીતુ બધન તેઓને નહિ પણ શાસ્ત્ર મનાં
પ્રમાણે આર મહિના આતુર્મામ પૂરતા માધુ માધ્વી બધાયેના
૪ ઠારણ આતુર્મામમા સ્થગાનર ન કરી શકે

લાભાવાનના કરણે આ મહિના બા વધુ રહે તા
શુદી વાત પરતુ આર મહિનામા તમારી સાથે ન મળે અને
નિ । કરવો હોય તા કરી શકે ખરું ? ના ન જ કરી શકે

ત્યાર તમે આમામામા પાનીતાણા નવર ત્યારે ગિરિ
રાજની યાત્રા ક્રમવા બવ કેમ ? પૈમ ખરચીને ગરા હો
તો યાત્રા કર્યા વિના યોગ પાલ કરો '

આગમોદ્ધારક ગુરુદેવશ્રી પૂજ્ય જ્ઞાનભાગ્ય નૂરાશ્વરણ
મહાગજ સાહેબ પણ અષ્ટાદિકા બ્યાખ્યાનમા જણાવી ગયા
કે શાસ્ત્રની મનાં । ન યોગધાય

ચોમાસામા યાત્રા કરતા જવામા શો વાધો? વરસ નથી તો ઉપર ચઢવામા શો બાધ? કેઈ દર્શન કરવા નહોતો હોય તો ના પાડો ખગ કે?

આર મનિના ચોમાસામા જિભગિગિની ધાત્ર પલુ ન થાય તેમ વિભાર પલુ ન થાય

ભાનુદયે પ્રખર તાપ પ્રતરાવી દીધો હોય અને ખૂબ જ ગરમી લાગતી હોય તો પલુ ચોમાસામા સાધુ-સાધ્વી વિહાર કરી શકે ખન? ના, ન જ કરી શકે તેવી રીતે સિધ્ધાચળાનુ પલુ તેમજ નાગ્નમર્યાદા ન ઓળધાય નીચે તળેટી પર ભાવના ભાવવી હોય તટવી ભાવો

યાનાનો લાભ મળી શકે છે પલુ જિનાજાનુ ઉત્પદન કરી યાત્રા કરના ચંગે તો હમ્મય પાપ લાભ લેવા જતા તોડો

સિદ્ધગિગિ ઉપર ગરીબોને દાન અપાય? ના દાન ન અપાય દાન આપણુ જ દોય તો નીચે ઉતરીને ગમે ત્યાં આપો પલુ ઉપર તો નહિ જ ગરીબોને દાન આપો એટલે લવા માટે પેટ ભરવા માટે ઘણા ચે કવાકાથી બેઠેલા ગરીબો ગિગિતજ ઉપર શુ ન કહે? ખાણુ પીણુ માત્રાએ ખડક વગેરે કહે કે નહિ?

તો પછી તમે જ ગરીબોને દાન નીચે તવાટીમા આપો તો...! સાચકા પાળી પીવાની પલુ ના પાડી તા પછી ત્યાં તમે દટીના વાટકા ઉડાવો ખાઓ પીઓ માત્રાએ ભાવ વળી ફાને તેમ ચોજમજા કરો તો કેટલી આશાતના

જીવન સાધનાનું શુભાશ [૫૫]

થાય ? તેમ જ ગરીબોને દાન આપો તો તેઓ શુ શુ ન કરે ? બધું જ કરે માટે દાન નીચે માપવું ઉચિત.

ગિરિરાજ ઉપર દાન આપવાની જે પાડવી નહિ નીચે ન દાન દેતા રો તો બિચારા ઉપર ચો જ નહિ.

ગિરિગંગાની પવિત્ર ભૂમિને અપવિત્ર બનાવવી નહિ અપવિત્રતામાં આત્મા પવિત્ર બની શકતો નથી.

આત્માને પવિત્ર બનાવવા માટે પવિત્ર ભૂમિની પવિત્ર દૃશ્યની અને પવિત્ર મનની જરૂર.

અનંતા આત્માનું મોક્ષધામનું તીર્થ પાનીતાણા ખરે જોતા હરેઠ વર્ષે પાનીતાણાની યાત્રા કરવી જોઈએ સંયોગ વર્ગાત્ ન બની શકે તો ગામમાં કે ગામ બહાર ત્રિદ્વા ચલણ પટ બાધે ત્યા જઈ ગિરિરાજ જેવી ભાવના ભાવે. કાલના જિવનની જેમ ગતુ જ્ય ઉદ્ધાર કહે.

રાવનો એ દિવસ અપૂર્ન હતો રમ્ય હતો યાનાનો હતો તે મમયે ભાવનામાં ત-લીન બનેવ આત્મા જો આયુધ્ય કર્મને! બાધ કરે તો મદ્મનિ થવા વિના રહે નહિ.

પણ સદ્ગતિ કયાં છે થાય ? પ્રભુ ભક્તિમાં એકત્વાન બને, પ્રીતની રીત સમજે, કોણ આજ્યુ કોણ ગયુ ભૂલે ત્યારે ત્યાર પ્રીત કેવી ? જેમ દૂધમાં પાણી મમાઈ નય તેને છૂટું પાડવું હોય તો પાડી શકે ? પાણી એકમેક થઈ જાય નાખનાર વ્યક્તિ પાણી કેટલું નાખ્યું તે સમજે પણ તેને છૂટું પાડી ન શકે.

દૂધ અને પાણીની પ્રીતિ એકમેક કેવી રીતે? 'તુએ ત્યારે' તે બનેલી માત્રી પરીક્ષા કનવી હોય તો તને તમારો ગરમ કરો. એવ પડે દૂધ મૂકો તો પરીક્ષા થશે. પાક વિચાર કે મારા મિત્ર બળે ત પહેલા જ દુ બળી જાય પાણી બળી ગયા પછી જો લક્ષ ન નળે તો દૂધ ઉભન જાય શા માટે? તે દૂધ વિચારે કે મારા મિત્ર પાણી શો? અમ્યમા બળી જશે. તા મિત્ર દોમાડ ન જાય તે મા? ઉભરાઈને રૂપને હોલવી નાખવા પ્રયત્ન કરે જો જ ઉભરાતા દૂધમા પાણી હામે એટલે ઉભનતુ દૂધ સમાઈ જશે ખરેખર?

એકમેકતાવાળી પ્રીતિ માથ બાવના અને ભક્તિ ન મળે તો ફળે નહિ બાવના જાળ્યા પછી આ મામા તરંગો ઉજળતા હોય થી ગતૃજય તીથનો ઉદ્ધાર કહેતા કહેના આત્મા પોતાનો ઉદ્ધાર કેમ થાય તે વિચારે? નહિ કે પવિત્ર સ્થાન પર જઈ લગાડે અગા કરે

હાર અને છૂતના મજર માનના છૂત મેળવના જાય તો રાજા નિકેલ મરતા મરતા નુ કના ગયો હાથ પગ ખુના રાખ્યા પત્રી કહેતો ગયો કે મે મારા હાથે મારા જીવનમા ઘણાને ગુવામ બનાવ્યા ઘણાની માથે રણુશે. ખેડયા અને ઘણાને નવવ્યા વિજય મેળવ્યા માથે વિજયી ધ્વજ ફરકાવ્યો માગ નેવકો મારા સનિકો મારો બોલ ઝીવતા મારી પૂજા કરના છતાં અત સમયે મારા હર્ષને કોઈ લઈ રાકયું નહિ

કહેવાનો મતવળ નામા ચ બાળનમા હત મેળવે તે
હત નથી સાચી હત મેળવવી હોય તો કર્મશરનો મતવળ
કરવા ચત્ત કરે.

મામમામી લડાઈ કરવાં એકના બોલ મામે જોઈ શરૂ
બાણ ફેકવા જેમ માસુ વહુ વડતા હોય સાસુ ચીમ પાટે
તેના સામે વહુ સરો પાડે

ન માસુ નમે, ન વહુ નમે ન માસુ ધીસ પટે. ન
વહુ બોલતી અડકે એ ખરી હત નથી નમ્યા વિનાની
હત નવી

જે આત્મા અસ્મિતને નમતા શીખ્યો છે તે આત્મા
નાનામા નાનાને પણ નમતા અચમતો નથી. પણ જે
અસ્મિતને નમતા જ શીખ્યો નથી તે આત્મા કદી
નમતો નથી.

નમતો નથી તો નમ્યા વિનાની ભાવ ભક્તિ પત્તુ સફળ
ધની નથી. જેમ મહેમાનને જમવાનું નિમત્રણ આપો. પદ્મ
ભોજન મનાવો વાનગીમા એકેય ખામી ન હોય. મહેમાન
જમવા અને આરંભપૂર્વક પીન્નો દબાણ કરી જમાડો.
અને જમાડયા પછી મુખનાત્ત ન આપો તો આખાયે અમૃત

સમ્યા ભોજન પર Zero by zero નીકું વળી જાય
મતનમ ખૂબ જ લહેજતતર જમણુ જમાડયા બાદ એવની
વરીયાળી વિગેરે ન આપો તો ભોજનનો અર્થ બંધ છે,
ભાવ-ભક્તિ હોય પણ અવસર ન જતાવે તો નકાસુ
આત્મામા ભાવ-ભક્તિ હોય અને કોઈ ગાગ બોલી જાય

તેની વિચારતા ન કરે. વિનય ત્રિગ્ગ ન જાણે તે આર્થ
સમૃદ્ધિ માટે ચોગ્ય નથી

જિનશ્રામનમા કોઈ કાર્ય થતુ દ્રવ્ય અનુવિધિ સ્વયં
કરે છે શાચક શ્રામિનો સમૂહ જ્યવનામા લીન દ્રવ્ય
ભખ્તિમા તરંગોળ હોય તે તમણે કોઈક આત્મા મમભાવ
ન મળે અને નાનોસૂનો બામન માટે યથાન્યા જોડે તે
હીક નહિ

સમતાનો લાભ જેમા હ તે નામાયિક જોના મામાયિક
યા પ્રતિક્રમણ આદિ વિધાનો ઘરમા કરો અને ઉપાશ્રયમા
કરો તેમા ફરક ખરો કે નહિ ? જરૂર ફરક ઉપાશ્રયમા
એક આયજિવ જોડવો વધુ વાન.

ઘરમા કરા ત્યારે નમાર વ્યવહારની દૈન્ય ચીતેમા
છવ જાય ત્રિવાડી આવીને દૂધડી તપેની જોડે તો મન
ત્યા જ દોડે.

જોડે લેવાનો લાભ ચૂમય મમતા ન જાળવાય મમતા
શખયા માટે જ ગજુધર ભગવતે છ આવશ્યકમા પ્રથમ
સામાયિક ઘતાવ્યુ

ત્યા સુધી આત્માને મમતા આવી નથી ત્યા સુધી
આત્મા, મોહમાયાથી મૂકાયો નથી ત્યા સુધી જધુ નકાસુ
મમતા વિનાના એક પત્તુ અનુદાનતુ જોડેએ ત ફળ
ન મળે

ઉપાશ્રયમા પણ આમાયિમિ અનુદાનોમા પણ જો
સમતા ન રાજે તો અમૃતકિયાનો લાભ શુમાવે

વોકોત્તર સુખની પ્રાપ્તિ કરાવવામા સકાયબૂત છે તે પ્રભુના ત્રિકરણ શુધ્ધ દર્શન અને નમનથી આત્મા અજર અમર બની શકે છે વગી જે ૧૮ કુપણ રહિત છે જેની પાસે ગગ અને દેવના ચિન્હ નથી પ્રશમરમમા મગ્ન છે

માચા દર્શન તો તે વીતરાગ પ્રભુના જ !

પ્રભુની પુરયનીનાનો ઈર્ષ પાર ન હતો અકથ્ય અને અકથ્ય તેમ જ અવર્ણનીય પ્રભુની પુરયાર્થ હતી

પુરયાર્થ ન હોય અને કરવા જઈએ તો પામા પાછ પડે છે ઘરની અદર સામુની નેવા વહુ ન કરે તો બકુળિ થી જામ પછ બલા ! જ્યાં સુધી પુરય ઠમાણી કરી નથી ભવતુ માથુ બાધ્યુ નથી ત્યાં સુધી વહુ અને િકરીના જોરતા રાખો તે ન પાલવે

ત્યારે તોય કુ બગવતો જ જગતમા કથ્યાણકારી છે વાહિત કુળને આપનારા-ધર્મિજીને પૂરનાન-હુ ખને ખરનાર છે પરંતુ પ્રભુ હકિતમા પરિણામની ધારા વિશુદ્ધ હોની જોઈએ સમ્પત્તી અને મોર્ધા નિષ્પુરની યાચા કરવા મળતી હોય તો કોણ ન કરે ? હરેક કરે જ

પણ કરના કરવામા ફરક

તમે બધુ જ કરો-યાત્રા કરો પૂજન કરો દર્શન કરો વદન કરો પણ તેમા વિશુદ્ધ પરિણામ ન હોય તો રાકે મમે તમુ કેયુ આ પમુ હવે ત્યાં જ એટલે

લાવ વિનાના ક્રિયાકાંડથી આત્મા જિએ ચકતો નથી પણ ઠેરનો ઠેર જ રહે

એક ડોશીમાફતા પૂરી ૮૦ વર્ષની ઉંમર ઘડપણ પાડ હતું પણ ડોશીની ધર્મ પ્રતિની ભાવના અજગ હતી નજીકમાં જ થી સીમ ધગ્યામીનું મરિર (નિનાવય) હતું હંમેશા ડોશી દર્શન કરવા જતી. કોઈ વખત ઉપવાસ ચર્ચ લાય તો પણ ડોશી દર્શન કર્યા વિના રહેતી નહિ દાકરીઓ ડોશી માના હાથ પકડીને દર્શન કરવા લઈ જતી.

આજના છોકરાઓ જુએ નો ખરા !

છોકરીને મા પાસે બેસતા ગરમ આવે અને છોકરાને પિતા પાસે બેસતા લજ્જા આવે ખરે ને ? પુન પુરી ભણેલા હોય એટલે માગ્રાપ પાને બેસતા નાનક લાગે

એક લણેલ નવધુવાન એક્સ્યુકેશન મેળવવા હાલેજમા ગયો અનુક્રમે ભણતા ભણતા સાર્થએ ડોક્ટરની ડીગ્રી મેળવી નવા થયેન ડોક્ટરે ખુશાલીમા મિનમડળની પાર્ટી રાખી પાર્ટીમા આઈર્લેન્ડીમ વિગેરે ચીજ રાખી ડોક્ટરે જકને આમ તણ આપ્યું છે આમ તિત મિત્રો અને ડોક્ટર ખુરશીમા બેડા

તેટનામા આપણા નવા ડોક્ટરનો બાપ માવજી લાજ એજ રૂમમા કાળે લેવા લાગ્યો કાળે લીધા બાદ બાપ પુત્રની ખુરશી નીચે બેડા

ખુરશી પર બેડા બેસા' મિત્રો પ્લેટમાથી આઈર્લેન્ડીમ ઉડાને છે ત્યા એકની નજર આ બુડા ઉપર પડી

૬૭] [ર્જુન કોના? અને શા માટે -

તેણે ડાઘડને પૂછ્યું 'મિન! Who is this' (હું કોણ છું) આ કોણ છે?

પુત્ર વિચાર છે કે ને હું મત્ત્ય કહીશ તો મિત્રોમા મારી હામી થશે. ત્યાં કહેવું શું? વિનાશમા પડી જાયેા ડાઘડે તુમન જ કહી દીધું કે 'My Servant' માય સર્વન્ટ મારો નોકર છે

આ સામળી નાક વરના બુઢાને જાણિ વરને કે નકિ? જે પિતાએ પાતાની ફરજ સમજી, લોટી પાણી એક કરી પરનેવો નિગારી જેમ તમ મોટો કરી બણાવ્યો ગણાવ્યો વધાર્યો તે શા માટે? નોકર બનવા કે કહેનડાવવા માટે?

ડાઘાનો મગજ ઉઠળી ગયો તેને વધુ અગ્રેજી નહિ પણ ભાગી તૂટી ભાપા આવડતી હતી

તે ડાઘો જાણ્યો બાઈએ 'This is my Son' ધીમ ઇંજ માય મન આ મારો પુત્ર છે

મિત્રો વિચારે છે કે જે મિત્રમા વિનય નથી, વિનેક નથી, વિમાર નથી, વર્તન નથી, વરિલો પ્રતિ બહુમાન નથી, મદલાવ નથી, આદરલાવ નથી, તે મિત્રની સાથે મિત્રાઈ ગણવી બ્યર્થ છે

એમ વિચારી મિત્રો ઉઠીને ઝવઝવ સ્થાને જતા નહા કરેવાનો મતવળ પામતા, ધાકરા ધાકગંઓ ડોરીમાનો હાવ પકડીને ફરેજ જિનાયે લઇ લાય છે

હું મેશ જિનાવયમા જઈ ડોગી સીમ ધરસ્વામીની સ્તનના કરી સૂરીવા કંઠે સ્તવન લગકારે છે નથી ઘર યાદ આવતું, નથી રનેડીઓ યાદ આવતા, નથી સગાઓ યાદ આવતા, કોણ આવ્યું અને કોણ ગયું ? તેનું પણ ધ્યાન નથી

અને તેમને દેશમગમા ખબર બધી જ પડે કેમ ખરે ?

• સમા - હા માહેબ

દેશમગમા ઉદર કે કોઈ અન્ય જીવની વિશધના થઈ હોય તો ખબર ન પડે પણ કોણ આવ્યું ગેણ ગયું શું કહ્યું તે બધી જ હીસ્ટરી One by One એક પછી એક કહી આપી

ડોગી ભાવનામા એતપ્રોત બની નહીં છે

એવામા આકાશમાજેથી કોઈ વિદ્યાધરનું વિમાન જઈ ન્તુ છે મરિને જોઈ વિદ્યાધર વિમાન ઉતારી પ્રભુના દર્શન કરે છે અને વિચારે છે કે આ ટોચી ખૂબ જ એકત્યાન છે તે, યાવ હું એને સીમ ધર સ્વામીના દર્શન કરવા લાઉં જાઉં. તમને કોઈ કહે કે દેવો મા જવું છે તો શું કહે ? સમા - હા જવું

હવે તો અદ્રલોડમા તમને રોકેટ લઈ જશે. પણ દેવોડમા ? દેવોડમા તમારી કરાણી લઈ જશે પણ ધ્યાન સાખશે કે 11 દેવોડમા જવા માટે કેટલી તૈયારી કરવી પડશે ?

દેવોડમા જવું હોય તો ઘણી જ તૈયારી કરવી પડશે એક મરિના માટે સમેતચિખગજ જવું હોય તો કેવળી તૈયારી કરો ?

તો આ મુમાક્ષરી તો લાખી ? વિચારો કેટલા મહિનાની ?

વિદ્યાધર બ્રાહ્મણનું રૂપ લે છે મહિમા ડોશીમાર્ગે ભાવલક્ષિત ભેદ પ્રચલિત બન્યો. વિદ્યાધર ડોશીમાર્ગે કહે છે કે હે માણ ! હું વિદ્યાધર છું તમારી, ભાવના ભેદને પ્રસન્ન થયો છું અને હું તમને સીમધરસ્વામી પાસે લઈ જવા આવ્યો છું તો તમે દર્શન કરના મારી સાથે આવો.

ડોશીમાએ જવાબ આપ્યો, ભાઈ ! મારે દર્શન કરવા છે જીવનમા એકવાર સીમધરસ્વામીને ભેટવા છે, મુખકન નિહાળવું છે એકવાર દર્શને જવું જ છે.

મહાવિદેહની ઈચ્છા

અહીં બેઠા બેઠા મહાવિદેહમા જવાની ઈચ્છા કેમ ધરાવો છો ? ત્યાં જવાની ઈચ્છા થવાનું કારણ શું ? ત્યાં હંમેશાંને મોટે તીર્થંકર ભગવતો સાક્ષાત્ છે કદાપિ ત્યાં તીર્થંકર દેવનો વિહંગ નથી થોડા આરાજ જેવા ભાવ વર્તે છે અપૂર્વ તીર્થાંકર છે.

ભરતચેતના રહેલ ચૌદપૂર્વધર નાથ કોઈપણ પ્રકારની શકાનું નિવારણ કરવા આહારક શરીર દ્વારા માક્ષાનું પ્રભુભ પાસેથી તરતજ પ્રપ્તિ ઉત્તર મેળવે છે.

આવું શાસ્ત્રકારોનું વચન છે.

આવા અનુપમ જ્ઞેયમા સીમધર સ્વામીના દર્શનાર્થે ડોશીમા કહે છે મારે આવવું તો છે... પણ મારા ઇકરા બોને કહીને પત્ની આવું.

બ્રાહ્મણ વિદ્યાધરે કહ્યું ડોશીમા ! પ્રભુજી પાસે આવ
વાનો વાધો નથી પણ મારી ચરત કબૂલ કરવી પડશે

આ દુનિયાદારીમાંથી સર્ટિફિકેટ લઈ જવું પડશે ત્યા
ગયા પછી પોણું નહિ અવાય

આ ઘર પાછું મળશે નહિ

વાડી-ગાડી-મોટર-બગલા-બળીયામાં ફરી રહેવાશે નહિ,

પુત્ર-પુત્રી-પુત્રવધુ આદિ પરિવાર ફરી લેગા થશે નહિ

છોકરાને ઘેર છોકરાના છોકરાના હાલરડા ગવાશે નહિ

ડોશીમા જોયા બાઈ ! ! તો પછી મારે ત્યા
આવવું નથી

વિદ્યાધર બ્રાહ્મણ ડોશીમા ! છોકરાના છોકરા વાડી
બગલા મુખ સાદાગી કૃષ્ણિક છે એક જાવ માટે મુખાકારી
છે લેનોખવને બગાડનારી છે આત્મનું અધોગમન દરાવ
નારી છે

વળી સીમધરસ્વામી વિના આત્માનો બેઠો પાર
થવાનો નથી આત્માનું દર્શન મન થવાનું નથી અને
અજર અમર મુખ પણ મળવાનું નથી

ડોશીમા જમે તેમ કહે બાઈ ! પણ મારે તો ત્યા
આવવું જ નથી

વિદ્યાધર બ્રાહ્મણ ડોશીમા ! તો તમે સ્તવનમાં કેમ
ગાતા હતા ? કે મારે મહાવિદેહમાં જવું છે સીમધર

સ્વામીને મળવું છે...જીવન ફનાય કરવું છે...?

ડાશીમા બાઈ! હાથીના હાત આપવાના જુદા અને બોવવાના જુદા સ્તંભન લવકારવું આરાધના કરવી ધર્મ ક્રિયા-સામાયિક પ્રતિક્રમણાદિ કરવું એ જુદી વાત અને તેવા અનુહાને! આચરતા આત્માની બહાર જોતજોત બનવું તે પણ જુદી વાત છે

અવિશુદ્ધ કે ભ્રમ નિહોણા દ્રવ્યજુદાને જીવ માત્રને યથાર્થ ફળને આપનારા થતા નથી માટે મૌએ દ્રવ્ય અને ભાવ બંનેનું મદત્ત જાગવું આવશ્યક છે

તમને યશ છે યજ્ઞેશ્વરજી તીર્થમા જઈ અથવા ગામમા રહી ધર્મીવાર યજ્ઞેશ્વરજીના અક્રમ કર્યા પછી કદાપિ દેવ પ્રસન્ન થયા નહિ

દેવ કયાથી પ્રમન્ન થાય ?

તપ ત્યાગ-ક્રિયાદિમા તમયતા અને તત્કાર ભાવ જોયા વિના સમ્યક્ દષ્ટિ દેવે કયાથી પ્રમન્ન થાય ?

“તું જા અને હું આવું છું” એવા હામાડોળ તપ કે ધ્યાન કરવા વડે દેવે કદી પ્રમન્ન થતા નથી

બ્રાહ્મણ ડાશીમા! હમણા જ તમે કહેતા હતા કે માર સીમ ઘર સ્વામી પાસે આવવું છે

ડાશીમા એ તો બધું કરેવાનું કરવાનું કંઈ પણ નહિ

આદ્ય વિધાધરનું રૂપ કરી સ્વ સ્થાનકે ચાલ્યો
જાય છે

હવે આ બાલુ ટોશીના શ્વા હાવહવાવ થયા તે જોઈએ
ટોશીમાને ઘરે છોકરાના છોકરા અને તેના છોકરા થાય છે
છોકરાઓ વિચારે છે કે આ હવે ઘરડી છુની થઈ હવે તે
જવાની જ છે

ટોશીની વહુઓ છોકરાઓને કહે કે આ તમારી મા
સવારથી માઢી રાત સુધી નકામી કચકચ કરે છે તે હવે
આ ફુનિયા છાડીને જાય તે હમારા જીવને નિરાત વળે

છોકરા અને વહુઓ મગી વિચાર કરે છે કે ટોશીમાને
તીર્થયાત્રાએ લઈ જવા અને પછી ટોશીનું શુ કરવું તે
જોઈ લેશું

છોકરા ટોશીને કહે છે “મા ! મા ! ચલો તમને યાત્રા
કરવા લઈ જઈએ ”

મોહલેની મા પુનતા અપવક્ષણને જાણતી નથી

મોહલે મુઝાયેવા પ્રાણીઓ આ સસારની અહર અન તા
પરિશ્રમલુ દરે ■ મોહલે ઘેન જેની નતોમા ભરાય છે તેને
સારાસારનો વિવેક રહેતો નથી. મોહમાં મસ્ત બની તે
સદગુ ય જૂની જાય છે

કુટુંબ કળીવા છેવા છોકરામા સર્વસ્વ સમજતી ટોશી
કહે છે હે છોકરાઓ ! તમારે ક-ચાલુ થજો યુગ યુગ જીવજો.
તમારા છોકરાના છોકરાનું પણ કલ્યાણ થજો તમારા છોકરાના

દોકરાના દોકરાની વહુ સાત પેઢી મુખી સોનાના ભેગ્રધ પાણી ભરજો.

આવા અતરના આશીર્વાદ આવે છે

સાઠ વર્ષે ટેશીને યાના કરવા મળી એવે ડોઝ તોતાર થઈ દેયામા ખુશ ખુશાલ બની મઘ મત પ્રકુલિવત બની ગયુ કેડના રોમાય આનંદથી ખડ થઈ ગયા

દીકરો ટેશીને યાત્રાધામ પટોચાડવા તત્પર બની ગયો વહુ પણ આવીને ટેશીના ચરણમા નમો નમો આશીર્વાદ લે છે

ભાવ ભાવની વાત જેવા ભાવ હોય તેવા ફળ મળે તાવ વિનાની ભક્તિ કદી ફળતી નથી તેમ સાચા દિવથી ફરેલી રેવા-ભક્તિ કદી નિષ્ફળ પણ જતી નથી

આતમામા શુદ્ધ ભાવના ન હોય તેમ ત ન કોઈ હોય બત્રીશ કોઠે દીવા ન ઝગકતા હોય તો બધુ જ નકામુ છે અગાઉ આધુનિક મુગની જેમ ટ્રેન-બસ-એરપ્લેન વિગેરે સાધનો ન હતા મુસાફરી જાડમા કરવી પડતી ક્યારેક તો પગપાળા પગુ જવુ પડતુ

ટેશીમા અને દીકરો ગાંડમા ભેમીને જાય છે જતા જતા કોઈ એક ગામ આવે છે ગામની ધર્મશાળામા રાત્રિના મઘમે ઉતરે છે ટેશીમા ઘસઘસાટ લેધી જાય છે દીકરાને ઠગ નથી આવતી

હિંમત કેને ન આવે. ?

દીકરીના બાપને ઘરમાં સાથ હોય તેને ચિતાગ્નિથી બળાને અને સંકષ્પ-વિક્ષેપો આવતા હોય તેને હિંમત આવતી નથી

ઠાણી તો હિંમત ગઈ આવી પવિત્રનમ યાત્રા કરવા મળતી હોય પછી નિરાતે હિંમત જ આવે ને ?

પુત્રને જોડતો લાગ મળી ગયો ઠાણીને બરનિદામાં છોડીને દીકરા ઘરે પાછો આવ્યો સ્વાર્થી પુત્ર નિરાધાર માતાને એકલી અટુલી મૂંઝી કંઈને ઘરે ચાલ્યો આવ્યો વહુ સ્વદેશ જાય છે સમજે છે કેના કારસ્તાન છે તેની બરાબર ખબર છે ઠાણીને તરછોડ્યાનું કાંઈના દિલને જરા પણ દુઃખ નથી

આ બાળુ કડકડતી કડીના દિવસોમાં ઠાણીનું અગ કપે છે હોઠ ધ્રુજે છે બોલાવું નથી... જેમ તેમ પરાણે પુત્રને આશ્વાસન કરે છે કાંઈ પણ જવાબ મળતો નથી

છવે શ્રમિત બનેલી ધર્મશાળાના સંસ્કરણને પૂછે છે કે મારો પુત્ર કયા ગયો ?

સરસક પ્રત્યુત્તર આવે છે કે આજે સવારે એક છોકરો અડીધી ગયો પણ કયા ગયો તે મને ખાવમ નથી.

ઠાણી થોડી વાટ જીવે છે પુત્ર આવતો કે જાયતો નથી બધોયે લેઈ સમજી જાય છે ખૂન કહ્યાત કરે છે તેણીને

ધણે જ આઘાત લાગે છે. વિલાપ કરતા કરતા ત્યાને ત્યા જ ડોશીનું પ્રાણ પગેડું ઉડી જાય છે.

જતા જતા મુખમાથી પુન-પુનવધુઓનું કથ્યાણ ધત્તેનાં વચ્ચેનાં સરકી જાય છે.

કથ્યાણ કેાનું - ?

શિવમસ્તુ મર્વે જગત પરહિતનિરતા મવન્તુ ભૂતગણાં ।
દોષાં પ્રધાન્તુ નારા, સર્વત્ર સુત્રી મરતુ લોક ॥

આ ભાવના જેના આત્મામાં જોતપ્રોત મચેલી છે તેનું જરૂર કથ્યાણ છે જ છે ધરના એકાદ વ્યક્તિત્વનું નહિ રનેહી રવજનોનું નહિ પણ વિશ્વના તમામ-નાના મોટા હરેક પ્રાણીઓનું કથ્યાણ વાચનાર-વિશ્વ કથ્યાણની ભાવનાને હૃદયમાં એકમેક કરનારનું અવરય કથ્યાણ થાય છે જ એકલા પોતાના ધરનું કથ્યાણ ચાહનારનું કથ્યાણ થતું નથી ધરમાં આગ લાગે અને બળાવાળાને બોલાવે નહિ તો તો શું થાય ? ઘર બળીને ખાખ થઈ જાય. સર્વ નાશ થઈ જાય એટલે પાણી સળગતાને ઠારનાર છે. તેવી જ રીતે

જિન વાણીનું પાણી કપાયોનું નામનું કરે છે.

જિન વાણીનું પાન કરનારનો આત્મા અપૂર્વ ટાઢક અનુભવે છે અમૃતથી પણ અદ્ભુત એવી મીઠી મધુરી જિનેશ્વર ભગવતની વાણી ચંદનસ્રમ શીતળતાને પ્રાપ્ત

કરાવે ॥ અદનનો દુકડો ઘમતા ઘસતા મુવામને ફેલાવે તેમ જિન વાણીનું પાન કરતા કરતા આત્મામાં અપૂર્વ સૌરભ પ્રમરી જતા દિલ બહેકી ઉઠે છે એટલે વીતગમદેવની વાણી કોધાદિ કષાયોને શાત કરવા સલાયભૂત ॥

ક્રોધ આવે તો શું કરવું ?

અનાદિ કાળથી આપણામાં કષાયોએ ઘર ક્યું છે જીવ માત્રમાં સોળ કષાય—નવ નોકષાય ભરેલા છે જ્યારે જ્યાં મનમાં ક્રોધ ઉત્પન્ન થાય ત્યારે શું શું કરવું જોઈએ ?

વારવાર બ્યાખ્યાનોમાં કહેવાઈ ગયું કે, ક્રોધ આવે કે તરત જ બાર નવકાર ગણી લેવા

ઘરની અંદર સાસુ-વહુનો—મા દિકરીનો કે પિતા-પુત્રનો બધડો થાય ત્યારે તમને એકવાર નહિ પણ અનેક વાર કહેવાયું છે કે ક્રોધાદિ પ્રસંગે બાર નવકાર ગણી લેવા છતાં કેઈથી બાર નવકાર તો શું પણ એક પણ નવકાર ગણાતો નથી

જો નવકાર ગણવા જ્યો તો પછી લડ્યો કેણું ? કેમ ખરી વાતને ?

સાધુ-સાધ્વીજી મકારાને લબ્ધ જીવોના હિતાર્થે સદુપદેશ આપી રહ્યા હોય અને તેમાંથી જરા પણ શ્રોતાઓ શંકણ ન કરે તો ઉપદેશ આપેલો સફળ કે નિષ્ફળ ?

અરે ! બ્યાખ્યાન સાંભળો ત્યારે તમે કેટલા કામ કરો ?

૭૨] [દર્શન કેના ? અને શા માટે ?

વ્યાખ્યાનમાં આવે ત્યારે

વ્યાખ્યાન સાલજો

નવકારવાળી ગણો

માહોમાહે ઇશારાથી વાતો કરો

કેણુ આવ્યુ કેણુ ગયુ તેનુ ધ્યાન જરાબર રાખો
અને સાથે સાથે સામાયિક કરો

જોલો.....તમે કેટલા ડહાબુ અને હોશીયાર બધી, જ
પરંતુ સાથે જ શ્રદ્ધા કરો છો ?

હાહી સી વલોણ કરતી હોય વલોણ કરતા કરતા
છાશના સાર રૂપ નવનીત-નવનીત માખણ ન કાઢે તો તમે
તે બાઈને શુ કહો ? કુવડ જેવી છે કેમ ?

સાર સાર વસ્તુ ફેંકી ન દેવાય એ તો તારવીને લઈ
લેવાય વ્યાખ્યાનમાં કેલો સાર તારવીને લઈ લો, છો

સારની વાત બાલુ પર પતુ કોઈનું ગમે અને કોઈનું
ન ગમે તેનું કારણ ?

દરેકમાં કાઈ જ્ઞાન-શક્તિ સરખી હોતી નથી

જ્ઞાન હોય પણ જોલવાની હામ ન હોય તો પરંતુ
જિનવાણીમાથી માખણ નીકળ્યા વગર રહે જ નહિ ને
કાઢતા આવડે તો શ્રદ્ધા હોય તો શુ કહ્યું !

કેધાદિ કષાય થાય ત્યારે પ્રથમ નવકાર ગણો

નવકાર ગણ્યા ખત્રી લગો એટલે છત્રી જશે

સાચી જીત મળશે અને કલેશ કાસ ટળશે પણ નવકાર મન ગણતા પહેલાં 'નમો અરિહંતાય' નો અર્થ સમજવો પડશે 'નમો' શબ્દ જ કેટલો ફળદાયક છે તે સમજવાની જરૂર નમો અરિહંતાય એટલે શત્રુને હણે તેવા અરિહંતાને નમસ્કાર થાય

શત્રુ કોને કહેવાય ?

માલ મિલકત લૂટી લીધી હોય ચાર છ વીધા જમીન માટેની તકરાર કરનાર હોય તેને શત્રુ કહેવા ના એમ નહિ ત્યારે? કોઈ વ્યક્તિ પર મનથી પણ અભાવ થાય તે શત્રુતા જ કહેવાય અભાવનું ચિન્હ પણ શત્રુતા બતાવે છે

તીર-કામઘા-બાણથી મામાને મારીને જીતે તે કાંઈ શત્રુ જીત્યાની જીત નથી અરિહંતા ભગવાન એવા શત્રુને જીત્યા નથી

ત્યારે 'કર્મ' શત્રુને હણનાર કર્મ રૂપી શત્રુને જીત્યા છે તેથી તેવા અરિહંતા ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ

તમને યશ છે 'કર્મ' રૂપી શત્રુમા 'કર્મ' શબ્દ તમાના ધરનો લાભ્યા?

તો બહો પાટે ભેગાને વ્યાખ્યાન આપનાર કે જિનવા જીનું પાન કરાવનાર શાસ્ત્ર વિદ્વંસ ન બોલે વરના શબ્દો ન કહે

ટેલીફોન કે ટેલીગ્રામ કરવા બધું પણ નબર કે એડ્રેસમા

વહેવાર જીવનની દરેક વસ્તુમાં જુજિનો ઉપયોગ કરીએ છીએ પણ આત્મ જીવન માટે જુદિનો ઉપયોગ કરવા એક મમયનો પણ દાર્ઢમ નથી મળનો જનરમાં મધની વસ્તુ હોય તેા નથી લેતા ચક્રાસી ચક્રાસીને લગ્ન છીએ. ધી તેવ, પણ સૂધી સૂરીને લઈએ છીએ કાગ્નુ ખરાબ આવે તા કોઈ ખાય નહિ અને ઉકરડે જાય પૌત્રાનુ પાણી થાય એ વાત તેા જાણને જગજગ જ સમજાય ॥ એમી સમજાય ॥ કે આપણે વ્યવહારી જીવનની સંજુષ છીએ એવા જ આત્મિક જીવન માટે દૂર દૂર છીએ પછાત છીએ

આત્મિક જીવનનુ ચણતર ક્યારે થાય ? મદ્જુદિના વ્યાપારથી જ્યાં સુધી જીવનને સુસરકરથી સરકૂત બનાવીએ નહિ ત્યાં સુધી જીવનની સાચી ચોણ નથી કે આત્મિક જીવનનુ ચણતર નથી

દેહને શણગારવા ચોવીશ કલાક પ્રયત્ન કરીએ છીએ જોખાની સામગ્રી માટે અનેક પુરૂષાર્થ કરીએ છીએ દેહને સરકાર અવકારથી ચોસાવવાનુ ભૂલી જઈ શણગારથી શણગારી આનંદ માનીએ છીએ પણ તત્વજ્ઞ પુરૂષો કહે છે કે એ આનંદ સણ્ણિક છે પછી શણગારાની ચી જરૂર! કીસનો નેકલેશ પહેડે! આખુલ શરીર સોનાથી મઢી લેા પણ જીવનમાં સુસમ્બારનો સાજ ન હોય તેા જાણુ વ્યર્થ

સરકારને લાવવા ચાર પગથીઆ ચણવા જરૂરી છે ક્યા ક્યા ચાર પગથીઆ ?

સંદ્રાવના—મૃતવતન—સદ્ગુણ મરકાર એ જીવનના સાચા શબ્દગાર છે મોતીના અલકારો સોનાના અલકારો ચાંદીના અલકારો અને હીરાના અલકારો ઘણી શકાય છે આમ વિવિધ અલકારો ખની શકે ॥ વળી આ દેશનેત્રવ યુગમાં શબ્દગારો ઘણા વધી ગયા અસની ગયું નકની આબ્યું, સ્ત્રીવતના અલકારો આબ્યા ઝંનેરાત ગયું પદરા આબ્યા સોના ચાંદી ગયા લોખંડ આબ્યું માયુ Real (રીઅલ) ગયું ને કવચર આબ્યું, આ બધા અલકારોમાંથી કના અલકારો પસંદ કરો? અલારની દેશન પ્રમાણે ધાતુના સ્ત્રીવતના પસંદ કરશે? ના, શાણો ને ડાહ્યો તો પ્રથમ હીરાના અલકારો પસંદ કરશે ત્યાર પછી સોનાના બાદ બીજા પસંદ કરશે શાણો માનવ જાણે છે કે દાગીનાના ઉપયોગ પછી પણ્ય જેની કિંમત ઉપજે છે તે ગુણવાન અને સુદર અલકાર કહેવાય છે મારી હીરામનવાળા ઉપરની બમકવાળા સારા ન કહેવાય વાણીયા પાકા કહેવાય ને? તો તમે જીવનને શબ્દગારવા દાગીના પસંદ કરશે કે નહિ? અન્યાર સુધી આપણી ઢેક શોભા દાગીનાથી લહે યા, હવે જીવનની શોભાને સુસરકારથી સમજાવીશું તો જ જીવન મહાન ખની શકશે નહિ તો આ પૃથ્વી પર અનેકવાર આબ્યા અને ગયા એમાં એક દેરો વધારે

આપણને સારું જ ગમે છે પરંતુ સાર તરફ ક્યારેક પણ દષ્ટિ જતી નથી જેમ એક વૃક્ષ હોય ફાળુ ફૂલો ન હોય ફળ ફૂલ ન હોય મીઠું વૃક્ષ ફાળુ ફૂલો હોય અને ફળ

ફૂલ પણ હોય આ બેમાથી કયું વૃક્ષ પસંદ કરશો ? જેના પાસે ફળફૂલ પાડકા નથી તે ફુંફું છે એની નીચે ઊભા રહેવાથી છાયા મળવાની નથી જ્યારે બીજા વૃક્ષ નીચે છાયા મળશે માટે તમે કયા વૃક્ષને પસંદ કરશો ? તમે કોઈ દિવસ એમ વિચાર્યું કે આ અતિવિકસિત વૃક્ષ વિકસવાના કયા કયા કારણો છે ?

તમે કહેશો કે એ તો માણીતું કામ શ્રમ વિના ફળ મળતા નથી.

આપણું જીવન પણ વૃક્ષ છે એને વિકસાવવું એ આપણી કળા છે એને વિકસાવવા આજ વાનાની જરૂર મદદવાવ, સદ્વાણી, સદ્વર્ત્તા, સદ્જ્ઞાન આ ચાર વાના વિનાનું જીવન નકામું છે આ ચાર વાના કેવી રીતે નાખોશું ?

મા પેતાના સત્તાનને સુસરકાર નાખે તો જ તેણે જીવન ઉચ્ચકોટિનું બને પિતા પણ પોતાની ફરજ બજાવે તો જ પોતાનો બાળક ઉજ્જવળ જણાય. સરકાર એ જીવનનું માન્ય ઘડતર.

માતા શત્રુ પિતા વૈરી યેન વાલો ન પાઠિત્ ।

ન શોમતે સમામધ્યે દંમમધ્યે ઘકો યથા ॥

જે માતા પિતા બાળકોમા સુશિક્ષણ સંચિતા નથી તે માતા માતા નહિ પણ શત્રુ છે, પિતા પિતા નહિ પણ વૈરી છે હસની માળામા બગવો શોભારૂપદ ન બને તેમ અશિક્ષિત બાળક પણ સન્માનપદ પામતો નથી

વિચારે કેઈ માતા પુત્રની શત્રુ હોય ખરી? કેઈ પિતા
બેરી અને ખરો? ના કેઈ પણ માતા પિતા પુત્રના શત્રુ કે
બેરી બનવાને તૈયાર હોતા નથી વાત્સલ્યબરી માતા શત્રુ
બની શકતા નથી બંધાસમર્થ પિતાનું દેખુ બેરી બની શકે
કયાથી?

હતા અહિ કોધુ માતા શત્રુ પિતા પૂરી શા માટે
કોધુ? માતા પિતા બાળકને જન્મતાની સાથે ધાવ માતાને
સોપી દે છે સ્વભેવ મસ્કાર નાખતા નથી માતા મમતાથી,
પિતા બદાલથી બાળકની મારી નરની મરણી તરફ લક્ષ
રાખતા નથી આથી બાળકમા સારું નરસુ જલુવાની બુદ્ધિ
કુકિત થઈ જાય છે આગળ જતા તેનું જીવન ગમડી જાય
છે ક્યારેક મસ્કાર વારિથી એને સીચવા હતા કુસંગના
હાંડે ચડેવ એવા એનું આખું જીવન કથગી જાય છે કયા
રેક જ્ઞાન ઊધુ પરિણમતા જીવન ખરાબ થાય છે ક્યારેક
માત પિતાની અનતાના કારણે બાળક મસ્કાર વિહોણો રહી
જાય છે આજની સ્થિતિ જોતા સસ્કાર સીચવા કેવી રીતે?
એમા મુખ્ય માતા પિતાનું લક્ષ જ મમ કરે ॥

પિતાને વેપાર ધધામાથી નવરાશ મગતી નથી ચોવીશ
કલાક પિતાનું મુખ જોવા પણ મોટા મોટા શહેરોમા બાળકો
પામતા નથી બાળકો નિશાળે જાય પિતા દુકાને જાય રાત્રે
બાળકો શય્યામા પડે ત્યારે પિતા દુકાનેથી ઘેર આવે બાળક
અને પિતા એક બાજુને મળી શકે નહિ આ બાજુ પિતાને ક્યાર

મળે? સ્વિવારે આ છે સ્વિવારી બાપ, રાજના નેરા બાપને સ્વિવારી બાપ કહીએ તો કેવું લાગે?

માનાને આખો દિવસ ફૂઠી ફૂઠીને દુરસદ મગતી નથી. દુરસદ મળી કે હાથ દ્વાય મડળ મીટીંગ ગેધરીંગ અને પાટીમા મકાસવા નીકળી પડે બાળકો નિશાળે જાય પણ શાળે જાય ઉપાધયે જાય અને ઘરે આવે તો માત પિતા મળે નહિ ધાત્રી તેનું સંભાળી લે સસ્કાર મળનાં ક્યે કે નહિ? એની તપાસ કયાથી સખી શકે? જેઓ પોતાની મર્યાદા સમાન બાળકોની ઉત્તિ માટે જવાબદારી રાખતા નથી સસ્કાર મીથતા નથી તે માતા બાળકની શુદ્ધ અને બાપ ગૌરી નહિ તો શુ કરેવાય? પુત્રો વિનય વિવેકના સસ્કારથી મજબૂત થાય તે જામે કે અવિનયી થાય તે જામે.

તમારા જીવનમા સદ્વાણી સદ્ભાવના, સદ્વર્તન અને મદ્દજ્ઞાન આ ચાર વાના ન હોય તો તે બાળકમા આવી નથી શકતા કુવામા પાણી દોય તો હવાડામા આવે ને? એ બાળુ માતા ચૂલે ફૂંકે પિતા બ્યાપારમા ખોવાયેલા રહે તે પછી મતાન પર સસ્કાર માટે કઈ રીતે પ્રયાસ કરી શકે? બાળકો એટલે કુમળો છાક જેમ વાળીએ તેમ વળે છાકને પાણીથી મીથે તો લીલોછમ અને ફાલે છે માત્ર પિતાએ સત્વર તૈયાર રહેવું જોઈએ.

સસ્કારના બલાવે બાળકો વઢેલ જાને કે ન માને ત્યાં માબાપ કહે કે શુ કરીએ ઘણું કહીએ છીએ. ઘણું સમ જાવીએ છીએ છતાં માનતો નથી છોકરા કદામા રહેતો નથી છોકરાના કુવર્તનથી મા બાપને રડવાનો પ્રસંગ આવે છે

પણ લાઈ! તું રહે છે શા માટે? પહેલેથી તે એનામા મસ્તકાર મીઠ્યા નથી હવે તું રહે તે શાકામનુ ?

ત્યાં આપણે નિચારીએ કે દુનિયામા હું આગળ આવી ગયો. પણ આપણે ઘણા પાઠળ છીએ જ્યાં મુખી મસ્તકાર અલકારથી જીવન મુજામિત થયું નથી ત્યાં મુખિ આપણે પાઠળ જ રહેવાના

મતાનોના પ્રશ્નમા મસ્તકાર જ કામ કરે તેમા વિશેષ પ્રકારે માતા જ જવામતાર જણાશે એક ગામમા રમણ નામે એક નાનો છોકરો હતો મૂલેથી પેનની ચોરી કરી લાવે છે આમ રોજ નવી નની ચોરી કરે છે ચોરવી ચીજ પોતાની માને આપે છે માના વિચારે છે કે મારો પુત્ર અત્યાચ્છી જ નથી નની વસ્તુ લાવી આપે છે મોટો થશે ત્યારે ઘણું લાવશે અને મારી સ્થિતિ પૂરી કરશે. આમ રમણ મોટો થાય છે આવજત અને હોશીયારી વડે ધીમે ધીમે નાની ચોરી પરથી મોટી ચોરી કરે છે ધોળે દિવસે પણ ચોરી કરતા અવજતા નથી એક દિવસ ચોરી કરતા પકડાઈ જાય છે નાજ્ય તરફથી ફાત્મીની સબ થાય છે ફાત્મીના ચામડે ચઢતા અગાઉ ગુનેગારની અતિમ ઈચ્છા પૂરી કરવામા આવે છે આવેા મસ્તકારી કાનુન Government law (ગવર્મેન્ટ લો) પૂછવામા આવે છે કે તારી જે છે ની લાવના હોય તે જણાવ ગમલ કહે છે કે મારી ખીજ કાઢી દઈ નથી

૧૭ મારી માને પોત્રો મારે મળતુ , નાનપણથી
 ની માતાએ કમુમા તથો દેવ તો લેતી આ દે
 આત નરિ કામીના માવટે ચડવુ ન પાન લાગપડના
 દુનુમા નાનપણમા ફાગીફાને મિકના-મયકર બતાવી
 ર છે

મીજી માતુ ની માતાને રદગ મોકલાયો રમકુને
 ફાલીની ત્રા રડ , માતા નાનપણ જ રહે છે પુત્રને
 મળ્યાન ૧૦ ધડ ત ૭ નીને રડ માતાનું દેખુ ફક્ત કર
 નરિ? માતાનુ વા ર ર નરુ ૧ ૨ પુત્રના ર ખને સુધવા
 મમર્થ બાલતુ નથી

માતા માન છે કર ૭ ક ધન ૨ ૭ પુત્રને છાતીમળો
 વેવા આગળ મપ ૭ ત્યા ૭ પુત્ર બધાની અગપત્રી વચ્ચે
 નાનાતુ ના ૭ રી ૭ ૭ પુત્ર કહે ૭ કે દે મા' તુ ૭
 મારી શતુ ૭ તાનની ૭ મારી જિજીનો ૭ ત આપ્યો
 છે તે મને બચપણથી જ દુમ ૭ રી મટી દીધો ક્તો
 તેતુ પરિણામ તુ નરિ પતુ આજે ૭ ભોગવી રહો છે

મન્દારનુ લેશન

જેના ઘરમા મન્દારફા ધન નવી તેના ઘરમા લખ
 ૭ નિજેરી ૭ ને ૭ હોય છતા તે ધન કાલમા જેવુ છે
 ધન જે કાર સદા ૭ નથી પણ રક્ષકર એ ધન છે એ
 વાત નિજેરીમા બાનના નથી ધનને જોડેને બૂની ૭ રી

છીએ. આપણે સંસ્કારધનની વાતો જ કરીએ છીએ. દુનિયાની દેશનમા સંસ્કારધનની વાતો કરવી એ એક દેશન ખની ગઈ છે સંસ્કાર ધન અપાતુ નથી. આજના યુગમાં દેશનનું લેશન મળે છે પણ મસ્કારનું લેશન ક્યા ગીખવાડાય છે વળી સસ્કારનું લેશન ક્યા અપાય છે ત્યા જવાની આપણને પુરસ્ક નથી દેશન હંજુ બોમ્બેમા આવતી હોય ત્યા તો આસપાસ ગ્રામ-શહેરમા પહોંચી જાય છે ત્યા અભ્યાસ નથી પણ અનુકરણ છે ‘‘ ક્યારેક પણ સંસ્કાર લેશનનું અનુકરણ થાય ખરું ? ’’ ત્યા જુઓ ત્યાં દેશનના લેશનનું અનુકરણ થાય છે

લાઈસન્સની જરૂર

‘‘ તમારા લવનમા તમારા મુખને ખાતર તમારા ગૈસા ખ ચીને કાર વસાવો પણ ચવાવવાને માટે સરકારી લાઈ સન્સની જરૂર. લાઈમન્સ વિના તમારી માવિકીની કાર પણ તમે ચવાવો શકતા નથી પરંતુ જિનશામનમા સંસ્કારની કાર ચવાવવી હોય તો લાઈમ સની જરૂર નહિ

‘‘ ઉપાશ્રયમા આવતા અને વાણી સાક્ષાત્તા વર્ષો વીની ગયા. તમારૂં ટૈયુ ઘડયુ કે નહિ ? પથ્થર ઉપર એકએક ટાકણુ-મોરવામા આવે તો પથ્થર પણ ઘડાઈ જાય છે તમારા ટૈયાના પથ્થર ઉપર જિનવાણીના હથોડા પડતા છતાં ટૈયુ ઘડતુ નથી. કાચુ હલ ટૈયોના ઘડતર માટેનું લક્ષ્ય

ખનાબુ નથી આ તો તમારા વડીનોનો ઉપકાર કે તમાર
માટે ધર્મધ્યાન જીનાવરાબ્યા તમારામાં અહીં આવવાના
સસ્કાર સોચ્યા એટલે તમે આવો છો પણ તમારા બાળકોને
તો તમે ઉપાશ્રય મરિમા ચઢતા જ રીખવ્યા, નથી કેવ
શુર ધર્મનું નામ આવતા બાળકોના દેયા હંપીં જાય એવું
સીવન કયા રેડયું છે? તમારામાં સસ્કાર પહેવાના છે એટલે
કાર્થિક ધર્માનુષ્ઠાન કરો, દા તે પશુ કળા આવ્યા છે, માટે
જિનવાણીના પાતથી જીવનનું ઘડતર સુખ ધનું નથી
માટે જ સસારમાં સુખ અર્થ જ ને ભાવિ જીવન માટેની
ચિંતા ભૂલી ગયા છે. આ જીવન જ એવું ઉત્તમ છે કે
એમાંથી અત્માના ઉત્થાનના ચલુતર થઈ શકે બાહ્ય રંગ
રાગના વિલામમાં જીવન ખતમ કરી દીધું તો ભાવિમાં
પન્નાવાનો સમય આવશે માનવ જીવેનેના દેહ સસ્કાર
કયારેક પણ ભયોગતિમાંથી ઉમારે, છે, મસ્કાર વિના
જ્ઞાનની ગતિમાં ખૂચ્યા તો આપણે સસ્કારધન પ્રાપ્ત
નહિ કરી શકીશું, આપણામાં મસ્કારધન નહિ હોય તો
બાળકોમાં કઈ રીતે આપીશું ?

આચાર્ય વિધ્યના સસ્કાર માટે માયણા વાયણા ચૌયણા
જાનિ પડિચૌયણા હાય ધરે તેમ માણાપે પણ શામ, દામ,
દંડ અને સેઠ એનીની વડે બાળકોને સસ્કારિત કરતાં જોઈએ.
બાળકની બાવા-પીવા-સૂવા-બેસવા-બોલાવા, વિગેરે દરેક
પ્રવૃત્તિનો ખ્યાન રાખવો જોઈએ કયા કરે છે શુ કરે છે
તેનું લક્ષ્ય રાખવું જોઈએ.

એક માતાને નાનો છોકરો હતો. એને 'હનુ' કાંઈ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું નથી. દુનિયાના રગરગ બોલ્યા નથી. આ બાળક ખૂબ નાનો છે. એને 'કોકમ' ખૂબ લાવે છે. આ બાળક આડોશપડોશના બાળકો માટે રમે છે. રમતા રમતા બાલ્યુના ઘરમાં જાય છે. એ ઘરમાં કોમના હમવામાંથી એક-એ મોઢાંમાં મૂકે છે અને આગ-પાવ ખીમામાં નાખે છે. બાળક નવુ-ચાર કલાક રમીને આવે, છે માતા પૂછે કે શાઈ! દયા ગયો હતો?...

બચપણથી જ સ્વચ્છાર ન આવે તો બાળકનું જીવન કુળને 'અજવાળનોડ' બનતું નથી પણ કુવની કીર્તિ પર દુરો દેશવનાડ બને છે. બાળકને માતા કાંઈ કહે નહિ અને અગળ જતા બાળક કુલખાપણ બને. તેમાં કોનો વાક મીડી?...શિદ્ધણુ તો આપણ જ ભેદ્યએ- શિદ્ધણુ આવે છતાં ન હો તો તેનું ભાગ્ય!

બાળકને માતા પૂછે છે તું કયા હતો? બાળકે જવાબ દીધો હું બદ્દાર જ રમતો હતો. બાળકને ધમકાવીને પૂછે છે તો પણ એ જ જવાબ.

'આ માતા અસ્થર સી-વનમાં દડ દટી રહી ગયા હોય તો પોતાના સતાનના' દક્ષતર તથાને ખીસો તથાને અને બધી વાતની 'બીવગડ' તમે આજે આપણે નથી નેપાસવાનું 'ત્યા તથાસીએ છીએ અને તથાસવાનું છે ત્યા નથી તથાસતા.

માતા બાળકના ખીમામાં હાથ નાખે છે ખીસ્સામાંથી ત્રણ-ચાર કોકમ નીકળે છે આટલી સસ્કાર નાખવાની કાળજી છતાં બહારના મગધી બાળકની ભુદ્ધિ શું કામ કહે છે ? માતા પૂછે છે કે તું કોકમ ક્યાંથી લાવ્યો ?

બાળકોમાં પણ આવડત હોય છે પોતાનો વાક કૂપાવવાની અજબ કળા હોય છે આ સસ્કાર અનાદિના છે કોઈ નાખવા કે સમજાવવા આવતું નથી

કોકમનો પ્રશ્ન આવતા બાળક કહે છે કે ઘરમાંથી લાવ્યો છું.

માતા કહે કોકમ તે ઘરમાંથી નથી લીધા કારણ કે ઘરમાં તારા હાથ પહોંચે તેમ નથી

(રડતા રડતા) બાળક કહે કે બાળકના હોસ્તે મને આપ્યા

માતા બાળકના જઈ ડોકનને પૂછે છે 'તો' તેણે આપ્યા નથી

હવે માતાનો પારો વધે કે ઘટે ?

આપણા પુત્રોને સસ્કારના હાગીનાથી ઓતપ્રોત કરવાના છે

હોસ્તદારને, પૂછવાથી તે ના કહે છે માતા આવીને ત્રણ વર્ષના બાળકને તમાચા મારી દે, છે બાળકને ખાવા આપતી નથી અરે પોતે પણ ખાતી નથી માતા કહે છે કે હજી સાચું જોવું, નહિતર નાગ મુખમાં દિવાસળી આપીને નાખીશ.

આપણે માતાને નિષ્કુર કહીશું માતા દિવાસળી સળગાવે છે તરત જ બાળક ખેંચી ઉઠે છે તે બાળુના ધરમા ની દગનામાથી ન્યુ-ચાન્ડ કાઢમ ચારી લીધા છે તરત જ બાળકને લઈ બાળુના ધરમા જઈ માતા બાળક પાસે માની મગાને દે અને મત્ય હીકન ગ્લુ કો હે માતા મગ્ગાર ન નાખત તો જે બાળક આગળ જતા કરા જાને અટકત આ એક મત્ય ઘટના છે

આ રીતે પટેલ દગના વિચારી ગયા કે નાનું બ્યમન પટેલ દોર તો આત્મા બ્યમનની વિમુક્ત થયે નવી વાખોની મિત્રતા દોષ જતા ચારીની ટેવ પડી હોય તો મ્યાં વિના એન પડતુ નથી

ગુણુની કિમત

જીવનમા ખરાબ બમન જાહી કામ કરે છે મારી અસર પડતા વર્ષોના વર્ષો ચા-ચા જાન છે મારે બાળપણુવી જ સસ્કાર સીધ્યા હોય તા આગળ જતા ટપી રહે છે મુલસ્કા ગુણુને લાને છે જીવનમા કપની કિમત નથા પણ ગુણુની કિમત છે કાગળના ફૂવની કિમત હેટની ? તે દૂન પ્રમુજને કદી ચી રાકતુ નથી કે પરિમવ પાધરતુ નથી નૈમર્ગિક પરિમવથી પુખ્ત ફૂલ સૌરલ પાધરી શન છે બપારથી મગ્ગાનો ઓપ ચાવેલ જતા ગુણુ વિનાનું જીવન નૌરલ પાધરી શનુ નવી લવે ઉપરથી રૂપ ક ગોલા ન હોય પણ ગુણુની ગૌરલ દોય તો તે દુનિયાને માન્ય બને છે

માનવીની ના અર્થ આ હાલ તુર પીતે હાડ દોષ ન
તે હાલના નહીં સુગમ નથી. દેખવે જુદા નથી તે જુદા
અન્ય રૂઝડા હતા તરુ પુણ્યની માગદની કે મીન ક્રેડ
કુળની કિમત નથી મેંથી કિ ૧૧ તુરમી પી હ તુરમીને
માનવ નહીં સુ કા ૧ નવે પ્રમુખે જન્મ તુરનીન્ય માનમા
ધર્મે હાથ તમ માટે હ તુરમી દવાદિ ઉપયોગમા વધુ
કામ લાગે ૧ સુત્ર પી કિમત દા ઉપ પી સધે સુત્ર આવે
નો ન્યામામા મુગધ ૧૦.

સુત્ર કયાં આવે ?

મદનાના ૧૧ મા ૧, મ વર્તન સદાન દોષ ત્યારે
આરે મત્તમા ૧ હાલના પાયો છે આપણે આ ૧૧ કીપું
રૂપ પી કિમત નથી સુત્ર પી હ રૂપ નો પુર પી બનીમ છે
ન્યાદ સુત્ર અ ગમ પુર પી મદીન હ હતા મામાપતા
વારમામામી ખાન હ ઉપ થમ પી અને દાલિક હ રૂપ
માનવીને અતિમાના બનાવ હ સુત્ર થમ પી બનાવે નહિ
સુત્રમા મેરી મળિ છે કે ત માનવીતા નજારે અગુલ્લાને
દોષ દે હ અને નમ્ર બનતા માખર ૧ સત્ત કમતા પજુ
સાખરે હ નવરા હોય હાથ પજુ ગોક ૧ અગુલ્લ દોષ
તો નવ સુત્રને હાથ દે હ

માનવી એમ માને કે તમાગ પમે અદાક પન છે
લોકો મને મદમ હરે છે ખમમા ખમમા હરે ૧ માટે
કોઈની જડ નથી નમને કોઈ મદમ હર અને મા' વા

ડરે તેથી શું? તમારૂં જીવન ઉપર જીવન બની ગયું? જીવનની સાર્થકતા થઈ ગઈ? જીવન પરથી જતા તમને મેમકુશાળ પૂરું તે માણસ તમારી આગળ તમારા મુજબાન ગાય પછી તે માનવીને આગળ વધતા ઢોધ મળે અને પૂરું કે જે વ્યક્તિને તુ મલામ ભરતો હતો તે વ્યક્તિ કોણ હતી? તમને જ પેટો પેનાને મોજ તમારા અવગુણ ગાવા માટે કહે કે ભાઈ ધનવાનો ધારે તે કરી શકે ગામના મોજ એની કોઈવાર જરૂર પડે એટલે મનામ ભરવી પડે આવા ઉપરથી મુગધભર્યા જીવનમાં ક્યારે મુશ્કેલી ઊભી થાય તે ખરેખર ન પડે જો તમામમાં શુભ મનનાર હોય તો કોની તાકાત છે કે તમારા શુભોને વખોડે?

જેના અનકારો માથા ઠ તેને નહીં ધાતુના કે આવી વિગેરેના અનકારોની જરૂર નહિ તેમ જેના જીવનમાં મનનારૂપ અગ્રકાંટ છે તેને ધન કે ઉપના એપની જરૂર નથી ત્યારે મનનાર લાવવા માટે મૂળથી જ માથા મજબૂત થવું પડશે પાચો મજબૂત થવુંતો નથી ત્યાં મુધી મસ્કાર ધન મજબૂત અને લાણુ જીવન ભોગવવાવાળું બનતું નહીં માટે મજબૂત ઘર બનાવવા માટે પાચો મજબૂત કરવો પડે છે

ન્યા મુધી ઉચ્ચ અને આદર્શ જીવન જીવવાની તાકાતેની ન બને ત્યાં મુધી પાયાના ચતુર મા લગ પડોચતુ નથી નિચાર કોનેલન આજે આપણને શબ્દ-ઉચ્ચ-આદર્શ,

ગમે ખર કે? આપણે તો ચમકને ઈન્કીરો છીએ પછી
તની પાછળ કાટ દોય તો વાધો નરિ ને?? આપણી પાં
ચમક લાવના માજ નાધનો ઘણા છે ને???

નિવાઝ એવે ન તમે વિચલ *Goodday is holiday*
(મનદ ઈક દોવાર,)

નિવાઝ એક બાજુ આખ્યાન દોય

બીજી બાજુ પરમી નોગટ દોય

ત્રીજી બાજુ પાટીમા જવાનુ દોય

તમને કયું વવાર રહે? કમુ પનદ પડે?

જો પદરમી આગળ મને પાળી પમદ કરા તો
મમજવાનુ કે જનુ ધર્મ વચ્ચે નથી જોના દામ રામ
વમ વચ્ચે છે, ધર્મ કલિ ગયો કે ત આતમા નમ
ધર્મસ્વાનોમા ભાગ લે ધાળવાર આપો માભગીએ
છીએ કે

‘ નાગના નારી પર્વના દસાવ ’

પવના-ધમના દિવના બા યોદ્ય બાગે ત્યારે જ માખ
ધાય છે આના દિવસમા મદનાવના જનમૂલ ધાય છે
મદનાનાવી ગુણને નિકાસ પાવ છે

ગુણ વિનશર નવો ગામવન છે ગ્રોથ નવર છે
રમિક છે ગુણને લાવનાકે અરણ છે માતાના પ્રિયામાથી
મદભાવનાનુ જણુ કરે અને બાળકો તેમા સ્નાન કરીને
લાવનાશીવ બને કે જો માતાના પ્રિયામા લાવનાનુ અરણુ

ન વહે તો તેના પુત્રો મન્કરમાં સ્નાન કરી શકતા નથી એવા બાળકો જાવના વિડીન બને છે

આપણે આજે આદર્શ સરકારી જીવનની ખૂમતાણ કરીએ છીએ. આદર્શ સરકારી જીવન ગમે પણ છે છતાં તેની પાછળ આપણુ દુર્વશ કેટલું છે? તે દુર્વશને દૂર કરી હવે આગળ કટીબદ્ધ થઈએ. માતાપિતા સભાગ બને તો જાણિ પ્રભા આદર્શ, સરકારી ગુણધુન બની શકે છે. દુનિયામાં સૌ શિક્ષકની ગરજ એક માતા પૂરી કરે છે. સૌ શિક્ષકનું શિક્ષણ જો બાળક પર અસર ન કરે તે એક માતા પોતાના મસ્કારથી બાળક પર અમર પાડી શકે છે તે અમર પણ કેવી દૃઢ અને અનૂ?

આજે આપણા જૈનત્વના સરકાર કેમ જૂસાતા જાય છે? ધર્મ કેમ કેાઇને ગમતો નથી? તમા જીડે જીડે માતા પિતા જ કારણભૂત છે પણ હવે સમજો કે આપણા જૈનત્વને અચલ સખણ હોય, આપણા ધર્મસ્થાનોને અદિતીય સંસ્કૃતિવટ સ્થિર, સખવા હોય તો તે કેણુ કરશે? ધર્મસ્થાનોને સ્થિર સખવાને આજ પછીની આવતીકાલની પેઠી કામ લાગશે. આવતીકાલની પેઠીની સુરક્ષા માટે આપણે સરકાર રેડવા જોઈએ.

આજનો નાનો બાળક આવતીકાલનો નાગરિક છે

આજનો નાનો બાળક જાણિ પેઠીનો રક્ષક છે આજનો નાનો બાળક આવતીકાલના આપણા જીવનને આવડાન ૩૫ છે

તે એ બાળકમા આર્ગી પાટ્યા હશે તો ઘડ સમાજ અને દેશનો ઉષ્મા કરશે ધર્મ, ધર્મસ્થાનો અને ધર્મ મધ્યાનો ઉષ્મા કરશે એથી જ માત-પિતાએ બાળકમા વ્યવહાર જીવનની ઉન્નતિના આર્ગ મસ્કાર સંવિધા ભર્યે જોઈ એવું જીવન વિચારે અને, પણ એ જીવનમા મસ્કાર ન હોય તો મીઠા વિનાના શોષન જેવું નિરમ જ ગણાય

પ્રાચીન કાળમા માળાપો બાલજીવનની ઉન્નતિ કરના આત્મજીવનની ઉન્નતિ કેમ થાય એની ખામ ચેતવણી રાખતા માટે તો પોતે સસારીજીવનના મુખ્ય પ્રતિ, કાચ મૂકતા એઓ સમજતા હતા કે આ મા કમ પડગથી કબાતો બાળ્યો છે પરંતુ હમેશા તેને જિનવાણીનું પાન કરાવીએ મત્તમાગમનો રંગ મદુવાનનો રંગ શૌર્યવાહી ત્યાગભર્યા ઉન્નતિકારક ચિત્તો દરથોનું નિર્ધન વાણીનો મયમ અને દરોજક માર્ગ અને અસંતિકારક પદાર્થના સેવાનો ત્યાગ અને પૌષ્ટિક માદા લોજનનો આશ્રય રાખીએ તો મુમસ્કાર દંડો રહે, દંડ અને છ અને ગુણો વિકસે છે

કતુગજ નામે એક રાજા

મહાવસા નામે એક કન્યા સાથે પ જીવાના કોડ થતા માગતી કરે છે

મહાલસાએ પ્રતિજ્ઞા કરી છે જેની સાથે પરણુ તેની

માથે પરણ્યા પછી જે સતતિ થાય તેના પર, માથે હાથ રહેશે
આવી રાગ જેને મનુર હોય તેની સાથે જ પરણીશ
અન્યથા આજીવન કૌમાર્યજીવન ગાળીશ. કેઈપણ રાજવી
કે રાજપુત્ર મહારાજા સાથે પરણ્યા તોયાર ચતો નથી. એ તે
ઋતુરાજ શરત મનુર કરી તિમિદાવિમા સાથે પરણે.

આ જગ્યાએ તમે શું કહે? આ-તો સ્ત્રીની પરાધીનતા
પણુવું અને પરાધીનતા એ રાજ મૂળ. અમે હોઈએ તો
ન જ કરીએ. આજે શું છે? સ્વાધીનતા-સ્વાધીનતાની
વાતો ફેલાવાથી, સ્વતંત્રતા આવી અને સ્વચ્છદનાને લાવી
લેન ફેરે અને ભાઈ કામ કર ને કે બધે એવું હોતું
નથી આવું, ભોતા કેઈ કહે, એ તો જમાનો છે સમાન
હાથ છે - સમાન હાથ કરી કરીને જીવનની ઉન્નતિ નથી
આદર્શ જીવન જીવવામા સૌના જીવનની ઉન્નતિ, થાય છે

આમ સસારના સુખ વિવસતા મહાવિમાએ પુત્રરતને
જ મ આપ્યો મહાલમા સસ્કાર મારે, ખૂબ જ કાળજી
રાખે છે કારણ એના જીવનમા એક જ ચીવટ હતી મ સા મા
સુખ નથી છતાં મારે બગવું પડ્યું છે પણ મારી સતતિ
એ આગમા અપલાવે નહિ આત્માનું સાચું સુખ પ્રાપ્ત
કરે. દુન્યવી સુખની ઘટમાળ પાછળ તો દુખની આગ છે
એ સુખ નવર છે આમ વિચારી બાળકને પારણામા
સૂવાડી હાવેરકો ગાય છે.

તમે હાવસડમા શું ગાવ? મોઢાં મોટો યુને પગલું
ધણા વધ જીવજો આગળ વધીને શું ગાવ?

લાઈને લાવે પોતી ને કન્યા લાવશુ રૂ પાળી
અડી મદાલસા શુ ગાય છે ?

શુદ્ધોઽસિ શુદ્ધોઽસિ, નિરજનોઽસિ,

સસાર માયા પરિવર્તિનોઽસિ

સંસારસ્વપ્ન ત્યજ મોહનિદ્રા

મદાલસા વાક્યમુગ્ધાચ પુત્રમ્ ॥

જે લાવનાની લહરી મદાવમાને અતરથી ઉઠે છે

જે લાવનામા મસ્કારના અકુર છે જે લાવનાની અદર
પુત્રને મસાર ત્યાગની ચેતવણી છે જે લાવનામા તુ કેણ
છે તેણે 'શિક્ષણ' છે સમાર કેવો છે તેણે લેશન છે હાવ
રામા ત્યાગના પ્રતીકને હલકારતા મદાવમાને એમ નથી
કે મારા પુત્રો મોટા થઈને મેને છોડી જશે.

આપતો ભય

જાળકો જરા ઉપાશ્રયમા મહારાજ પાસે જતા આવતા
થયા કે તમને ભય અને લીલિ લાગે કે દીકરા દીકર
દીકા લેશે બીજો દિવસ તમે ચપકારીને ઘર જેસાઈશે
કહેવન છે કે જમને અપાય પણ જતિને ન અપાય

મદાલસા પુત્રોના હાલરડા ગાય છે. હાલરડામા
ઉપદેશ આપે છે શુદ્ધોઽસિ શુદ્ધોઽસિ હે આત્મા તુ શુ
છે તુ જાતે જોધ પામનારો છુ જોધ પણ જાતના લે

વિનાનો છુ તું નિમળ છુ જીવનની દૈવ પ્રતિ ઉપાધિ
 નય છે મનાગ્ની માયા ત્યાગ કરવા યોગ્ય ૭ સમાજ
 ગેર સ્વપ્ન મમાન છે સમાજ તરફનો મોક નિદ્રા મમાન
 છે તેને તું છોડી દે નમાર તરફના મોકાદિને તું દાડશે
 તો જ તું શુદ્ધ છુ ભુષ્ય છુ નિરજન છુ એની પ્રતીતિ થશે

આમ કાનગણ ગાવાથી મરતુ નથી. રાત રાણી બને
 બનુ જ મર્યાદિત જીવન જીવે છે વિવામ ઉપજે એવા
 દશ્ય ખણ થવા દેતા નથી ધર્મ લક્ષ્યમાં પણ નાથે નાજે
 જે ધાર્મિક અને વ્યવહારિક નાન પણ નણી જાન આપે જે
 આજના જેમ નથી જન્મતાની માથે જ આથાને મોપી દે
 છે તેણીને તો ઉત્તમ મગ્દાર નાખવા કતા પુત્ર મોગ
 થયા થને રાણી ઢોલે કે આ કરવા યોગ્ય છે અને આ ત્યાગ
 કરવા યોગ્ય છે આ જાણના યોગ્ય છે તા પુત્ર તરફ સમજે
 અને કદાનો આજ કર

માને આપલો શુ કરીએ ? આપણે ન ખાઈએ પણ
 જાડશને અભક્ષ્ય ખવડાવીએ તિથિએ પોતે લીધુ ન ખાય
 કોઈકશને લાલુ ખવડાવે આમ ધર્મની લાગણી કરાવી પોપાય
 મોજાવાય જ ને ?

આમ ઉપદેશ આપતા આપના હાવરણ ગાય છે મન
 મલમાનો પુત્ર મોગે થાય છે પહેલો પુત્ર ગૈરાગીબની મન્યાન
 તુલે જે બીજો પણ મન્યામી થાય છે એક નહિ બે નહિ
 ત્રીજુ છે ૭ પુત્રો સન્યાસી બના જાય છે

આપણને એમ થાય કે મારો પુત્ર કુલદીપક બને પુત્ર કુલદીપક દુઃખનો વાય, ઘરનો થાય, વ્યાપારનો થાય પણ એમ થય છે કે મારો પુત્ર શાશનનો કુલદીપક થાય એ જ ખૂણામાં બેસીને વિચારો કે પુત્ર પ્રાપ્તિ મનો મોહ છે કે સ્વાર્થનો મોહ છે ? કોઈ પુત્રને સાધુ થવાની જાવના થાય તો તેને પણ અન્કાયત કરીએ 'અરે' તેમ કરતા અટકે નહિ તો તેને ખરાબ મંગલિમા નાખતા પણ અટકીએ નહિ ત્યાર પુત્ર નહિ ધરે નહિ ધાટનો બની જાય

આમ મહાવસાને છ પુત્રો વાય છે દરેકને મહાવસા બોધ આપે છે હવે પુત્રો મન્યાસા બની જાય ૮ ત્રીજા બ્રાહ્મણ રાત્રે વિતા થાય છે કે રાત્ર્ય દોષ સજાજો ? આથી રાત્ર મહાવસાને કહે છે કે રાણીજી ! દ્રવે જે પુત્ર થાય તેને તમે કોઈ જાતનો ઉપદેશ આપશો નહિ મહાવસા મમજી જઈ સાતમા પુત્રને ઉપદેશ આપની નથી જ્ઞાન પુત્ર મોટે થાય છે

મહાનસાની અંતિમ અવસ્થા થાય છે એને યાદ છે કે પુત્રને રાત્ર્યના બધનમાધી સુકત કરવો જરૂરી છે કારણ મજેદારી મલ્યની આમકિનમાં લોખાવ તો અવશ્ય નરદેશ્વરી બને છે આ સપત્તિ, સત્તા આ કાયા બધું નામત જેવું છે એવું જાણ પુત્રના જીવનમાં ન હતરે અને દુર્ગતિમાં ન ધકેલાય એ ઉદ્દેશથી મહાવસા અત્ય સમયે એક ચીઠ્ઠીમાં શમ્બોડસિ ચુષ્ઠાડમિ નિજરનોડમિ એ શ્લોક લખાવે

ચીઠી માલ્લીયામાં મૂરીને પુત્રને માલ્લીયુ બાપે છે અને
કહે છે હે પુત્ર ! જ્યારે તને મસારમાં દુખ લાગે ત્યાં
જ્યાં માલ્લીયુ જોવજે એમ કહી મલ્લસા દેવ ત્યાં
કરે છે .

મૃત્યુ ટાળે તમે શુ કરો છો ?

તમે, મૃત્યુ ટાળે જતા શુ કરો ? ધન મૂરી જવાના હો
તો પીલ કરો ન હોય તો હાથવોય કરો જો પુત્ર સાર
હોય તો સતેષ પરતુ કોઈ ઉદ્ધન હોય તો તમને જતા
જતા દુખ થાય પરતુ મલ્લમાને પૂર્વ શ્રદ્ધા હતી કે
મારા વડે સસ્કાર પામેવો મારો પુત્ર કનરેક પણ આવે
માર્ગે આવશે

૧

આ બાળુ ઋતુરાજ પણ સ્વધામ પહોચો જાય છે
સાતમે ભાઈ ભાદી ઉપર આવે છે માતા પિતાના ગયા
પડી આસક્તિમાં પડી જાય છે આ વાન સંન્યસન થયેલા
ભાઈઓને ખબર પડ્યા તેઓને દુખ થાય છે કે ભાઈની
કુર્મતિ થશે તેનું રાજ્ય પદવી લેવાની તરફીજ અન્ય
રાજાની સહાયથી નાના ભાઈની સામે થાય છે સુખની
નિતામાં આપત્તિના એક એક પકાડ જોના નાનો ભાઈ
સુઝાઈ જાય છે ચારે બાળુ સંન્ય ઘેરી વળાં રાજ્ય સર
કરતા જાય ॥ માના પિતાને યાદ કરે છે ભાઈઓને યાદ
કરે છે કોની સહાય મારુ ? એકઠો ॥ કદ ? વિતામાં
પડે છે ત્યાં માના મલ્લસાના શબ્દો યાદ આવે છે

માદલિયાનો પ્રભાવ

એકાંતમાં જઈને હાથે બાપેડું માનવિધુ છેડી નામે છે
 જોશતા અકર્મા જાય છે તેમાંથી નીકળેલી ચીઠ્ઠીમાં શ્લોક
 જુએ છે વાચે છે એક વાર બે વાર સમજાતું નથી પણ
 માતા પરની શ્રદ્ધા અથાગ છે મારા હિત માટે જ આ
 ગજન વસ્તુ બતાવી છે મારે જીડો વિચાર કરવો. જોઈએ
 અતે શ્લોકનો અર્થ સમજાય છે વિવેક અમુ ખૂબી જાય છે
 ડેયુ ગેશગ્ય રસથી તરંગોળ બનતા રાજશક્તિ તૃણવત ગણી
 દેકો દે છે અને ભાઈઓને મળે છે બધા ભાઈઓ કંઈ
 પામે છે માદલિયાના પ્રતાપે દુખ દાવાનળમાંથી બચી
 જાય છે

મગાનું દુખ જોઈ દુખ થાય છે ?

તમારો ભાઈ દુખમાં આવે તો તમે શું કરો ?

તમારો સ્વાર્થ હોય તો થોડી મદદ કરો. સ્વાર્થ ન
 હોય રાગ ન હોય તો ખરેખર ! એ તો જો જ લાગતો
 છે સૌના કર્યા સૌ લોગવે તમારા રેખામાં દુખ તો થુ
 પણ દુખી તરીકેની પણ દયા આવતી નથી સાચો ભાઈ
 ત્યારે જ કહીવાય કે જે પડતાને ઉગારે.

આ ભાઈઓમાં ચિન્નલુ કયાથી આવ્યું ? માતા પિતાના
 સસ્કારથી

જીવનનો સાચો શબ્દગાર સસ્કાર છે તેને લાવવા
 માટે જીવનમાં સંસ્થાન અપનાવવું જોઈએ જોઈ સારાસાર
 મમજાય સદ્ગુણી વડે જીવન બહેકાવવું જોઈએ જોનાઈ

સવના અતરની મમતા પ્રાપ્ત થતા રનેહ—મુખ પ્રાપ્ત થાય
સદ્વર્તનથી જીવન વ્યવહાર શુદ્ધ બનાવાય અને સદ્ભાવ
નાથી આત્મિક જીવન દશા શુદ્ધ બનતી જાય

આ ચાર પ્રકારથી ઘડાયેલું જીવન ક્યારે પણ અસરકાર
કે કુમરસકારને ભાગે જાય નહિ. પાપોદયથી કલ્પ્ય તે ભાગે
જાય તો જતા પંથ દિલ્લના સરકારો એને પોકાર પાડે છે
જતા અટકાયે જાય તો પશ્ચાન્નાપના આમુથી તે પવિત્ર
બધા વિના રહે નહિ

જો જીવન સુસરકારથી મઢાયું હોય તો જ માટે જ
જીવનમાં ફક્ત સુસરકારના આદર્શનો ખૂમશબ્દોથી મજબૂતા
પડવાને ફર' કરી જીવનને સુસરકારથી મઢી ભાવિ પેઢીને
ઉત્તર કરવા કાજે સુસરકારની સૌરભ ચાર તરફ પ્રમારીએ.

સુસરકારથી આત્મા પોતાના અખડ સ્વાદનો અનુભવ કરી
શકશે. સર્વે એ વિદ્યાનદના લોકના અને એજ અભિનાયા

કર્મની વિચિત્રતા

જલુલી જાય જાયા, જાયા માયા પિયા ન પુતો થ
જલુવડ્યા સસારે, કર્મવશા મળવડવાણુ

શાસ્ત્રકાર મહારાજા મદા જાય કર દાવાનગમા જગતા
આત્માના શાસ્ત્રન માટે યા જન્મ-મરણ-મરણાદિ ભય ટાળવા
માટે એક વખત નહિ પણ અનેક વખત કહી ગયા ।
સસારમા પ્રાણી અનેક વખત જન્મ લે છે અને મરણ
પામે છે

જે આત્મા જ મે છે તે મરણનું સર્વોદ્દેશ જન્મ સાં
જ સર્જને જન્મે છે જેણે જન્મ નથી લીધો તેને મરણ
નર્ગોદ્દેશની જરૂર નથી પણ જ્યાં સુધી જન્મ ગમે છે તે
સુધી કર્મનો અંત નથી અને જ્યાં સુધી કર્મનો અંત
નથી ત્યાં સુધી સસારનો પણ અંત નથી

અજ્ઞાની કહેશે કે મરીને જન્મ ન લેવાનો હોય તો
આ દુનિયાદારીના રગ-રાગ વિશ્વાસ માતા પિતાનો સ્નેહ વગેરે
ક્યાથી મરશે ? એટલે આત્માને તો જન્મ જ ગમે છે
પરંતુ જ્યાં સુધી જન્મ ઉપર પ્રીતિ છે ત્યાં સુધી કર્મના
બંધનમાંથી મુક્ત થવાનું નથી

કર્મથી 'માનવીની' કેવો ગતિ થાય છે ? કર્મ માનવી ઉપર પણ કેવા પ્રકારનાં મુદ્દમ ગુણદે છે તે આગળ મ્હમ જાણે. બાકી મરણની સાથે જ મની ઇચ્છા રાખ્યો નહિ. અને જ મની ઇચ્છા રાખે તો કર્મથી વિમુક્ત બનતા શીખજો તો જ સસાર અપ થશે. બાકી રગરાગ-માતા પિતા-સ્વગત સ્નેહીઓ તો અનતો વાર કર્યા અને અનતા થશે પણ અનતા જાણેની કૌલી કમાણી અને કર્મોનુ કંકન થશે ત્યારે સિદ્ધિમા જવાશે તેનુ શું ?

ત્યારે તમારે સિદ્ધિમા જવુ છે ને ?

મમા, હા, સાહેબ

ત્યા ખેરી-ઝાકશ-કુટુંબ કબીલા મોટર લાટી વાડી ગાડી જ કાઈ નહિ મળે. પછી ગમશેને ત્યા કે નહિ ?

, સમા કેમ નહિ ગમે ?

સિદ્ધિનુ મુખ કેટલુ ? અહીં તમે એક લાખની બિલ્ડી ગ બધાવી, રેડીઓ ફોનોગ્રાફ આદિ વાજીત્રો વસાવી, ગરમ અને ઠંડી ઋતુના સાધનો બનાવી, તમારા કુટુંબ પરિવાર સાથે 'રેડી જેટલુ મુખ' લોગનો તેના કરતા અનતગણુ મુખ સિદ્ધિમા 'રહેલુ' ॥

આપણો આત્મા સસારમા અનતીવાર આવ્યો જ માતા હતી તે ખેન બની-ખેન બનીને પત્ની બની-પત્ની મટીને પતિ બને એમ માડ માડ કરી ઘણુ જ શુમાળ્યુ

* ૫૫૨ ૫૫૨ મમ કર છવ હું,

જગમા નહિ તોહરે કાય રે"

હે જીવ ! તું શા માટે જગમા મારૂં મારૂં કરે છે ? વિચાર કર કે જગતમા તારૂં કંઈ જ નથી આખી દુનિયા સ્વાર્થ ભરી છે

જો દુનિયામા તારા માનેલા તારા જ હોત તો અત સમયે તારા રનેહીજનો તારી માથે જ આવે. રમશાને વળાવીને ખાધા ન ફરે તારી પાછળ આમુ સારે છે તે શેના છે ? લોકે વ્યવહારના છે સ્વાર્થના છે ડુંવાના અતચલમાથી સાચા આમુ નીકળતા નથી તમારૂં કોણું ? આ જગતમા દેવ-શુદ્ધ-ધર્મ સિવાય તમારૂં કંઈ નથી જો હોત તો સમ્રાટ સિંહદરને છાતી ફાડીને રડવું ન પડત અને ઠહેવ ન પડત કે દુનિયાને બતાવવા કાશુ તે પાપ અને ધોણુ તે પુણ્ય આ બે જ માનવીની સાથે આવે છે તે સિવાય મારાપણામાથી કંઈ જ પદાર્થ સાથે આવતો નથી સિંહ દર દુનિયામા દરેક વસ્તુ પર વિજેતા બન્યે, પણ મરણ ઉપર ન બને. પુણ્ય અને પાપ બે સાથે લઈ ગયો.

અનેક દષ્ટાંતો વાંચ્યા અનેક વખત વાળી સામળી પણ દેયામા કે જીવનમા ન ઉતારી આપણા સ્વાર્થમા અકચૂર બની આપણે જ વિચાર કરીએ અને આત્માને સભારીએ પણ નહિ તો આત્માની ગતિ કેવી ? આત્માનું ઉત્થાન કેવું ? પતનની જ દશા ને ?

વિચિત્રા કર્મણા ગતિ. ।

કર્મની ગતિ વિચિત્ર છે તે ગતિને યજ્ઞાવી શકવાની

કોઈની તાકાત નથી હાથ ફરવતથી પણ તે ગતિ થઈ શકતી નથી તીર્થ કરે, ચક્રવર્તિઓ, રાજા-મહારાજા પણ આ આ કર્મની અસખલિત ગતિને રોકી શકતા નથી તેથી કર્મને બાધતા પહેલાં તેનાથી બહુ માવધાની રાખવાની અવશ્યાતા છે

જે કર્મનો કર્તા હ તેજ કર્મનો બોક્તા ॥ ત્યાં સુધી કર્મ જોગવાઈ જતા નથી ત્યાં સુધી સંસારની મુક્ત થવાનું તથી મહાત્માએ કર્મ અપાવવા સ્વયં કર્મને આહુવાન કરી દેશે તેથી કર્મનું સ્વાગત કરે છે અને કર્મ ત્યાં કુહારાં થા દરીને ઘાઠી બાય છે હારી બાય છે પછી જ આત્મા-પરમાત્મા જાને છે

તત્ત્વદષ્ટાઓ સમજાવે છે કે હે આત્મનૃ ॥ આ ચોર્ધારીના અપરમા ફરી ફરવે માનવના જીવમા આઓ દેવતા કુળ, આર્દ્રક્ષિત્ર, જિનાગમ જિનમંદિર વગેરે મળ્યા અહીંથી જેવો માત્ર જોઈએ તેવો ખરીદી લેજો કારણ

જીવોમય નિવારવા માટે મનુષ્યજીવ એજ મોટામા મોટું બદર છે આ બદર ઉપરથી જેવા પ્રકારનો માવ લેવો હશે તેવો મળશે તેથી હે આત્મનૃ આ બદર ઉપરથી જેવો માત્ર જોઈએ તેવો ॥ લઈ લે

આ માનવ બદર ઉપર આવ્યા પછી આત્મા કર્મ કરીનું ન લે આવ્યો તેવો પાછો બાય તેને તમે બધા શુ કહીને નવાજો ?

સભામથી હીરો યોધે જઈને પાછા આવ્યો.

ખરાબર કહ્યું તમે જ્યાં હીરા જેવા તો નથી ને ? હીરા તો નામનો જ હીરો હતો પણ મૂળમાં તો મૂર્ખ હતો તમે હીરા કરતાં બધા અને ચતુર છો પછી

માનવ બહરેમાં ખાલી જાયે પાછા ફરે તો હીરા જેવાને !

આપણે તો હીરો યોધે જઈને પાછો આવ્યો તેવું કશું નથી માનવ બહર ઉપરથી નિર્ણય કરવાનું છે કે મારે અમક માવ લેવો છે કર્મની પણ ખરાબર કરી લેવી છે જે કર્મણી કર્યા પછી કર્મો આને તો સામે પગલીએ તેવું સ્વાગત કરીએ સ્વાગત કર્યા વિના કર્મથી વિનિમુક્ત આ મા ખની શકતો નથી કર્મને આધીન એવા પામર પ્રાણી માનવ ફપી બહર મગવા છતાં કર્મણી કરી શકતા નથી એથી જ આપણને આજનો વિષય

વિચિત્રતા કર્મના ગતિ રાખ્યો છે કર્મની ગતિ વિચિત્ર છે

માનવ દેશની અહર ઉત્તરેન નગરી જે નગરી પવિત્ર પુણ્યાત્મઓથી મરેલો ॥

તે નગરીમાં ચતુરદાસ વાણીયો રહેતો હતો વાણીયાની ખુદી ત્યાં વપરાય ત્યાં કાયની લિધિ યયા વિના રહે નહિ. રાજમ દિરમાં પણ વાણીયાની ખુદી વખણાય .

એવા ચતુરદાસને બઢાળક સપત્તિ અને સમૃદ્ધિ હોવા છતાં ખોળાનો ખુદનાર સપત્તિને બોગવનાર અને માયવનાર

એકે પુત્ર ન હતો એ એ સ્ત્રીઓ પત્ન્યે છતાં એકે પુત્ર નથી થતો. પણ ઉપરથી જને સ્ત્રીઓ મરી ગઈ

નસારની હાલસામા પ્રાપ્તિ લેવાઈને ભાગ્ય વિના કાંઈ મારે છે પણ તે મગતુ છતાં કદી ફગતી નથી ચતુરદાસની તૃષ્ણા બળીને ભસ્મ થઈ ગઈ, છતાં તે ઉદ્યમથી વ્યૂત થતો નથી. તે સમજે છે કે ભાગ્યને આડું એકાં પાડડું આવી ગયું હશે જે પુરુષાર્થના પ્રાણ યે ખમી જાય તો મારી આશા સફળીબૂન બને મારા ભાગ્યમા એ સ્ત્રીનું બંધે મુખ ન હતું હું ત્રીજી સ્ત્રી પરણું અને છોકરા મને મળે તો બસ મારી જિંદગી દુન્યે પ્રમાણ

ચતુરદાસે બળે સ્ત્રીથી પુત્ર પ્રાપ્તિ ન થતા અને તે પણ ધમધામ પહોંચતા ૪૫ વર્ષની ઉંમરે ત્રીજા લગ્ન કર્યા ચતુરના શુભ પગલાં થયા ભાગ્યની આંટે આવેલું પાડડું ખસી જતા પુત્ર પ્રાપ્તિ થઈ મેઘધુમાર નામ પાડ્યું

એકના એક ચિરંજીવી માટે ચતુરદાસ નવી પંધતિને બગલો બધાવે છે સવારે ઉદયવેળાએ જે રંગો હોય તેવા રંગો અને અવનવી ચિત્રાવનિયો મુકત બગલો બધાવી વાસ્તુ પૂજા રાખે છે બગલામા જમણ રાખે છે સ્નેહી સ્વજનોને આમ નહીં આપી દરેકનું સ્વાગત કરે છે સન્માન કરે છે આ સત્કાર અને સન્માનમા બિંદે બિંદે માનનું અભિમાન રહેલું હોય છે તેથી જ તેમા પોતાની બધી જ શક્તિ ખરચી નાખવા તત્પર હોય છે

અતુરદાસ ઝિઝાળજાની મુનિમહારાજને જોવાવવા માટે
જાય છે ગામમાં મુનિ મહારાજ હોય તો તેઓથીને વહે
ગળ્યા વિના તમે ભાણા ઉપર બેસો નહિ ને ?

કે પછી મહારાજ આપણે ઘેર આવે છે એટલે આપણુ
આગણુ પવિત્ર ધર્મ જશે અને આવશે જ એ વિચારે ભાણા
ઉપર બેસી જાય છે ?

મહારાજ આવે છે અને આવશે આવી ભાવના જ
પામી સઘરી રાખી હોય તો સમજવાની જરૂર છે કે હજુ
આપણને ધર્મ જ પડ્યો નથી ધર્મ પડ્યાવવા માટે ઉડી
ગમીરતા અને વિશાળતા આપણામાં જોઈએ

મુનિમહારાજ અતુરદાસને પૂછે છે, કેમ મહાનુભાવ !
આજે કેમ જોલાવવા આવ્યા છો ? કાર્ક છે ?

અતુરદાસ શરૂદેવ ! આજે માટે ત્યાં વાસ્તુ પૂજા છે તે
માટે સ્નેહિતજનોને સ્તુતારવા જોજનામત્રણ કરેલ છે તે
આપથી પણ મારા ઉપર અતુરદાસ કરો

મુનિરાજ વાસ્તાનુ અમને ખપે નહિ જે ક્રિયા જે
વિધિ સંસારને પોષનારી હોય, તે ક્રિયા કે તે વિધિ માટેનું
જનાવેલું જોજન સાધુઓ ખપાવે નહિ

અતુરદાસ તો શરૂદેવ ! જયોરે, પૂજામાં પધારશે
શરૂદેવ જેવો યોગ જોઈશુ

અતુરદાસને ત્યાં શરૂમહારાજ જયોરે પધારે છે અતુરદાસ
કહે કે શરૂદેવ મારા સાત માગનો જગલો તો જીવો ગામમાં
આવે. ઠીક અને સુદર કળાથી શોભતા જમવો કાઢના નયા

વળી કળા શિષ્યમાં અમે ઘણું જાણતા નથી આપ કૃપા કરીને
તે કાંઈ ખાતરી હોય તે જણાવશો

ચતુરદાસ ! મહાન સુદર છે નકરી પશુ સુદર છે જડને
સુદર બનાવવું એમાં કાંઈ કળા નથી પણ કળા છે ચેતનને
સુદરતમ બનાવવામાં હતા એ

મુનિમહારજ બેલના બોલતા અટકી ગયા

ચતુરદાસને શકા પડતા પૂછ્યું કે મુનિસાજ ! આપથી
કેમ અટકી ગયા ?

મુનિ કહે, અત્યારે કહેવાનો સમય નથી અવસરે વાત
ચતુરદાસને કિલ્લમાં ચેતન પડતું નથી. કામ કાચમાં ચિત્ત
લાગતું નથી “ મન વિના મહાત્મવું ને શી તે લીંતે અથવા ”

આપણે સામાયિક પ્રતિક્રમણ નવકારવાળી મશીન હોઈએ
આખો બધે હોય છતાં મન નવકારવાળીમાં ન હોય મન
એક સ્થાને સ્થિત ન કરેલું હોય આત્મધર્મમાં ફરતું ન હોય તો
આરાધના ભોઈએ તેટલો ફળદાયી બનતી નથી

ચતુરદાસ વિચારે છે કે મુનિસાજને જ ગલ્લે પસંદ પડ્યો
નથી પૂજા પૂરી થઈ શુભકારણ જ ઉપાશ્રયે પધાર્યાં અને
તે દિવસ પસાર થઈ ગયો

બીજે દિવસે મુનિસાજ ગોચરીએ નોકરમાં અને ચતુર
દાસના બગલે આબ્યા ચતુરદાસ અને ચતુરાને બગર નથી

બપોરનો સમય છે ઉપર ચતુરદાસ ચતુર અને બાળક
મેથ બેઠેલા છે શેઠ ચાકનો ઝોડર આપે છે ચાક તૈયાર
થઈને આવી ગઈ

એક ચાકનો બધાણી તેના મરણ પહેલાં ઠહી ગયેલે કે મારી નનામી ઉપર શ્રીકૃષ્ણને બદલે છૂક જો હતા કૃષ્ણ બાધજો " સમ સમ " ને બદલે ' ચાક ચાક ' પોકારજો. સમશાન્તમાં બધાને ચાક પીવડાવજો.

આ કવિતા તમને બધાને પસંદ પડી 'હશે' ૧,

તમને પણ ચાકડેવી વિના આવે નહિ ને ?

ચાક પીએ નહિ તો આજસ આલે જીવ આવે કામમ જ્યેન ન પડે ચાકનો નશો એવો છે કે, જોરી વિના ચાલે, પોકાર વિના ચાલે પણ ચાક વિના ચાલે નહિ

ચતુરદામ અને ચતુરા બને બપોરે ચાક પી રહ્યા છે પાસે જ બાળક મેલ પેશાબ કરે છે તેના છાટા શેઠની ચાકમાં ઉડે છે

શેઠાણીએ કય માથે ! આ ચાક કાઢી નાંખો !

શેઠ એ બાળકના છાટા એ પેશાબ નથી પણ અમૃત છે જોયું ! પિતાને કેટલો મોહ છે ?

જે પિતાને બાળક પર અત્યંત મોહ હોય છે ? બાળકને પિતા ઉપર મમતા હોય છે ? જરી ?

સલામાથી આજના પુત્રોને નહિ,

તો તમે શા માટે પ્રેમ ધાવ છો ?

રાજા એણીકને ઠાણીક ઉપર ફેટવેા મોહ હોય ? જ્યારે પુત્ર ઠાણીકને એણીક ઉપર ફેટવેા મોહ હતો ? કેવળાનામા નજર કેં કરીને, ઉપરથી મીઠાના પાણીના ઢોરગ વલી પિતાને માર મારતો એ જ ઠાણીક જે સમયે જન્મ યતા ઉકરકામા નાખેલ ઠાણીકની આગળી જ્યારે કુકડો ખાઈ જાય છે અને લોહી નીકળે છે વેદના થાય છે ત્યારે અસહ્ય વેદનાને ભોઈ ન શકતા પિતા એણીક, પોતાના મુખમા પુત્રની આગળી નાખી હે તે જ પિતાને આજે પુત્રના હાથે ઘરજી માર પડે

૧ વિચિત્રા ક્ષર્મણા ગતિ કેવો મોહ છે ?

સસારમા તમે પણ મોહથી પાગલ બનેલા એવા માટે મારૂં માનો છા પણ તમારૂં કોઈ નથી.

મોહવશ ચતુરદાસ ચાહ પી જાય છે મુનિરાજ દાંડ ઉપરથી બધું વૃત્તાંત ત્રામળે છે મતારની અરી વિચિત્રનાથી આર્દ્ર બની જાય છે સસારમા શુ પ્રાણીઓ આવી રીતે જ મોહથી અધ બનતા હશે ? મારૂં મારૂં કરીને મરતા હશે. મુનિરાજશ્રી હસે છે ચતુરદાસ ભોઈ જાય ॥

મુનિરાજ ઉપાગમે આવે છે

એક દિવસ ગયો બીજો દિવસ ગયો ત્રીજો દિવસ ગયો મુનિરાજ ચોઠની દુકાન આગળથી જાય છે તેવામા એક કમાઈ એક વેદાને કમાઈખાને લઈ જતો હતો તા થેટો ચોઠી દુકાન આગળ આવી દુધનને ભોઈ પૂર્વલવના કોઈ મળ વ વડે દુકાનમા ચડી ગયો, કનાઈ જેચા જેચીને લઈ જાય ૮

પણ યેગે ત્યાથી ખસતો નથી શેકને થયું કે આ યેગે
ખસશે નહિ અને દુકાનમા ઊભો રહેશે તો માથે માથે પડશે
શેક નોકરને બોલાવે છે અને ઘટાને ગળેથી પકડી દુકાન
નીચે ઉતારી મુકે છે એ એ કરતો યેગે પરાણે ઉતરે છે
કસાઈ તેને માર મારી લઇ જાય છે

ત્યાથી પસાર થતા મુનિરાજ આ દ્રશ્ય જુએ છે જોના
વેત મુનિરાજજી દેયુ મીસુની માફક પીગળી જાય છે
મુનિરાજ જ્ઞાની છે આ યેગને બચાવવા ચત્ત કરે છે પેટી
ઉપર શેક બેઠો છે મુનિરાજ શેકને કહે કે આ બકરો કોણ
હતો તે તું જાણે છે ? તારી જ દુકાન પરથી ખસતો નથી
તેણે શું કાણ ?

શુદ્ધેવ ! આપ જણાવો હું કાઈ જ જાણતો નથી
એ તારો બાપ છે આ જ દુકાનમા ઘરાકો સાથે લેવડ
દેવડમા અનીતિના પાસા વડે ધણાને કમીને તે ઘેટો થયો છે
હે હે અ ૧ ૮ ૨ તો હું હમણા જ જાઉં
અને કસાઈ પાસેથી મુક્ત કરાવું

દ્રશ્ય અનુરૂપને જોયું કે કસાઈ યેગ ઉપર છરી ફેરવી
રહ્યો છે હું પહોંચીયા ત્યાં મુખી એને ખતમ કરી નાખશે
એથી દ્રશ્ય જ જીમ મારી

રહેવા કે મારીયા નહિ આ ઘેટો મારે ખરીદ
કરવો છે

આમ શેક જીમ મારે છે કસાઈના કાનમા શબ્દો પડે
તે પહેલા જ યેગના ગળા ઉપર છરી ફેરી ગઈ

શેઠ હાંરતા હાંરતા જાતી જોઈએ તો કે જે
પ્રાણ લેવાઈ ગયા હતાં શેઠે જુએ જત જત જત
મયા નાના આગળની માફક કુલકે કુલકે રો પડે

કસાઈ બોલ્યો, શેઠ! તમને દુઝામ ન હો, કુલકે
ત્યારે ન મે કહ્યું હતું કે પેલા જીવન કમલે તમે કે
હું જનો કરીશ ત્યારે તમે મે કે રહી જોઈ ૫ ન
નાખ્યો છે

શેઠ ઉપાશયે મુનિ મહારજ પદે તમારું કમલ
વિનવિ કરી કે આપ તમારું તમારું જાન તમારું કમલ
જણાવો

મુનિરાજે કહ્યું કે તારે જાણુ દરે કે દરે ન કમલે
આપને

જિજ્ઞાસાને કોઈ રાહી મારુ નથી જાણતું હુંતે)
ચતુરભાસ રાને લાઇમસર ઉપાશય રહેલું જાન

સ્વાર્થના પિતૃભા પૂરવેજી કરેલું જાણવાની
કમળા કમળા નથી. વાવાવલને કમળાની મારુ જાણતી
નથી. બકી મુનિના હાસ્યનું કમળાની પૂરવેજી

મુનિરાજે કહ્યું, વિચિત્ર કમળાની । અનેક વખત
માતા પિતા—પિતા પુત્ર—પત્ની—પ્રાણ
જોડાયો પણ સસારનો કે જાણે નહીં
સસારમા જે પત્ની કરી તમારું જાણતું
તેનાથી પુત્ર ન થયો કે ન થી

છેવ? નીજ પત્નીથી તને પુત્ર થયો તે પુત્ર તારો નથી
 ચતુરદાસને આચકો લાગ્યો કે જે પુત્રના પેદાજના
 છાત્ર હોયા અને તે ચાલે પી ગયો છતાં તે પુત્ર મુનિએ
 કહ્યું એ પુત્ર તારો નથી

ચતુરદાસ શુદ્ધેવ ! એ પુત્ર મારો જ છે તે તમે શ
 માટે ના કહો છો ? આ મારા ન હોય તો, મને ખ્યાર
 અને પ્રેમ કેવી રીતે આવે ?

ત્યાં મુધી માથો વૃત્તાન્ત જાળ્યો નથી, ત્યાં મુધી ખ્યાર
 અને પ્રેમ આવશે મોકલ્યા પાગલ બન્યાશે

બાકી આ સસારમાં કોઈ તારૂં નથી તારૂં કોઈ
 થવાનું નથી જીવ એકલો આલ્યો ને એકલો જવાનો છે
 આધળી શેરીના આધળા યદ્દને ક્યારે કરવાથી સ્વાર્થ ધરતી
 ખેલાતી રમતોનું આ ચેતનને જાન ક્યાથી થાય ?

લાઈ ! તારા જાગ્યમા પુત્ર નથી આ પુત્ર તારો નથી
 ચતુર તારી મી એના પગલા સાથે હતા તારા પર એને
 પ્રેમ હતો તને ચતુરા પર અધાગ પ્રેમ હતો, પણ આ
 પ્રેમનો જાગીદાર તારો મિત્ર રંગીવદાસ જાળ્યો તેની તારા
 ધરમા અવર જવર રહી રંગ રાગમાં વિવાસના સોગવટાથી
 દુપન્ન થયેલો તે તેનો પુત્ર છે તારો પુત્ર નથી

ખેતાનું કપડ બકાર ન પડે તે લક્ષ્યથી ચતુરાએ
 રંગીવદાસને એર મિશ્રિત દ્વંધ આપીને મારી નાખ્યો તને
 જ જીવ આ પુત્ર છે

તે મહેલ બધાવ્યો પણ તારૂં આયુષ્ય સાત જ દિવસનું છે જ મ્યો એ જવાનો જ ॥ મરતા પહેલાં યમદૂત લેવા આવે ને જવું તેના કરતાં યમની સામા જવું તેનું નામ પડિત મરણ દુકાનમાંથી રાજીનામું લેવું તં સાડું કે નોકરીમાંથી રજા મળે તે માડું ?

મરણ આવે ને મૂળરી કોને ન હૈ ? જેલો મોહ-માયાના બંધન તોડવા પ્રયત્ન કરેલ છે ભર પરપરાની જાળમાં જેલો ઘડાઈ જાય છે તેને જ મૃત્યુ ગામ સાબળતા કપારી ન હૈ

સાત દિવસનું આયુષ્ય છે ચતુરદાસ પૂછે છે કે હવે શું ॥

ચતુરદાસ ! મમયની ડોર હજી તારા હાથમાં જ છે સાધના કરવાના દિવસો ઘણા છે સાધી લે સસાર તરી બહારે વિવેચ કરવાની જરૂર નથી

ચતુરદાસ દીક્ષા લે છે મુનિમહારાજના કહેવાથી છ વિવેચનું ચારિત્ર ખાત્રી સોધર્મ દેવલોકમાં જાય ॥

વર્ષો પછી મુનિરાજ ઉજળેતી પધારે ॥ ચતુરદાસ ચંપ્યા ઉપર સૂતી ॥ મુનિરાજને ધર્મ સંભળાવા બોલાવે છે ચતુરદાસ મુનિને ઓળખી જાય છે એનું મન સમજે છે એના દિલમાં રૂબ છે જે એને સતાવ્યા જ કરે છે ચતુરદાસ મુનિને જોઈ રહી પડે છે મુનિ આરાધના કરાવે છે ચતુરદાસ બધાને

હર્મમાંથી બહાર કાઢે છે અને પૂર્વે કરેલા ખાપ માટે પ્રાયશ્ચિત્ત માગે છે

મુનિ કહે છે કે જ્યેન તુ બધી વાત મૂક હર્મની મર્તિ વિચિત્ર છે જે તારા પુત્ર મેધ છે તેજે જ તને ઝેર આપેલું છે એક લોની હોવા છતાં બધી માત્રામિ કત મેધના કબજામાં આવી જાય એ હેતુથી ઝેર આપ્યું છે

દેવી કૂર ભયકરતા ! કેવું નિર્હયપણ ! પૂર્વજવત્ત વેર તાનુ થતા અનેક તરફીઓ દ્વારા વિનાશની હોળી સર્જે છે છવનમા પ્રેમના તત્તુથી ભયને વણી લેવું

“ પ્રેમથી પ્રેમ વધે છવનમા

વેરથી વેર શમે નહિ જગમાં ”

તે કારણથી જે નમ્યો છે તે સૌને ગમ્યો છે જે નમ્યો નથી તેનામાં નમનનો ભાવ આવ્યો નથી જે માળાપને નમતા શીખ્યો નથી તે અસ્થિત પ્રભુને નમતું કેમ શીખે ?

અતુર વિચારે છે કે પૂર્વે રંગીલાસનાં ભવમાં જે ઝેર આપ્યું એ વેરથી આ ભવમાં અને ઝેર અપાયું

કેવો સમય ? પિતાપુત્રનો ? પતિપત્નીનો ? કે માતાપુત્રનો ? જ્ઞાતીઓ કહે ■ કે જગતમાં કોઈ કોઈનું થયું નથી, થતું નથી અને થવાનું નથી વળી હે આત્મન !

તારા આત્મનું ક'વાણ કરવું હોય તો ભવ સુવારવો હોય તો... ચોથાશીના અક્ષરમાં દ્વરનું ન હોય

તો જ મ મુધારવો પડશે, જન્મ મુધારવા કરણી કરવી
પડશે જન્મ પહેલાં મરણ મુધારવું પડશે વેરઝેરના દ્વંદ્વમાં થી
ફટવું પડશે. સૌના પ્રતિ ગૌરીભાવ પેદા કરવો પડશે તો
તારો સસાર જાપ જનશે અને તું કન્યાલના પધે
સસરનારો જનશે

સૌનું કન્યાલુ યાગ્યે મો મુળી યાગ્યે જોવી શુભ
ભાવના સાથે આજનું વ્યાખ્યાન સમાપ્ત

પરમ બનવા પ્રયત્ન કરો

શ્રી તીર્થપાન્થરજમા ગિરજી મગન્તિ
તીર્થેષુ વમ્ભ્રમણતો ન મને ભ્રમતિ ।
દ્રવ્ય વ્યવાયિદનરા સ્થિરમપદ શ્યુ
પૂજ્યા મગન્તિ જગદીશનથાચવન્ત ॥

પરમ બનવા પ્રયત્ન કરો તમને થશે કે પરમ બનવા પ્રયત્ન કરો એનો અર્થ શું ? જ્યાં સુધી પરમ શબ્દનો અર્થ ન સમજાય ત્યાં સુધી પરમ બની શકાતું નથી

પૂર્વે કહી ગયા કે ક્રોધ આવે ત્યાં જીર નવકાર જણવા જેણે ક્રોધને કાણુ રાખવા માટે પ્રયત્ન કર્યો હશે તે અવશ્ય પરમ બનવા યત્ન કરી શકશે

શ્રી તીર્થપાન્થ સજસા ગિરજી મગન્તિ । તીર્થના પ્રયાણ કરતી વખતે તીર્થની વિશિષ્ટતા ધ્યાનમાં રાખી જીવન પવિત્ર બનાવવા આત્માને તે તરફ ટેરીએ છીએ આત્મા

તીર્થસ્થાનમાં નીકળે ત્યારે તૈયામાં શું ભાવના હોય ? આ સંસારનું પરિણમણુ છોડવા માટે તીર્થસ્થાન કમ નો કાટ કાઢવા માટે તીર્થસ્પર્શના છે આત્માનું દર્શન કરીને પરમાત્મા બનવા માટે છે જતા પહેલાં એવા પ્રકારની ભાવના હોય ? અને ગયા પછી

એક જ થી શત્રુજય-પાલીતાણુ નામ યોલતા હયામા ભાવનાની ભરતી આવે દેઈનમા બેડા પછી સિધ્ધાચલજીની દેરી ભેઈને મન પ્રવર્તિત બની જાય ત્યાં ગયા પછી ગિરિ-રાજની આઠ દશ યાના કરે

યાત્રા કર્યા પછીનો સમય દરવા દરવામા પસાર કરે કેન્દ્રાકે તો ગિરિરાજ ચઢતા ચઢતા દાન્ડીસ્ટર લઈને જાય હાથમા દાન્ડીસ્ટર લેવા કરતા મુખમા પ્રભુ બજેનરૂપ દાન્ડી ટર હોય તો ? ? ? ચઢતા ચઢતા વાતો કરવા માડો એમ કરતા પ્રભુને બેટવાની ભાવના ભાવમા ભરતી કે, કમલના ? ?

ગપાટા આવતા ચઢે, ચઢતા ચઢતા ગિરિરાજ આવી જાય અને પ્રભુને ભેળવા જાય ભેટીને ઉતરે પછી સને પાતા રમી રમતા આવી પવિત્ર ભૂમિનો આનંદ ભૂલી જઇએ છીએ તો આપણી દશા શું થશે ?

ચઢતા ચઢતા મુજેથી “ જિલ્લુદા બંડાલા રે બંડાલા ” આવા રતવનો ગવાય પછી દાન્ડીસ્ટરની જરૂર પડે ખરી ? હવે તો મોસ્કોમાં નવી જનાવટ નીકળવાની છે કઠાય નીકળી ચૂકી પણ હશે ? દીવાસળીના બાકસ જેવો નાનો

રેડીયો જેવું વજન વીસ ગ્રામનું રહેશે. નામ “રોઝીન્કા”
પછી તે પૂછવાનું રહેશે જ નહિને? આ તે મોહના ધરની
મળ છે એ તમને લવચાવીને પછાડશે ત્યારે સમજશે?
વિધેયોના ત્યાં આ છે રાગમા નહિ.

અધ્યાત્મનો આનંદ

એટલું જરૂર ધ્યાન રાખજો કે અધ્યાત્મનો આનંદ લૂના
માટે ભૌતિક આનંદદાયક સાધનોનો મોહ રોખશે. તે તે
જરાજર નથી. મોહના સાધનોને છોડવા જ પડશે રોઝીન્કા
છાતીએ ચીટકાડી બળજો નહિ રાખે. તે મરતી વખતે તે
માથે નહિ આવે પરલોકમા તેના શુભનો અને નિનાદો
સાબળવા નહિ મળે.

દેકરો શત્રુજય તીર્થની એક એક રજકણ એવી પવિત્ર
છે કે પામર એવો આત્મા ત્યાં પરમ જનલાની લાયકાત
કેળવે છે સાથે અપૂર્વ આનંદને પ્રાપ્ત કરે ■ પણ એ
આનંદ અખંડ રહેનો મહુ મુશ્કેલ છે.

આજે તે આપણી ઉલટી ગંગા વહે છે.

પરમસ્થાનમા પરમાત્મા જનવા જઈએ છીએ પણ પામર
પણ છાત્રીને જતા નથી એટલું જ નહિ પણ પરમ જનવાના
પ્રયત્ન પણ કરતા નથી પરંતુ ગાઠરીયા પ્રવાહની જે વિચાર્યા
વિના આપણે કાર્યમા પ્રવૃત્તિ કરીએ છીએ ઠેકર ખાધા પછી
જ દષ્ટિ ખુલે છે ત્યાં સુધી આજમી ચીને જ ચાવીએ છીએ

એક જ્યોતિષીએ એક બોળા માનવીને કહ્યું કે તમારા માળાપ સ્વર્ગમાં ગયેલા ॥ જેને સ્વર્ગમાં ગયેલા મા બાપને મળવું હોય એને હું મિલન કરાવી આપીશ સ્વર્ગના મા બાપને તે જરૂર મળી શકશે આ રીતે ચોતાના જે માટે ધધા ખેાત્યે.

જ્યોતિષીએ બોળવ્યા અને માનવીએ બોળવાયા શું તેઓને જ્ઞાન નહોતું ? શું જ્ઞાન નહોતું ? શું સમજાવું નહોતી ? કે જ્યોતિષીનું માની લીધું ? ? ? અધ શ્રદ્ધા પાછળ માનવીએ પાગલ બની ગયા એક પછી એક બાવા પ્રકારની શ્રદ્ધા બે વીનસગ પ્રતિ જાગે તો અવશ્ય આત્મા નજીકમાં પરમાત્માના પંથે પરમ બને

જ્યા સરકારને ખબર પડી કે તુર્ક જ્યોતિષને બોલાવી આવેા ગોરખ ધધા બધ કરાખ્યે અને ભારે હક કર્યે

માટે જ શામકારે કહે છે કે કોઈ પણ કાર્ કરતા પહેલા- હેતુ ત્રિવિદિ લાભ નુકશાન વિચારી કાય કરવું પણ આજે તો ઠક્કી ગગા વહે છે

આજે તો ચદ્રલોકમાં ખેાટ અને ખેોક લેવા માટે ખતજીએ નોધાવવાની આવે તો તમે કેટલી નોધાવે ? વિચાર કરે ખરા ? કોઈની સલાહ કે કોઈને યુધવાનું ગજો ખરા ? જવાબે નહિ તમે વિચાર કરશે કે વિવજ કરીશ અને અરજી ભરાઈ જશે તો હું રડી જઈશ ચદ્રલોક જવા માટે પાસપોર્ટ નીકળને નથી જવાનું પણ નથી આ તો બધી કામણા અને સોનેરી સ્વપ્ના ॥ જે

દિવસે ત્યાં જવાયે તે દિવસે ઉચવપ થતું થઈ જાયે પણ આજે વિજ્ઞાનની આગેકાંઠા બની નવી નવી શોધ સમક્ષ આપણા દેશા સદ્ધાથી કમજોર બની જાય છે વિદ્યાર્થીને મેં સમજાવ્યાની જેરમજામથી મગફળ બની જઈએ છીએ આ છે આપણી અધીરતા ઉતાવળ પામરતા કે ગભીર ભૂલ, જ્ઞાની કહે છે કે ધર્મત્વ ગભીરને પથે અધીરને નહિ

શુભો ! તીર્થમાં ગયેલો આત્મા ભાવસમજીને નાગ કરવા વાળો થાય છે તીર્થમાં જઈને દ્રવ્યાદિ વાપરે તે તેની આત્મિક રક્ષા મિથ્ય થાય છે પૂજ્યના ચરણમાં એકાગ્ર બનતા પૂજક પોતે પણ પૂજ્ય બને છે, આમ પૂજકને પૂજ્ય બનના વાર લાગતી નથી આપણા દિવમાં પણ આવી જ ભાવના પડી છે

આપણને તો પરમ બનવાના કોડ છે

આપણને મકાન બનવું છે... આપણને પરમ બનવાના કોડ છે પણ બનવા માટે ઘણું જાતનો ઉદ્યમ નથી હું પામર છું હું કાયર છું, આની ભાવનાવાળો પરમ બની શકતો નથી પરમ બનવા દેશામાં વિશુદ્ધ ભાવના ભાવથી પડે છે વિશુદ્ધ ભાવનાથી આગળ જર્મ પુરુષાર્થ પ્રતિ જોરવો માટે નિર્ભયતાથી કાર્ય પ્રતિરક્ષા રહે સમયની દીર્ઘતાથી કાળજે નહિ તે કોડ પુલ્લ બને પણ

શ્રેયાંસિ મદુ મિજ્ઞાનિ

જગતની અંદર આપણુ જે જે સાચી પ્રવૃત્તિઓ

કરવા જઈએ તેમાં વિનિયમ અનેક આવે છે વિનિયમ આવતા પાછા પછુ હડી જવાય છે જે આત્મા સારી પ્રવૃત્તિમાંથી પાછળ પડતો નથી અને સાહસ કરી શ્રદ્ધાથી આગળ વધવાવાળો થાય છે તે આત્મા પરમ બને છે જે પાછો પડે છે તે ખમર બને ૩

પરમપ્રતિ જવાની ઈચ્છાવાળાના દેવામાં કેવું સમર્પણ હોય... કેવી વાચા ને ક્રિયા હોય તે જુઓ

ઠવિકાલસર્વજ્ઞ હેમચન્દ્રાચાર્ય મહારાજનું ભક્તદિલ્લ પોકારે છે

તત પ્રેણોઽસ્મિ દામોઽસ્મિ સેવસોઽસ્મ્યસ્મિ ક્ષિન્નત્ત ॥
ઓમિતિ પ્રતિપદસ્ય નાથ ॥ નાત પર ગ્રે ॥

હે પ્રભો ! હું આપનો ભક્તનાયેલ પ્રેમ છું, હું આપનો શસ છું, આપનો સેવક છું કિન્નર છું હું તને એક જ પ્રાર્થના કરું છું હે નાથ ! તું મને દેવાથી સ્વીકારી લે મને ઉમારી લે. તે પરમપ. પ્રાપ્ત કર્યું મને પછુ એ પદ આપી દે

આપણે અમુ પાને જઈને શુ માગીએ છીએ ?

એક બાલુ પ્રભુની સ્તુતિ લલકારતા જઈએ અને બીજી બાલુ મનમાં ॥ વિચારીએ ? 'મારી સ્તુતિ 'બધા' સાંભળે મારા કંઠની સૌ પ્રશંસા કરે આમ જ'ને ? કાતો પુન

માગે. કા તો મુખ માગે. ॥ તો ગેભવ માગે. કા તો કીર્તિ એ સિવાય બીજું કાંઈ માગે ?

વીતરંગી પામે શાગના સાધનો માગે. પછી તમે પરમ બનવા પ્રયત્ન કરે. હજારો વર્ષો આપ્યા જાય કરોડો નેકા બ્યતીત થઈ જાય તો પણ પામર પણ દુઃખીને પરમપણ પ્રાપ્ત થતું નથી કારણ પરમાત્માની પાસે ગયા પછી પણ પામરતાનો રંગ જ જામે મોહના તોફાન જ જાયે

જ્યાં મુધી પરમનો પ્રયત્ન થતો નથી ત્યાં મુધી પરમાત્મા થવાતું નથી

આત્મામા કેટલી શક્તિ ? ? ? અનંતની શક્તિનો માલિક આત્મા છે જે આત્માઓ તરી ગયા તેઓના આત્મામ જેટલી શક્તિ હતી તેટલી જ શક્તિ આપણા સૌના આત્મામા છે પરમાત્માઓ આત્માની અનંત શક્તિનો ઉપયોગ “ સર્વિ લુપ્ત કરે ગાસનગ્સી”ની ભાવનામા કર્યો, પરાધર્મમા પરના ક્રાણુમા કર્યો ત્યારે પરમ બની ગયા આજે આપણે ભવમા ભગ્નકતા રહ્યા કારણ તપાસો

જ્યાં મુધી પરમ વસ્તુ સમજાતી નથી ત્યાં મુધો પરમ બનાવવાના કોઈ જાજના નથી બજારમા જાવ અને વરડું પરમ એક ન લાગે ત્યાં મુધો તે વસ્તુ ખરીદતા નથી કોઈને ત્યાં જમવા ગયા હો તો પચ્ચીશ વાનગીઓ હોય તેમા જે પરમ ઉત્તમ વાનગી હોય તેના પર મન લવચાવ છે, તેને પરમ કહેવાય ?

જેણે આપણે પરમ માનીએ એક ગણીએ તેને જ પરમ માનવું ? કે જૈન સિદ્ધાન્ત કહે તેને પરમ માનવું ? આપણને જે ગમે તે પરમ નહિ પણ સિદ્ધાન્ત કહે તેને જ પરમ કહેવાય.

જેઓ પરમાત્મા બની ગયા જેઓના ચરણમા આપણે શિર ઝુલાવીએ છીએ જે પૂજ્યની પૂજક બની આપણે સેવના કરીએ છીએ જેને જગત ચાહે છે જે હોકથી વિશિષ્ટ છે જે દુનિયાના સંગથી પરમ છે જેને અહર પ્રકારનો કથરો દૂર કર્યો છે જેવા કે જ્ઞાન મોહ નિદા ભય ગૈયુન વિગેરે

પરમ બનનાર આત્મા શેમા રમે ?

જે આત્મા પરમ બને તે સ્વમા રમે છે, જે સ્વમા રમતો નથી તે પરમ બની શકતો નથી સ્વમા રમણતા કરતા કરતા ઉચ્ચ કક્ષાએ આત્મા આવે. અતિ ડીઝી ઉપર આવે એટલે પરમાત્માની ડીઝી ઉપર આવી જાય

તમારા જીવનની રોજનિશી તપાસે તમે જીવનમા પૂજ્યની કેટલી વાર પૂજા કરી ? કેટલી વાર પરમાત્મા સ્વરૂપને અવહોકયુ ? જિનેશ્વરદેવની સામે બેસીને કંઈ નિરજન નિરાકારપણુ વિચાર્યું ખરું ?

ભગવાનના અંજ ઉપર નવ દીલા કરી, એ વાટકા કેસર વાપરી, ગોદા મારી ચા-ચા આવેા તે એમ પૂજક પૂજ્ય બની શકતો નથી એ રાંતે આ મા પરમાત્મા બની શકે નહિ

આ માનવજાત પામી વીતસમવાદીના ધર્મોભીટ થી સારાસાર એન્ડે સેચ-સેચ-ઉપાદેયને જાણે, આદરે અને પગના આત્માને સ્વવનુ ગત્વી સ્વપર કલ્યાણની અભિરચિથી સુકલ આદમા જ સ્વમા લીન બની શકે છે સ્વમા લીન બને છે બાદ્ય મુખ, પદાર્થોના વિવચો પ્રતિની અભિરચિ ધનની જાય છે અને ધીમે ધીમે પરને ભૂલી જાય છે પરને ભૂલે છે ત્યારે પરમાત્મપદને પ્રાપ્ત કરે છે પણ

આપનો પ્રયત્ન કોનો છે? કચરાની કોટડીમાં કસ્તુરીને ભરવા જેવો.

કચરાની કોટડીમાં કસ્તુરી ભરવામાં આવે તો લોકે શુ કહે? કસ્તુરીની કેટલી કિંમત? હજારો રૂપિયાની અને તુલુ સરમે કચરો કસ્તુરીની કિંમત ન સમજે તે આવી ભૂલ કરે. આપણી કથાય ભરેલ દેવાની કોટડીમાં કસ્તુરી મરખા પર તમાને ભરવાની કોશીશ છે બદત્રોમાં સૌરભ ક્યાંથી દહી શકે? જ્યારે પરને વિદાય દઈ સ્વત્વના નિર્જરથી દેવાને નિર્મળ બનાવીશુ ત્યારે પરમને પામી શકશુ નહિતર અત્યાર મુખી બકિત કરતા આવ્યા છીએ અને બકિત કરી પે છીએ પણ અભાગ તો એવો ને એવો.

પ્રભુની બકિતમાં લીન બની લવગરવા માંડો પણ કિંટ દોરુ રાખીને 'મારે તો હું સમરથ સાધિબ' તો કિંમત જોઈ આણુ.

હો પ્રભુ! આ જગતમાં મને તું એવો સમર્થ મળ્યો છું પૂર્ણ મળ્યો છું જેની પાસે કંઈ ન હોય તેને આપ

તેનાં તુ મળ્યા પછી મારે ચિંતા કરવાની કે ઓછું આણવાની
જરૂર હોય જ નહિ ચિંતામહિરત્ન મળ્યું છે વળી એને
મોઠે પણ બાંધ્યું છે

આવા પરમ મળ્યા પછી આપૂર્ણ રહેશું કે સમર્થ
મેળની પૂર્ણ બનેશું ?

પરમ બનવા પરમાત્માના ધામમાં જઈએ છીએ પણ
સાથે પામરતા લઈ જઈએ છીએ, પછી સમર્થ એવા પરમ
પ્રભુ મળે તો એ પૂર્ણ કયાથી બનીએ ?

આપણે વિચારીએ અચવપુરમાં જિનદાસ નામનો
શ્રાવક રાજા જિનેશ્વરદેવની પૂજા કરે છે માથે ઘૂરના બધા
બ્યભિ પૂજા કરે છે ઘરની નોકર એકીને પૂજા કરતા કરરાજ
જુરે છે જિનદાસને નિયમ છે પૂજા કર્યા વિના સુખમાં
અન્નપાણી ન નાખવા

પરમપદને પામેલા પરમાત્મા મળ્યા પછી આપણામાં
સમર્પણનું ચિહ્ન આપ્યું કે નહિ ? જિનદાસ જેવી ભક્તિ
શ્રવણ આજ્ઞા કે નહિ, નહિ, કારણ પ્રભુભક્તિ કરતા
પહેલાં આપણે આપણા સુખને જ વિચારીએ છીએ આપણે
હાથને સડવાની કેશીય કરતા જ નથી

એકીનો નોકર દેવપાળ રાજા નહીના સામા કિનારે
માથ બળા ચારવા જાય છે અને સર્જને પાછો આવે છે
આ એનું રાજનું કર્તવ્ય યાદ ગયું છે એક દિવસ સામા
કિનારે જાય છે ત્યાં એકએક એની ડંગ કડણ વસ્તુ સાથે

અથડાઈ તે જીવે છે ધારી ધારીને જોતા ખબર પડી !
મારા માવિઠ જેની પૂજા કરે છે તે જ આ ભગવાન છે

દેવપાળ પ્રજાનો પ્રતિમાને કર્મમાં શ્રદ્ધા કરી શ્રીપીઠ
પધરાવે છે નદીના સ્વચ્છ જગથી સ્નાન કરાવે ને અં
ત્યા જ પ્રતિજ્ઞા કરે છે કે આ પ્રતિમાની પૂજા કર્યા વિન
મારે ખાવું નહિ આમ પ્રતિજ્ઞા કરીને નિયમિત પાલ
કરે છે

આમ સમય પસાર થયો જાય છે અને દેવપાળ
નહ્યે પ્રતિજ્ઞા પાળન કરે છે

એવામાં મેઘરાજની પધરામણી થાય ■ નદીના જન
કાકા ભરપૂર થઈ ગયા છે એક દિવસ બે દિવસ ત્રણ
દિવસ સાત સાત દિવસ સુધી ધોધમાર પાણી પડે છે
નદીના સામા કિનારે જવાય તેમ નથી

દેવપાલની કસોટી થઈ રહી છે

આજે આવી કસોટી આપણા ઉપર આવી હોય તે
આપણે શું વિચારીએ ? બાધા મારી મા દાળ પરથી ભાત
પર બા આવા પ્રકારની અસ્થિરતા આપણને પરમ નહિ
જનવા હે ત્યારે પરમ જનવા ઉદાર, અડગ, ધૈર્યશીલ અને
શ્રદ્ધાળુ જનવુ પડશે

દેવપાલની દેવ પ્રતિની અડગ શ્રદ્ધા

શેઠ દેવપાલને જામના મંદિરે દર્શન કરવા સમજાવે
છે પણ તે ચોતાના નિયમમાં અડગ રહે છે સાત સાત

વિવર્તના ઉપવાસ થાય છે. દેવપાલ નિયમથી ચલાયમાન થતો નથી. આહાર વિના ઢેહ નિર્જળ થતો જાય છે. પણ પ્રતિનાને પ્રાણથી સાચવવાનું શીર્ષ અને ઔદાર્ય તેજમન બને છે. દેવપાલમાં જૈન ધર્મના મસ્કાર સીચાયા ન હતા છતાં પણ શેઠનાં સ સર્ગથી ઢેવા પર પડેલા પ્રતિબિંબ વડે દેવપાલના જીવનમાં અત્યુ શ્રદ્ધા, જાગી છે.

એકાએક પ્રાપ્ત થયેલ પ્રતિમાજીને જોતા જાદુમાન અને ભક્તિ જાગે છે. અતર ઉત્તરે છે ઉછળતું અતર પ્રભુજીની પૂજા કરવાની પ્રતિજ્ઞા તરફ એક અણુનમ યોદ્ધાની જેમ મૂકે છે.

આપણા જીવનમાં તો જૈનત્વના સસ્કાર સીચાયા. હ મેશા આત્માને ચેતન આપનારી વીરવાણી સાભળીએ છીએ. છતાં આપણી સ્થિતિ કેવી છે? દર્શન અને પૂજા કરવા જતા કેવી ભાવના રહે છે? કેવી સ્થિતતા રહે છે? ઘરમાં હમ પ્રસન્ન હોય, કામની ધમાલ હોય તો પૂત પણ ન કરીએ. દર્શન પણ ન કરીએ. રોજનું કરતા હોય તે પણ ચૂકી જઈએ છીએ.

કેઈ પૂત કે ભાઈ આજે આમ કેમ? તો તરત જ જવાગ હઈ છઈએ કે આજે તો દાઈમ નથી આ. આપણી નિર્જાતા અને કાંચરતા.

સામાજિક કાર્યમાં તન મન ધનની જહેમત ઉઠાવીએ છીએ. છુધા પણ સહન થાય એને નિદા પણ જતી કરીએ છીએ. પરંતુ આત્મકાર્યમાં યોદ્ધા પણ અગવડ ખમી શકતા નથી કારણ હજી આપણે -

પરમાત્મા પ્રતિ સમર્પણુ ભાવ જાગ્યો નથી -

આપણને પરમાત્મા પ્રત્યે પ્રેમ જાગ્યો નથી. પ્રેમ જાગ્યો હોય તો શ્રદ્ધા નથી પ્રભુ મળ્યા છતાં દિવસ સમારતી મમતા જ પ્રાણવાન લાગે છે. પ્રભુ પાડે જતા પણ સસાર તરફની રુચિ ત્યાજ્ય જનતી નથી તો પવિત્ર જનાથ કયાથી? પવિત્રતા નિના પરમ જનવાનુ તો પર્વત પર જ રહ્યું ને! સાચો સમર્પણુભાવ જાગે ત્યાં ને!

એક ઠવિ કહે છે

હરિનો મારજ છે શૂરાનો, નહિ કાયરનુ કામ જોને

સુત પિત દાસ શીવ સમર્પે તે પામે રસ પીવા જોને

પ્રભુને ભજવા પુન પિતા દારા અને દેહને સમર્પણ કરે, પ્રભુ ધ્યાનમાં સ્થિર જોને, અને લયલીનતા નામે પ્રભુને પામી શકે ત્યારે જો માટેનો આ માર્ગ છે પણ કાયરાનો નથી

શુ ગમે! ચેપર પરેડ કે પ્રભુ - જે સમર્પણુમાં કાયર જોને તે પ્રભુ ન પામી શકે હિંતા સાથે પ્રભુ નામ જાહેર ચેપર લઈને જોનીએ દર્શન માટે આજ તો આપણે સમયને પણ કિંમતી ગણીએ છીએ. ચેપર વાચના વાચતા કોઈ ભલે મળી જાય તો કળાજોના કલાકો વડા જાય તો વાંધો નહિ પરેડ પણ આવે - આવી પ્રવૃત્તિ પડીથી પણ પ્રભુ પાસે જાય તો સારુ છે! પણ નો દાર્શનવાળાને જાણ માટે દાર્શન મળે. દાર્શન ન હોય તો કોઈ પણ પ્રભુ ભજવા માટે જ દાર્શન

હી મળતો ત્રિશી એજ મમજવાનું કે પ્રભુ કરતા પેપર
બને પરેડ વધારે પસંદ છે

જેને પ્રભુ ગમ્યા તેના વચનો કેવા હોય ?

અધ્યાત્મયોગી આનંદધનશ્રી મહારાજ ચોથા શ્રી
અર્પિતદત્તસ્વામી જગવાનના ભવનમાં જણાવે છે

દરિયન દરિસન રટતો જો ફરે તો રણ રાજ સમાન,
જેહને પિપાસા હો અમૃતપાનની કિમ લાજે વિષપાન
અભિનંદન જિન !

હે પ્રભુ ! જો દર્શન દર્શન કરતો જા હું કર્યા કરે તો
રણના રાજ જેવી રખડખટ્ટી છે પરંતુ જેને અમૃત પાનની
પ્યાસ હોય તેને વિષપાન મળે તો તેની પ્યામ છીપતી નથી

પણ હે પ્રભુ ! તારૂં જર્ણ અમૃત સમાન મને
મળ્યું છે તારૂં દર્શન એજ સાચું દર્શન છે

જા લાવના આવવી ઘણી દૂર છે

ત્યારે પરમ બનવા માટે 'પરમાત્માને પૂજવા પડશે
આત્મા એજ પરમાત્મા છે એમ માનવું પડશે

સ્થિતપ્રજ્ઞ બને અને આત્મા એ જ પરમાત્મા છે એમ
માનો "Be Still and know that I am God"
(બી સ્ટીલ એન્ડ નો ધેટ આઈ એમ ગોડ)

આત્મા એજ પરમાત્મા છે જો એમ હોય તો મદિરા
બનાવવા અને મૂર્તિઓ લાસવની શા માટે ? તો પાકી ઠવિઓ
લેખમે ખોટા કે સિધ્ધાન્ત !

અનીયા ૪ મમજ્જાની જરૂર કે નિહાનમાં ક્યારે પણ દેશકાં ન થાય જિહ્વાન કે કનિ કોઈ ખોદુ નહિ પણ આખણી નિચારશક્તિ મદદ દે આપણી ગેરસમજ

જુઓ આત્મા એ પરમાત્મા છે આ મામા જ પરમાત્મા જનના પી ગામિ પગ છે જેઓ પરમાત્મા જનના એની ગામિનુ અને આપણા આત્માનુ માપ કાઢીએ તો પ્રમાણ પી ગણુ જ જે પરમાત્માદેવે પામરતાનો ગળે ખમેની નાખ્યો છે અને આપણા આ મા કમ પામરતાના ગળે સાથ લેવાયેનો છે એ આપણા આત્મા અને પરમાત્મા વચ્ચેનું અંતર છે એ દુઃખાન કે આપણો આત્મા પણ પરમાત્માની સ્થિતિએ પહોંચે

આલબનની જરૂર

પરમાત્મા પી સ્થિતિએ પહોંચવા ગએને દૂર કરવા જોઈએ ગએને દૂર કરવા આવજનની જરૂર હવે પ્રમાણ વશ છે માટે આવજન આવજનથી આત્માને પ્રેરણા મળે છે મુક્તગત્તિ આવે છે આવજનથી આત્મા બાવમા રમતુ કરે છે નિભાવને દાટે છે મોહરૂપ વિભાવદશાથી અધ્યાત્મા ગુણધ્યાનક સુધી જોયો ચગ્ગો બાવમા રમતો આ મા પાછો પડનાવાળો થાય છે. અર્જા સુધી આત્મા આવજન વાસી છે બારમે-તેરમે પહોંચી ગયો ત્યાં સિદ્ધાન્ત-મહિર-મૂર્તિની જરૂર નથી.

નિરાવજન દશા આવી નથી ત્યાં સુધી તો આવજનની અવશ્ય જરૂર મૂર્તિ મહિર સિદ્ધાન્તો આલબન રૂપ છે

ત્યા મુધી બાળક છે પગથીઆ ચડતા રીખ્યો નથી આવતા રીખ્યો નથી ત્યા મુધી તેને હાથ દે આગળી પકડાવવી પડે નહિ પકડાવે તો બળકડો જ બળે એ આવતો રીખી બાથ પછી આલબનની જરૂર નહેતી નથી.

કેટલાક કહે છે કે દૈયામા ભાવના હોય તો દર્શનની શુ વધારે છે ? હજારો રૂન્ય મૂંઠા પણ આગળ એકટો ન મૂંઠા અને કિમત નથી દ્રવ્યદર્શન વિના ભાવ દર્શન ભગતા નથી. એકડા વિનાના મીડાની કિમત નથી તેમ એકવા દ્રવ્યની કે એકના ભાવની કિમત નથી આપણે વિભાવ દયામા છીએ. વિભાવદયા સહે - સહે મુઝાવે છે વળી મનની અચ્ચિરતા, પણ ઘણી જ છે એની સામે સ્વભાવને ભૂવતા વિભાવની સામે પરમાત્માને, ઓળખવાનુ પ્રતીક હોય તો, તે ઢેખી મન પણ ઠેકાણે આવે. માટે પ્રતિમાના દર્શનની જરૂર છે એકવા ભાવવિહુલા પ્રતિમા દર્શનથી કાર્ય સરતુ, નથી દ્રવ્ય વિના ભાવ આવતો નથી અને ભાવ વિના દ્રવ્યનુ ક્રીડ નથી દ્રવ્ય અને ભાવથી કરેલ કરણી શુભ મોર્ચની જેમ ખીની ઉઠે છે.

દેવપાગમા કેવળ દ્રવ્યદર્શનની તીમ ઇચ્છા ન હોતી પરતુ તીમ ઇચ્છાની સાથે ભાવનાનુ જોર, અકથ્ય નહતુ નહિ તો જુઓ આપણે હમેશા અકાસતુ ઉપવાસ કરીએ છીએ કેતા, દીવા બની જઈએ છીએ જ્યારે દેવપાગને તો ઉપવાસ શુ છે તેની ખબર નથી. એક, નવપરશીનુ પચ્ચ ખખાણુ કર્યું નથી છતાં સાત વિમના ઉપવાસ તેને નિન્તેર કે ભયમીત બનાવતાં નથી.

દેવપાળને માત દિવસના ઉપવાસ થયા હો જિનદત્ત શેઠ તેને પોતાના મંદિરમાં લઈ જાય છે દર્શન કરાવે છે પાશુ કરવા કહે છે ત્યારે દેવપાળ પોતાની પ્રતિજ્ઞા કહી દે છે કે મારા પ્રભુજી ન મળે ત્યાં સુધી પાશુ કરીશ નહિ. મેંહી પણ તેની ભાવનાને ખડિત કરતા નથી.

દેવપાળની તન્મયતા

સાત દિવસ બાદ આડમા દિવસે પાણી ઉતરી જતા દેવપાળ ગાય-ભેંસ અને ડાંગ લઈને નદીના સામા કિનારે આવે છે આવાને પ્રભુજીના દર્શન કરે છે એવો તદાકાર થઈ જાય છે એને કાઈ જ ખબર નથી રહેતી. એની તન્મયતા તો અનુભવીય છે તમે મંદિરમાં જાવ તો તમને ખબર પડે કે મંદિરમાં કેટલા પ્રતિમાજી છે? પ્રભુની પૂજા કરી ખમાસમણા દીધા કે ઝટપટ શાસ્ત્રા જાવ. જ્યાં મેળવવાનું ત્યાં મેળવતા નથી.

હજી આપણે ઘણું મેળવવાનું છે તેના તરફ લક્ષ્ય અને ધ્યેય નથી લક્ષ્ય ન હોય તો સમજાવું કે હજી પામરતા ગઈ નથી આપણી જિંદગી ચાલી જાય છે લગભગ પોણી જિંદગી એમની એમ ચાલી ગઈ થોડી હવે બાકી છે જ્યાં મેળવવાનું છે ત્યાં મેળવવાનો પ્રયાસ નથી થોડી જિંદગી રહી છે જો આત્માને નહિ સમજવો તો અહીંથી સાથે શું લઈ જવાનું? સાથે કાઈ જ નથી આવવાનું નહિ કચન કાગિની કુટુંબ કે કાયા આવશે સાથે કરેલી શુભ કરણી

અને અશુભ કર્મો, દાન, ધર્મ કે પુણ્ય પોણી જિંદગી ગઈ
અને બાકીની આમ હારી જશું જ્ઞાનિઓ કહે છે કે આત્મા
તતિને માટે ધર્મકરણી કરે.

દેવપાળને રાજ્યઆપ્તિ

દેવપાળ પ્રભુમા ત મય જન્મે છે ત્યાં તે દેવ પ્રમન
કર્મને કહે છે કે-માગ, માગ, તું જે માગે તે આપુ
દેવપાળ કહે કે મને આ ગામનું રાજ્ય આપો. દેવ
વ્યાસસ્તુ કહીને અત્યાર્થાન થઈ જાય છે તાત દિવસ પછી
નગરીનો રાજા અપુનીયો મણુ પામે છે મની વિગેરે
નાગરિકો પથદીવ્ય કરે છે હાથી દેવપાળના મસ્તક પર
કળશ ઢાળે છે અને દેવપાળ રાજા બને છે.

નાગરિકો કહે કે એક નોકરના હાથ નીચે જિંદગી
પહોંચવા નથી એની આજ્ઞા આખી પ્રજા માનશે નહિ
ત્યારે દોષની પુરવાઈ એઈ આપણી આખમા ઈર્શ્યાનો કલો
ખૂંચે તો સમજવું કે એ કલો તને જ નડશે હેરાન કરશે.
ત્યારે આખના કલ્પામા તો સામા વ્યક્તિને હેરાન કરવાનો
દોષ તાકાત નથી પુન્યાઈ તેવું રક્ષણ કરે છે.

દેવપાળની આજ્ઞા ટોઈ માનવું નથી તેથી તે મુઝાઈ
જાય છે અને તરત જ દેવને ચાહ કરે છે પ્રત્યક્ષ થયેલ દેવ
કહે છે કે દેવપાળ! તું માટીનો હાથી કરાવ અને એના
ઉપર બેમાને ગામમા રૂર એમ કરવાથી સર્વ પ્રજા તને
આધીન રહેશે.

દેવના વચન પર શ્રદ્ધા છે વિશ્વાસ છે તે માને છે કે
જેણે આપ્યું એજ માત્ર મલાગશે. કુલારની પાડે
માટીનો હાથા ઘનવા વી એ માટીના હાથી ઉપર સ્વાર થઈને
ફરના માડયો.

જમ દુનિયામા ચમત્કાર ત્યા નમસ્કાર આપણા
નમસ્કાર કેવા છે ? સાચા દેવને નમીએ છીએ તે જ ભાવે
શુરુને નમીએ છીએને ? અને જરા ચમત્કાર નજરોનજર
જોઈએ તેને કેવી રીતે અને કેટલા ભાવથી નમાયે ?
તાત્પર્યતા ખરી કે નહિ ? જરા આત્માને પૂછો તો ખરા !

દેવપાળ હાથી પર આવે છે તેમા કોઈ મશીન ન હોતું
તે મમયે વિજ્ઞાન આટલું વધુ ન હતું પ્રજાજનો તરત જ
દેવપાળની શક્તિ પર વારી ભાવ છે અને રાજા તરીકે
સ્વીકાર છે ત્યારે ચમત્કાર ત્યા નમસ્કાર જટ દેવપાળને
પ્રભુભક્તિ દગી ઈલ્લૌકિક સુખરૂપ રાજ્યપદ મળ્યું અને
લોકોત્તર સુખદાયક એવું તીર્થ કરપને પ્રાપ્ત કરશે.

ધન્ય એ ભાવના ! ધન્ય એ શક્તિ ! !

એ જ શ્રદ્ધા ભાવના અને લક્ષિતના તાવે રાવણ પશુ
તીર્થ કર પદ પામ્યા.

“ નાટક કરતા રાવણ પામ્યો તીર્થ કર પદ સાર,

દેવપાતાલિક જિનપદ ધ્યાતા પ્રભુપદ લાહુ સ્ત્રીકાર લવિયા

આજે તો આપણને પ્રભુ આગળ નાચતા શરમ આવે

અને સ્ટેજ પર નાચતા શરમ નથી આવતી

એથી જ આપણાથી પરમપદનુ પ્રતિબિંબ દ્રર છે

આપણે ઘણા દૂર છીએ

‘તમે દરરોજ પગપાળે પામેલા પગમાત્માનો દર્શન કરો છો પ્રભુના દર્શન કરતા કોઈ દિવસ એમ વિચાર્યું કે પ્રભુ’ તમે પગ પાળી ગયા હો’ ક્યારે તમારા જેવો યાદ ? હું ઘણો દૂર છું પ્રભુજીના ગત જીવનના એક એક પાના ઉઘાડાવો પછી તમને દેખાયા હોય છે કે નહિ કે આપણે ઘણા દૂર છીએ આપણી ધર્મદ્રશી પણ વિશુદ્ધ નથી આપણે વિચાર અને વિકલ્પ રાજે અશુદ્ધ છે જીવન અને શ્રદ્ધા પણ વિશુદ્ધ નથી ‘તો શાસ્ત્રકારોએ જે દર્શનનું રૂપ જણાવ્યું છે તે રૂપ કઈ રીતે પ્રાપ્ત કરાય ? દર્શન કરવા જતા કેવો લાલ મગ છે તે બતાવે છે

પ્રભુદર્શનનું રૂપ

યાત્યામ્યાયતન નિનમ્ય ભમતે ધ્યાયશતુર્થ ફલમ્ ।
પઠ્ઠ ચોસ્થિતમુચતોઽષ્ટમમયો ગતુ પ્રવૃત્તોઽગ્નિ ।
મહાદુર્દશમ ચદ્વિનિનગૃહાત્ પ્રાપ્તસ્તતો દ્વાવશમ્ ।
મદ્યે પાક્ષિકમીનિત જિનયતી માંસોપેશસ ફલમ્ ॥

મારે પ્રભુના દર્શન કરવા જવું છે અથવા હું પ્રભુજીના મંદિરે દર્શન કરવા જઈશ એટલી જ જીવનના બાંધે ત્યાં ‘સાધન’નું રૂપ મળે છે વિચાર્યા પછી જોશે યાદ ત્યાં છૂટું રૂપ, જોશે યદને ચાલવા માટે ત્યાં અક્રમનું રૂપ પ્રભુના મંદિરની સમીપે આવે ત્યાં ફક્ત ઉપવાસનું રૂપ મંદિરના મુખ્ય દરવાજે દાખલ થવા બાર ઉપવાસનું રૂપ

મંદિરની મધ્યમા આવના પદ ઉપવાસનું અને પ્રભુના
દર્શન કરતા માસખમણનું ફળ મળે છે પણ મધ્ય અને
ભાવના પૂરક દોષ પાત્ર અવના વિના અખડ ગતિએ કાવ
તો જ ઉપરનું ફળ મળે

અ હો ના ! કેના બાઅશા ! ! થોડી મહેનત ને
કનાવુ ધણ બાલે થીવે નીચ ઉપના નુ ફળ મળતુ હોય
તો કાણ શુભાવે ? અસાની રોય તો શુભાવે છે બાધે
થીવે નીચ ઉપવાસનું ફળ શુભાવણુ કેને ગમે ?

પેરથી નીકળો નીચે આપે અને ટેલીફોનની ઘટ્ટી
સાલળી પાછા ફરો તો ઉપવાસ છકુનું ફળ ઘટ્ટીમા રહે
આવવા માટે ને રત્નામા કોઈ મિત્ર મળે કોઈ સખી મળે
વેપારની અને રોઈની વાતો કરવા માંડે તો ઉપર કહેલું
બધુ થે ફળ આપુ જાય

મંદિરમા પ્રવેશ કરો ત્યા બાર ઉપવાસનું-મધ્યમા
પદ ઉપવાસનું-પ્રભુદર્શનથી નીચ ઉપવાસનું-ફળ-વમર
બૂખ્યા રહે નીચ નીચ ઉપવાસનું ફળ । !

આમ વિચારી પ્રભુને જોતા જ નમસ્કાર કરો પ્રભુની
સ્તુતિ કરો ત્યા કોઈને ધણો લાગી જાય તો

ધણો લાગે તો સ્તુતિ કરો, માસખમણનું ફળ મેળવે
કે કોધથી ધમધમી જાય ? જરા પારો ખેર્યો છોટલે સમજવું
કે નીચ ઉપવાસનું ફળ કોધમા ગયું

અમૃત મમાન લાનનાવત કાર્યમા આવા ઉપશ્ચિન
યતા કલેશના પ્રસંગો નોમવ લેવા છે એવા પ્રમગોમા
અમતા ધારણ કઠી ઘણી દુક છે માનની અમૃત પચાવી
શકતો નથી અને નોમવ પણ પચાવી શકતો નથી.
ત્યારે સોમવ પચાવી શકશે ત્યારે જ અમત પચાવી
શકશે અમત પચાવવા નોમવ પચાવવું પડે પણ પચે
કારે ? ત્યારે પરમાત્મા પ્રતિ દેયાની ધરતીમા શ્રદ્ધા અને
દીવ્યપ્રકાશ પથરાયા દોય ત્યાં અધદ્ધાનો અધકાર દૂર થાય
છે શ્રદ્ધા દુખના ઝાઝાવાતમા પણ અવાયમાન થતી નથી
આપણે જોઈ ગયા કે સાત માત્ર જિવનના ઉપવાસ થયા છતાં
તેવપાળની બુદ્ધિ ફરતી નથી મીરાભાઈ શ્રદ્ધાથી ઝેર પી
જાત છે છતાં મરતી નથી શ્રદ્ધા ત્રિહુણી લાનનામા વાળો
આવે છે

“ શ્રદ્ધા ભરેલી જિંદગી તે તો કહી ફરતી નથી

શ્રદ્ધા વિનાની જિંદગી તે તો કહી કળતી નથી. ”

શ્રદ્ધા વિના કર્મનું ફળ ક્યાથી મળે ?

ભુજો ! દમયતીએ પોતાના પૂર્વજીવ બીરમતીના ભવમા
અષ્ટાષ્ટ પર્વત ઉપર જઈ ચોવીને તીર્થ કર પરમાત્માના
જિખના રત્નના તિલકો કમળ્યા શાથી કરાવ્યા ? પ્રભુજી
પ્રદેયની અતરંગ ભક્તિ અને શ્રદ્ધાથી કરાવ્યા દમયતી
સમજતી હતી કે દેહના અનુરાગથી લાખો ખગ્ગીએ તે
નિર્થક છે પણ પ્રભુના અગ માટેની એક પાછ લાખો
કરતા અધિક છે પૂર્વસુકતના પ્રભાવે દમયતીના ભવમા
તેણીના કપાળમા સુદર તિલક થાય છે

હમયતીએ રત્નના તિવક કરાવ્યા તો તમે મોનાના તિવક કરાવો કે નહિ ?

સુભા - કરાવીએ પણ નહિ નથી

રાજા નથી એમ નહિ પણ જોટની લક્ષ્મી પ્રતિ મમતા છ જોડવી પ્રભુ પ્રતિ નથી માટે ભાવના યતી નથી ત્યારે દેવપાળને રાજ્ય મળ્યું આપણને કેમ નહિ ?

રાવણને તીર્થ કર ૫૦ મળ્યું આપણને કેમ નહિ ?

હમયતીને તિવક મળ્યું તમને કેમ નહિ ?

આમ ફળની આરાધી ફળ મળતા નથી પરંતુ પર માત્માની ભાવથી દરવ ભક્તિથી લૌકિક અને લૌકીકાર મુખ મળે છે પણ મુખ ક્યારે મળે ? આરાધના નિદાન, અશુદ્ધિ અને અશ્રદ્ધા નિતા કરી હોય ત્યારે મુખ મળે છે ચિત્તની પ્રમત્તતા

રાગનો લોભી આત્મા એમ માને હું નિરાગી છું તો તેની અતરપ્રસન્નતાથી નિરાગી બની જાય છે અને નિરાગી આ મા હું રાગી છું ગેગી છું એમ કહી દીરેન પીધા જેવું મોહુ લઈને ફરે તો તે કહી નિરાગી બનતો નથી તમ પ્રભુની પ્રીતિ મપાદન કરના પ્રથમ ચિત્તની પ્રમત્તતા અને શુદ્ધિ મુખ્ય કામ કરે છે હું નિરજન છું નિરાકાર છું એમ વિચારી ઇશ્વર જનના માટે દેયામા ઇશ્વરવૃત્તિ પેદા કરે દેયાના અમરતા ખ ખેરી હે ત્યાર પછી જ આત્મા પરમ

ઈશ્વર કઈ રીતે મેળવવાય ?

એક આત્મા રોજ રોજ ઈશ્વરને યાદ કરે છે પણ ઈશ્વર આવતા નથી આમ દરરોજ અખડ ધારાએ યાદ કરતા એક વિચિત્ર ઈશ્વર આવે છે અને પૂછે છે કે ભાઈ! તું મને કેટલી વાર યાદ કરે છે? પેલા ભાઈએ કહ્યું કે રોજ એકવાર યાદ કરે છું ઈશ્વર કહે કે દુનિયામાં એવા પશુ માણસો છે કે, જે મને વિનમ્ર ધણી ચે વાર યાદ કરે છે તો હવે તું જ કહે કે ભાઈ! હવે પહેલા વધુ જો સહજો તેની પાને જતા જતા મારો તારી પાને આવવાનો વારો ક્યારે આવે?

ઈશ્વર મેળવવા માટે અવધ્ય પ્રાપ્ત કરવું પડશે ત્વંમા ઈશ્વર આવે તો, સ્વાસ્થ્યમાં પણ આવે આમ સ્વર અને સ્વાસ્થ્યમાં આવે એટલે રામરામ ઈશ્વર આવે, રામ રામ આવતા સાક્ષાત્કાર અને

આપણે પરમ બનવું છે પરમાત્માની કોટિમાં ભેગવું છે તો હવે હાથમાં આવેલી તક કંઈ સુમાવવી ન Never lose an opportunity (નેવર લોસ એન ઓપર્ચ્યુનીટી) એ માત્રા થયે વિચરના માટે આપણે જીવનમાં સામાજિક રાજકીયની પશ્ચિમીને ઘટાડવી પડશે જીવનનો કચરો કાઢવો પડશે મોહવાયુ એટલે જો કરે છે કે આપણી જીવનશુદ્ધિ થતી નથી

તમે કપડા ધોવા ગરમ ગરમ પાણીમાં લોડા નાખો એમાં સાબુ નાખો પછી કપડા ધુવો ધોતા ધોતા મેલ

કાઢના માટે પથ્થર પર કપડા ફૂટે ફૂટતા ફૂટના એવ ન નીચે
તો દીનોપોલ નાજો એ ત્રણ દિનના એવા કપડાને સાફ
કરવા કેટલી જહેમત લાગે પરંતુ આ આત્મા પર તો
અનાદિકાળથી કર્મના ઘર ચળ્યા છે તે કાઢ્યો તો જ
પરમ જનશે

આત્માના એવનો નાશ કરવા માટે જિનવાણીના શીતળ
અને નિર્મળ પાણીનો ઉપયોગ એ જ મન્યમાર્ગ છે તે
હતા આત્મા નિર્મળ ન થાય તો યમ નિયમ રૂપી કાથ
ફૂટે એ જોઈએ યમ નિયમના ધાકા વડે આત્મા શુદ્ધ
બનતો જાય તેમાં શ્રદ્ધાના તેજ જગડળશે નહીં જાગી
એવે પ્રેમ આવ્યો પ્રેમ આવ્યો એટલે ત્રણ જગતની
સદ્ધિ સમર્પણ કરવાનો મમખણ લાવ આવ્યો જણો
નમર્પણ સાથે ગાંધીય ધૈર્ય નિશ્ચયતા આવે છે આ
બધા શુદ્ધો આવ્યા એવે આત્માને પરમાત્મા સાથેનો
બેઠી મટી જાય છે

આવી ઉચ્ચકક્ષા પ્રાપ્ત કરતા આત્મા અનેક ગણો
નસાર ઘટાડી દે છે સમ્યક્ત્વ દર્શન પ્રાપ્ત કરે છે, સમ્યક્
ત્વ દર્શન પ્રાપ્ત કરનાર અવશ્ય પરમ જને છે

પરમ જનવાનો સરળ ઉપાય હોય તો તે જિનેશ્વર
દેવનું પૂજન, ભક્તિ, બહુમાન અને જિનવાણીનું પાન
કરવું જેને અતરમા ઉતારી રાગને ઘટાડીએ

રાગ ઘટ્યો એટલે ત્યાગ આવ્યો

ન્યા સુધી રાગની આગ બબૂકટી હોય ત્યા સુધી
વિરાગની મધુરતા જણાતી નથી

વિરાગ આવે એવે ઉત્તમ યોગશ્યા આવે ઉત્તમ
યોગશ્યાથી કર્મની પામરતા ભાગી લાય છે આત્મા નિર્મળ
સ્વરૂપ બની લાય છે અતરમા જ્ઞાનનો અખડ પ્રકાશ
પથરાય છે

એવે આત્મા પરમાત્મા બને છે

એ જ એની પરમદશા છે

આ પરમદશાને પામવા માટે

આપણે સૌ પણ જ હી ઉઘન બનીએ

જીવનનું સાચું મૂલ્ય

માનવનો વિષય જીવનનું સાચું મૂલ્ય કે સસારની સપાટી ઉપર આરેયો માનવી હજી સુખ અને શાંતિથી રહેતો હોય નેના નહોતા કોઈ માનવી એને પૂછે કે તારું જીવન સુખ શાંતિથી પનાર કરે છે કે કેમ? ત્યારે તે એ કીતે જવાબ આપે કે હું ઘણું જ સુખી છું નસારના પ્રથેક સુખ મારી પાસે છે મુખોમા હું મારું જીવનનો પ્રવાહ વહેવડાવું છું તે આ એની લયકર ભૂ છે અજ્ઞાનશ્યા છે

સસારમા જીવનનું મૂલ્ય સમજનારા ક્ષણિક સુખ શાંતિમા જીવનને વેરફી ન નાખે પણ જીવનનું સાચું મૂલ્ય સમજી તેને અમન જાનારે છે કુટુંબનું લગ્ન પોષણ કરવું વ્યવસ્થા કાર્યો કરવા પોતે મહેનત કરતા કરતા પાન્ય પચાસમાધી પચાસ હજાર કમાતો થાય અને એમ માને કે જીવન શાંતિથી પનાર થાય છે તે એ સાચું મૂલ્ય કેવોય ખરું? જ્ઞાનીઓ કહે છે કે આ સાચું મૂલ્ય નથી તમે એક કલાક ફરો ફરવા માટે પૂર્વ તૈયારીમા દોઢ કલાક વ્યગ્ન કરો સુવાનો માને પેન્ટ અને શૂઝમા, સુવતીઓ અપટુટ ઝાંડા નીકળવામા, અવનવી ફેશનમા આમ જીવનનું મૂલ્ય માનવું હોય તે મનાવું નથી

સાનું મૂલ્ય પૈસાથી જ ચૂકવાય છે એમ નથી મના-
રમા આવી બાદ્ય રીતે જીવનની સાધકતા કરી જાવ એમા
જીવનનું મૂલ્ય કેવી રીતે જણાય? ખાવાપીવામા વિધવિધ
તનવતી જમો તેમા નવાઈ નથી ના । મારા વસ્ત્રાવકારો
પહેરો તેમા આશ્ચર્ય નથી તેમા જીવનને બગાડો એ
સાર્થક નથી પણ જીવનને ધ્યાનના માર્ગે વાળી એક એક
સમયની કિંમત આકે અને દેવાનો વળાક આત્મ કલ્યાણ
પ્રતિ ખેંચી બાદ્યબગનો ત્યાગ કરે એમા જ જીવનનું
માન્ય મૂલ્ય છે દુનિયાની અંદર બધા આત્મા આબ્યા
જીવી ગયા અને ચાલ્યા ગયા વગી કઈક ચાલ્યા જશે
આપણને મૌને ચાલ્યા જવાનું છે

પર્વતની અંદરથી નીકળીને વહેતી નીલ વહેતા વહેતા
જળાબોને મળે, ઝરણામાથી નીને, અને નદીનાવી મમુદ્રને
મળે છે તેની રીતે દેવામાથી પ્રેમનું જર્ણુ વહે અને
ઝરણા દ્વારા તમે દુનિયાને મળો પછી તમે જ્યાં જાવ ત્યાં
જીવન બહેડે આલોક છાડી પરલોક ચાલ્યા જાવ તો
પણ દુનિયાને એમ થાય કે તમે મયા તમને યાદ કર્યા
કરે અને નાચા બાને દેવાને વલોવી નાનોમાથી આમુ
પકાવે

તમારી અને અમારી સૌની પાછળ જધા રવાના પણ
રડાના શા માટે? સ્વાર્થ માટે જીવનની માયી કિંમત
જીવી બહુ હોય તેની પાછળ રવાના જુદું અને સ્વાર્થ
પાછળ રડતા હોય તે રવાના જુદું સ્વાર્થનું રોવુ થોડું

નમય મુખી ત્વાર્મી' ત્યા વિશુદ્ધ અને નિર્મળ ભાવે દારે નરિ તેથી કયા મુખી શર્ધ ગહે ?

માત્રુ હવન હવત્રા માટે ઉપર હઠીયો બપડો કામ ન આવે કાપડના વેપારીને ત્યા કાપડ લેવા જવ વેપારી કાપડ જનાવ એની કિમત વધારે દોય પણ કાપડ જવ વાત્રુ ન દોય તેથી તમને પમદ ન પડે વેપારી કહે કે તમને માત્ર પમદ કે ન જ કયા આવડે છે ? અમે જે કાપડ જનાવીએ છીએ તે કાપડ ટકાઉમા નાકું છે અને તેની કિમત તેથી વધુ છે તમને જવનાત્રુ નેઈએ છે તે કાપડ જવડુ છે જવડુ નેઈને અજવડુ ન જવ

જેન રીઅવ ગોતી અને કાચર મોતી તેમા કાચરની અમક વધાર અમક કયા મુખી ? પત્રી ન લાગે ત્યા મુખી ખજ જોના કિમત રીઅવની વધે નરિ કે કવચની નાય લોનના ભપકાથી કિમત વધતી નથી પણ વધે છે પૂર્વના માદા અને ઘટ્ટ કપડાથી તેવી જ રીતે

હવન હવાં જાણે તેની કિમત વધારે

ઉપરના ભપકામાં, ફેગનથી હવન હરી જાવડુ' માને તો કિમત વધે નરિ પણ ઘટે છે સયમી હવન હવી જાણે એના કિમત વધે છે

મમારમા જન્મ્યા પત્રી હવી જાણે અને દુનિયાને ત્યજીને આદ્યા જાન પત્રી ગાયા હવનની કિમત વધવાની જ જે આદમાઓએ હવનનું સારું મૂલ્ય આકયુ છે અને

જીવીને ચાલ્યા ગયા છે તેનું જીવન જ ગુણગુણના ગોટાની નાકે સુવામમય બને છે આ ચામડાના શરીરમાં આત્મા આવ્યો અને ચામડાને ખાખ કરી ચા થો જવાનો છતાં દેહ ઉપર કેવો મોહ હોય છે? દેહ ઉપવાન હોય, એ ઉપવાન દેહને પરવો જતા સાથે હજી જવો હોય તો હજી જઈ શકો ખરા કે નહિ?

વિચાર કરો કે સનતકુમાર ચક્રવર્તિ જેવું રૂપ આ ભારતવર્ષમાં દોઢનું ન હતું રૂપને ગર્વ એને કેટલો થયો? અતે એવું રૂપ પણ બગીને ખાખ જ થયું પરવોકમાં ધન, માલ, મિલકત, મહેલ, રૂપ હજી જવાતું હોય તો કયો માનવી એમાનું એક પણ તણખતું અહીં મૂકીને જાય? સર્વશ્વ હાથે જ બધા જાય વળી આ સસારમાં સ્વાર્થની જાળ બીજાવી જે વેર ઝેર માફ તાફ ચાય તે ચામ ખરૂં? પુત્રો-પત્ની માટે જે વીવ કરો છો, જે મમતા બતાવો છો તે બતાવો ખરા?

આ રીતે પરવોકમાં સાથે હજી જઈને જીવનનું મૂલ્ય મેળવી શકાય કે નહિ? ના જીવનની માધના આ રીતે ન નધાય, સમન્ધ્યા? નાશવત પદાર્થની અદર ભો આત્મા સાથે નહિ તો જીવનનું સાચું મૂલ્યાંકન કરી શકે

ન્યા મૂલ્ય આકવાનું છે ત્યાં પુરસદ નથી 'No Time Time is Money' (નો ટાઈમ, ગર્થમ ઈઝ મની)

શુરદેવ પૂછે કે કેમ બ્યાખ્યાનમાં જણાવ્યા નથી? તો શું ઉત્તર આપો! શું કરીએ માહેલ! જીવના તો પછી

જ થાય પણ આજની નોકરી કેવી ! આજો દિવસ સખત મહેનત Hard Work (હાર્ડ વર્ક) કરી હોડાહોડ કરીએ ત્યારે માઠ માડ સાગે ઘર લેગા ચક્રએ છીએ એમ છતાં પણ જીવનમાં શાંતિ કે આનંદ નથી.

આત્માને સાચી શાંતિ અને આનંદ પ્રાપ્તિના સ્થાન નથી એવું કાંઈ નથી ધ્યાન ઘણું છે પણ ટાઈમ નથી 'નો ટાઈમ' કહેનારને પૂઝો કે સીનેમાનો નવો શો પાચે હોય, 'કચુ'માં નવું ત્રણ કલાક બિના રહેવાનું હોય છતાં ટાઈમ મળે છે કે નહિ ?

ત્યારે જીવન કેવું જીવે તો તેની કિંમત અઠાથ ? દુનિયામાં બધા જ જન્મે છે જીવે છે અને મરે ૭ તેમ મરવાના પણ બધાએ છે છતાં દુનિયામાં, વિશિષ્ટ રીતે જીવન જીવી જાણુવું અને મરી પણ જાણુવું જોઈએ મરણ કેવું હોય ? જગતના સુખ પર જીવાય એવું હોય જોઈએ એ મરણ તે પડિતમરણ.

માનવી ધારે તો મૂંઝાકન સ્વેચ્છેવ આક્રી થકે છે વ્યવહારમાં રહ્યા છે વ્યવહારમાં રહીને ખાવ પીએ, પહેરે એટલે વ્યવહારને આશ્રયને બધું જ કરે છે તમને શાંતિ ખરી કે નહિ ?

સમા - ના, શાંતિ નથી

તો શા માટે વ્યવહારમાં 'મસ્ત' બની મૂંઝી જાવ છો ? આવી જાવ ઉપાશ્રયમાં અહીં આ 'શાંતિ કે અશાંતિ !

જે યાત્રિ હોય તો હવેથી નિર્ણય કરી ત્યો કે ધર્મ
સ્થાનના એક એક સોપાન વડે હું મારા આત્માને ડાલ્યો ઘઠાવુ
પણ અહીં આલ્યા પછી અચાતિ જ હોય તો સમજવુ કે
આપણે ઘણા દૂર છીએ

ત્યારે છવનનુ મૂલ્ય આકાશ માટે નિશાળમા જવુ
પડે કે નહિ ? બાળપોથીથી માઈને એસ એમ મી મુખી
આલ્યા કેવી રીતે આલ્યા ? કેટલી સ્ત્રેષ્ટ પેન લાગી ?
નિશાળમા જઈને જતાવેલ લગી લીધુ ? સ્વેદપેન લાગે
અને માતપિના એમ માને કે આપુ તુકશાન રોજ થાય
ત ન પોવાય માટે લણાવવો નથી પુત્ર માને કે માસ્તર
મારે, માટે લણવુ નથી લણવુ પડે એને આધિ માને
એમ બને ખરું ?

પુત્ર લાગે નહિ તો પણ લણાવે પુત્રને લણાવવા
મહેનત કરે અને પુત્રને જોડી આમથી લાવી આપે
માસ્તર મારે તો પુત્ર સદન કરે અને આગળ વધે તેમ
સાચુ મૂલ્ય સમજવા માટે જિનવાણીની નિશાળમા એમણુ
પડે છે

અહાર દેશના અવિપતિ મહારાજા કુમારપાળના મંત્રી
ઉદાયનની અતિમ લાવના તીર્થોદ્ધાર કરવાની હતી તે
અનુપમ ઈચ્છાને પૂર્ણ કરવા તેમના પુત્ર મંત્રી વાગલદ
શ્રી સઘને સાથે લગ્ન તૈયાર થઈ પોતાના ગામથી નીકળ્યા
શત્રુજ્યનો ઉદ્ધાર કે વો એ દાઈ નાની સની વાત

નથી ગામેગામના સઘને વાગજદ મની ઉદ્ધાર કરવા
નીકળ્યાના મમાનાર મળે છે મની સઘ સાથે પાપુથી
નીકળી પાલીતાણા મુખી પગપાળા જઈ રહ્યા છે કાલે
ઘણુ મોટું છે વાગજદ મનીને પૈસાની ખોટ નથી
પોતાની જલદથી વટે સમગ્ર તીર્થનો ઉધાર કરાવવાના છે,

શ્રી મઘમાથી કેટલાકે કહ્યું કે અમારામા શ્રી શત્રુ
જયનો ઉધાર કરાવવાની પૂર્ણ તાકાત નથી તેથી આવા
ઉધારમા અમે પણ યથાશક્તિ ચતુર્કિચિત્ આપવા
હમ્મીએ છીએ

વાગજદ દીપ કરવા ગયા નથી પૈસાની કમીના નથી
છતા અન્ય આત્માઓ શુ કહે છે? હમારા પણ પૈસા હોયો
અહીં જ વિચારનાર છે

પડેવાના શ્રાવકો કેવા હતા? સપત્તિ કેવી હતી?
ભાવના કેવી હતી? અને

આ જે આજે કોઈ દીપ લઈને આવે તો છટેકવા
મળીએ દીપમા ભરતા લગ્ના જેટલા ખર્ચે તેટલા ખીસામા
બચ્યા એમ આનંદ માનીએને ?

શા માટે? કરવાની શક્તિ નથી? અથવા તો કોઈ કરતા
તેમા થોડો થ સઘ આપવાની તાકાત નથી? કે પછી
આવી દીપો તો હાલતા ચાલતા આવ્યા જ કરે ॥ એમ
માનો છે?

જો, જો લગા' એવા વિચારોને ઠી રચાત ન
આપશે દીપમા ભરવા દોય તો ભરજો પણ આડીઅવળી
કેપના કરશે નહિ

અહીં વાગબદ્ધ મહેતા નવી કે હું જોખો જ ઉદાર
કરાતુ મારે કોઈના પૈસા લેવા નથી

મારા તરફથી જ થાય છે પછી કોઈના પૈસા લઈને
યા માટે બીજાનું નામ ગણાવું ? જૈન સિદ્ધાંત પર્યો
હોય તે એમ ન વિચારે હો

ધર્મ કોઈ માટે કરવાનો નથી. પોતાના આત્માનો
ઉદાર માટે જ કરવાનો છે કિંમત કોની ? દાયાની ?
ધનની ? કે ધર્મની કિંમત ? જેણે લવન લવી બાણુ છે
તે શરીરની કિંમત ન કરે ધનની કિંમત ન કરે પણ
ધર્મની કર

અહીં વાગબદ્ધ મ ની લવન લવી બાણુવા ઇચ્છે છે
આખી સભા સમક્ષ જૈન સઘની બરાઈ છે મત્રીશ્રી ડાહ્યા
આસને બેઠેલા ॥ બીજા સર્વ આસપાસમા બેઠા ॥ સૌ
કહે છે કે હે મ ની ! શ્રી શત્રુજયને પૂર્વ ઉપ્પાર ઠરાવી
શરીરને એવા હમારા ભાગ્ય નથી માટે અમારી સ્વરૂપ
ભાવનાને રીખરો

આપીને ફૂતાર્થ વગાની ઇચ્છવાગા સૌ ભાવના વ્યક્ત
કરે છે આ બાણુ દીમાણુક નામના ગામથી લીમ નામનો
છોકરો આવે છે

એ ગાજ ધી વેચીને લવન ચલાવે છે તેની મૂલ્ય ૭
દ્રમકની હતી ધી વેચીને ૧ રૂપિયોને એક દ્રમક કમાય છે
એણે એક રૂપિયો અને સાત દ્રમક મૂી બની

એક રૂપિયો અને માત્ર ૪ કમક દેવા દ્યા મિથ્યા થયેલું ઉપર જીને એક રૂપિયના ફૂલ લઈને મતરની ભાવનાથી ફૂલ પ્રભુને ચઢાવીને ઉપરથી નીચે ઉતરીને જુરે છે તેના જગ્યાએથી હ મગા શા માટે લગાઈ છે એ જાણવાની તમ ના યના બીમો આમપામમા પૂરે છે

ત્યા જ તેને જાણ્યું કે મિથ્યાચળની તળેલીમાવાગજદ મારી અને શી નયના આગેવાનો લેગા થયા છે મૌન દેયામા કાંક ટંગી જીવવાની ભાવના હ ધનને ધર્મમા વાપરવાની દરજા દ સૌ દરે-જાએ ભાવનાને સાકાર બનાવી વાગબદને જણાવી રહ્યા છે

બીમાએ મક્કામા ટોટીયું કહ્યું બીમાના વજ્રો ફાટ્યા તૂટેલા રતા વજમા કોઈ કેકાડ ન હતું ધનાઢયને યોગ્ય ન હતા આવા વ્યક્તિને દારપાણ મગમા પ્રવેશ કરવા હેતો તથી દારૂ બહાર કાઢી મૂકે છે એવામા વાગબદ મત્રીની નજર પડી અને કંઈ કે કાણુ છે? જે હોય તેને અદર આવવા દે

બીમો અદર આવે છે

વાગબદ મત્રી-‘મેકરા’ તુ કેમ આવ્યો છે?

બીમો-અહીં જ્યાં કેમ લેગા થયા છે તે જોવા આવ્યો છે?

શ્રી શિખાચળજીને ઉધાર થવાનો છે એમા કાઈક આપવાની ઈચ્છાથી સૌ લે ॥ થયા છે

ચીધરે ત્રણ વસ્ત્રધારી સુવાનના મુખ ઉપર કંઈક આપ
વાની ઉત્સુકતા જોતા વાગસદ્ મત્રીએ કહ્યું, બાઈ ! તારી
ઈચ્છા હોય તે જણાવ

ભીમાએ કહ્યું મત્રીશ્વર ! મારી પાસે એક રૂપિયો
અને સાત દ્રમક હતા એક રૂપિયો ફૂલમા વાપર્યો હવે
મારી પાસે ફક્ત સાત જ દ્રમક છે જે સાતે દ્રમક તીર્થો
ધારમા હું આપુ છું આવા મહાન 'કાર્ય'મા મારી
ધર્મશક્તિ વાપરવાની ઈચ્છા છે

ભીમા સાત દ્રમક આપે છે મત્રીશ્વર તેને ઘણો
સમભાવે છે છતાં ભીમા માનતો નથી અને માતે સાત
દ્રમક આપી દે છે

ત્યારપછી ભીમા મત્રીશ્વરની સ્તુતિ કરે છે

ઘહો ! મર્ત્યતયાનીલ્ય મસ્ય મેડપિ ગુણે પુન ।

દ્વયોરપ્યતર રત્નો પલયોરિષ હા મહનુ ॥

પતાદક્ષ મહાતીર્થ મધ્યુદ્ધર્તુમય ક્ષમ ।

ન કાયમાનમપ્યક્ષિમ, નત્રીન્નર્તુમહ સહ ॥

હે મહાનુભાવ !

આશ્ચર્યની વાત છે કે મનુષ્યપણાથી (હું અને તમે
જ ને સરખા છીએ) તો અમની અને મારી સમાનતા છે
પણ જોની વાત છે કે શુભ્રાથી તો આ મહાપુરુષની અને
મારી વચ્ચે રત્ન અને પત્થરની માફક મોટું અંતર છે,
કારણ કે -

આ મહાનુભાવ આવા પ્રશ્નના મહાનતીર્થને ઉદ્ધાર કરવા માટે મમથ દે અને હું મારી કાયા જેટલું પણ નવું તીર્થ કરવાને શક્તિમાન નથી

બીમાએ ગાતે દ્રમક આપી દીરી.

મરીશ્વર દીપતી બહાર બીમાનું નામ પહેલું લખાવે છે આ જોઇ બધા સ્નેહીઓ ડિયા નોચા થઈ જાય છે અને પૈસા વધારે ભર્યા છે હવે બીમાનું નામ કેમ આગળ? જેના પૈસા વધારે તે પહેલેા કે જેના પૈસા ઓછા તે પહેલેા !

મહાનુભાવ !

જેના પૈસાની તખ્તી ઉપર ભાવ વધારે તેનું નામ પ્રથમ પછી ભલે લક્ષ્મી વધારે હોય કિંવા ઓછી હોય પણ જિનશામનમા ભાવની કિંમત વધારે.

અહીં બીમાની ઈચ્છા પ્રથમ નામની નથી ત્યારે પાત્ર હજારની શુદ્ધિવાળો ચાર હજાર લખાવે તેનું નામ પહેલું કે દસ લાખની મૂડીવાળો પાત્ર હજાર લખાવે તેનું નામ પહેલું ? વહેવારમા તો હમ લાખવાળો પાત્ર હજાર આપે એનું જ નામને ?

વાગભટ્ટ કહે કે ભાઈઓ ! જેને નર્વસ્વ આપ્યું તેનું નામ પહેલું કે ઓછા આપે તેનું ?

ઘણામાથી થોડું આપે એમા નવાઈ નથી પણ થોડા માથી ચે રાખ્યા વિના બધું જ આપી કે તેમા ખરી તવાઈ કહેવાય

વાજમ્ વિચાર છે કે એને સાતે દ્રમક આપી દીધા હવે એ ખાશે શું ? આમ વિચારીને ઉઠીને તરત જ મંત્રી દ્વાર પોતાના જાણના દ્વાર પહેંચમણી તરીકે લીમાના ગંગામા પહેંચાવે છે લીમા ના ના કહે છે પણ મંત્રી માનતા નથી દ્વાર અપીલ દે છે

સ્વાધ માટે સુદર વિચારો ઘડવા તે નુ કામના ? પરમાર્થ માટે માત્ર સમર્પણ એ જ ફલાયક છે

લીમા ઘેર આવે છે પોતાની પત્ની જે કુમાર્યા હતી તે પણ ધર્મના પસાથે સુખાર્યા જની ગઈ છે તેના સસારમા શાંતિના નિવસો જત્રા ન હતા આજે ભાર્યા દાઈ પણ ઉચ્ચાર કરતી નથી, તેના કંઠેજે શાંતિ વળી ગઈ

અરે ! આ શાનો પલ્લો ? પત્ની દાઈ જ બોલતી નથી તે પોતાની પત્નીને વાત કરવા લાગ્યો કે આજે કે-રૂપિયો ને સાત દ્રમક કમાઈને એક રૂપિયાના ફૂલ ચંદ્રચૂડા અને સાત દ્રમક તીર્થોદ્ધારમા આપ્યા

પત્નીએ કહ્યું કે સારું કયું

વાહ ! સ્વભાવમા પણ કેવો પલ્લો ! કે જાન્ય પ્રભાવ ! આમ વિચારી લીમા બાધતી બાધનું જીવન જીવે જાય ॥ તો ખીવા નીચેથી ચર નીકળે છે, જીવન જીવે મળે છે પણ શ્રદ્ધા હોવી જોઈએ, કે જેને કે જે લીમા પાસે રાખતો નથી

તમારે ત્યા ચર નીકળે તો ॥ કે જેને જેને

મરકારની બીક લાગે કેમ ? સરકાર બંધો અને લઈ જાય
તો લઈ જવા દોને ?

મહા - જોવા કાઈ દાયા નથી

પણ ધર્મમા ખર્ચી નાખવાનું કાઈ કહે તો શું કરો ?

સભા - ખરચીએ

વાદ ! બોલવામાં કેટલી મદત ! કેટલું ધીમું બોલ્યા ? જો
ધર્મસ્થાનોમા આપીને રાજી ચતા હો તો કેરી વાણી નીકળે ?

જન કહે તો ખરા ! બધા મોન કેમ ચર્ચ ગયા ?

ત્યારે મૈત્રા કરતા ધર્મની કિમત વધુ સમજાય ત્યારે
વાણી પણ જોની નીકળે છે

ભીમાને ત્યા ચર પુણ્યના પ્રતાપે નીકળ્યો છે તે કહે
[] કે જો મારો નથી જોને હું શત્રુજયના ઉદ્ધારમા
આપી હઉં ભૂખ્યો છે ડા તરનજ ભીમે વાગલદ પાસે
જઈને ચર આપે છે વાગલદ ના પાડે છે ભીમા
માનતો નથી

ત્યા આકાશમાથી દેવવાણી થાય છે

ભીમા ! આ તારા પુણ્યના પ્રાગબ્ધારથી ધન મળેલ છે
હું લઈ જા અને મુખચાતિથી રહે

ભીમા ધન લઈને ઘેર પાછો ફરે છે

ભીમા જીવન જીવના શીખ્યો 'ધર્મ' પચાવી ભાળ્યો
અને જીવનનું મૂલ્ય આદી સદ્ગુણમૃત બનાવી શક્યો

આપણે પણ જીવન જીવવાની કળા 'શીખીએ ભીમા
કળા શીખી ગયા અને ઇતિહાસના પાને નામ અકિત
ગયા

વાણીનો પ્રભાવ

સત્યં વ્રૂયાન્ પ્રિય વ્રૂયાન્ ન વ્રયાત્ સત્યમપ્રિયમ્ ।

પ્રિય ચ નાનત વ્રૂયાત્ ણ્ય ધર્મો સનાતન ॥

છવનમા વાણીનો પ્રભાવ ઘણુ કામ કરી જાય છે મુદર વાણીથી છાપ સારી પડે છે મઆરની પરકમ્મા ધગડવા માટે ફુલ્લ ભાનવ જન્મને પ્રાપ્ત કર્યા પછી કેવી વાણીનો પ્રયોગ એવો જોઈએ તે જ્ઞાનિઓ ફરમાવે છે

વાણીના પ્રભાવના બે પ્રકાર છે સુપ્રભાવ અને દુઃપ્રભાવ દિત, મિત, સત્ય અને પમ્ય વાણીથી સુપ્રભાવ અને એથી વિપરીત વાણીથી દુઃપ્રભાવ પડે છે

મુનિઓ, ચિતકો, તેમ જ તત્વજ્ઞો દુઃપ્રભાવને તણને મિષ્ટ જાણા જોશે છે તેથી જ તેઓ સજ્જનોની મજામા પ્રિય બને છે સન્માન પામે છે વિશ્વ મને વિસ્તારે છે એ સિવાયની અનિષ્ટકારી, અસત્ય અને નીચ વાણી બોલનારની હુનિયામા કાઈ જ કિમત થતી નથી તેનો કોઈ વિશ્વાસ કરતુ નથી તેના ગણતરી હલ્કી કોઈમા થાય છે

વાણી સ્વાત થનો જમાનો

વાણી સ્વાત થના જમાનામા જેને જેમ કાવે તેમ

મરકારની બીક લાગે કેમ? સરકાર બાંહેધરી અને લઈ જાય
તો લઈ જવા દેને?

સભા - એવા કાઈ દાવા નથી

પણ ધર્મમાં ખચી નાખવાનું કોઈ કહે તો શું કરો?

સભા - ખરચીએ

વાપ! બોલવામાં કેટની મદત! કેટલું ધીમું બોલો? જો
ધર્મસ્થાનોમાં આપીને ગણ થતા હો તો કેવી વાણી નીકળે?

જરા કહો તો ખરા! બધા મૌન કેમ થઈ ગયા?

ત્યારે પૈમા કરતા ધર્મની કિંમત વધુ સમજાય ત્યારે
વાણી પણ એની નીકળે છે

શીમાને ત્યાં ચરૂ પુણ્યના પ્રતાપે નીકળ્યો છે તે કહે
છે કે એ ભારો નથી એને હું ચતુર્જનના ઉદ્ધારમાં
આપી દઉં બૂચ્યો છે છતાં તરતજ શીમા વાગલક પાતે
જઈને ચરૂ આપે છે વાગલક ના પાડે છે શીમા
માનતો નથી

ત્યાં આકાશમાંથી દેવવાણી આવે છે

શીમા! આ તારા પુણ્યના પ્રાગબ્ધથી ધન મળેલ છે
તું લઈ જા અને મુખશાંતિથી રહે

શીમા ધન લઈને ઘેર પાછો ફરે છે

શીમા જીવન જીવતા શીખ્યો 'ધર્મ' પચાવી જાયો
અને જીવનનું મૂલ્ય આકી સફતીભૂત જાનવી શક્યો

આપણે પણ જીવન જીવવાની કળા શીખીએ શીમા
ગેક કળા શીખી ગયા અને ઇતિહાસના પાને નામ અકિત
કરાવી ગયા

વાણીનો પ્રભાવ

સત્યં વ્રૂયાન્ પ્રિય વ્રૂયાન્ ન વ્રૂયાન્ સત્યમપ્રિયમ્ ।

પ્રિય ચ નાનત વ્રૂયાત ણ્વ ઘર્મો મનાતન ॥

છવનમા વાણીનો પ્રભાવ ઘણુ હામ કરી જાય છે મુઠ્ઠર વાણીથી હાથ સારી પડે છે મમારની પરકમા ઘડાડવા માટે દુર્લભ માનવ જન્મને પ્રાપ્ત કર્યા પછી કેત્રી વાણીનો પ્રયોગ કરવો જોઈએ તે જ્ઞાનિઓ ફરમાવે છે

વાણીના પ્રભાવના બે પ્રકાર હ મુપ્રભાવ અને દુષ્પ્રભાવ કિત્ત મિત્ત, સત્ય અને પથ્ય વાણીથી મુપ્રભાવ અને એથી વિપરીત વાણીથી દુષ્પ્રભાવ પડે છે

મુનિઓ, ચિતકો, તેમ જ તત્ત્વજ્ઞો દુઃખ બાપાને તણને મિષ્ટ બાપા બોલે ॥ તેથી જ તેઓ સન્મનનાની સલામા પ્રિય બને છે સન્માન પામે છે વિશ્વ સને વિસ્તાર છે એ સિવાયની અનિષ્ટકારી, અમત્ય અને નીચ વાણી બોવનારની દુનિયામા કાઈ જ કિમત થતી નથી તેના કાઈ વિચાર કરતુ નથી તેના ગણતરી હાકી દેખિમા થાય છે

વાણી સ્વાતંત્ર્યનો જમાનો

વાણી સ્વાતંત્ર્યના જમાનામા જેને જેમ કામે તેમ

અપ્રિય અનર્થકારી અને કટાક્ષ-પ્રાણી બોલે, વાણી સ્વાતંત્ર્યને
 હોવાથી કડવું બોલનારને કાંઈ સબંધ નહિ રાજ્યને
 ભાડે તો જનુ કોઈ ભય નહિ વડીલોને કટ કટ કરનારા કહે
 તો પણ કાંઈ શરમ નહિ બધે રથાને બધા યથેચ્છાએ
 બોલી શકે પરંતુ જિનેશ્વરદેવના શાસનમાં આવી વાણી
 સ્વતંત્રતા હોતી નથી શાન્તિએ તુ કથન છે કે જેમ તેમ
 બોલવામાં આત્મા પોતાનું જ બગાડે છે જેમ તેમ બોલ
 વામાં હજીવના શોભા નથી

વાણી જ હજીવને સ્વર્ગ બનાવે છે અને વાણી
 જ હજીવને નરક બનાવે છે હાથનો ચોખ્ખો દાન, કાનની
 શોભા સુદર શ્રવણ દેહની શોભા શીત, પરોપકાર, સેવા છે
 તેમ મુમુક્ષુ શોભા સુદરવાણી છે માટે હજીવમાં સુદર
 સત્ય વાણીને સ્થાન આપવું જોઈએ

સત્ય અમત્ય બનવું નથી સત્ય સનાતન છે

વાણી સત્ય છે અને અમત્ય છે મત્ય એટલે જેવું
 દેખાવે હોય એવું જ કહેવું જેમ કે આખાના આડને આ
 આખાનું આડ છે એમ કહેવું તે અસત્ય કોને કહેવાય ? સત્યને
 નિપરીતપો જેવું તે જેમકે પ્રકાશને અધિકાર અને અધિકારને
 પ્રમાણ કહેવો તે આવા અમત્યથી હજીવ અવળે માર્ગે
 ચડી જાય છે કે-કે જઈ કુર્કર્તવ્યમય બની જાય છે
 પાપનો ડર ભાગી જાય છે ત્યાંજે હજીવમાંથી પાપનો
 ડર ભાગી જાય છે ત્યાંજે હજીવ પાપ સાહચરિય બની

દુર્ગતિના પયે ચઢી જાય છે માટે અસત્યનો કદી આશ્રય લેવો નહિ એક જુઠાણ હંઝર જુઠાણાને ઘમડી લાગે છે જુઠાણાભાષી કદી પણ સત્યને સમજી શકતો નથી પુવડ પ્રકાસને ઓળખતો નથી તેમ અસત્યભાષી સત્યના પ્રકાશને ઝીલી શકતો નથી ભલે અસત્ય જોવાનાર સત્યને પ્રભાવવા હજારો જુઠાણા જોભા કરે પૈસા વેરે પણ સત્ય અસત્ય જાનતું નથી સત્ય મનાતન છે

સત્યમ શિવમ સુવરમ

મત્ય જોવાનાર કયાય પણ કરતો નથી કારણ કે તેના પેટમાં કે જીવનમાં પાપ નથી અસત્ય જોવાનારના વચનમાં કંઈ બય અને અતર અસ્થિર હોય જ્યારે સત્ય જોવાનારનું હૃદય નીકર અને વચનમાં શદ્ધાનો રજુકાર હોય દરેક સત્યને આહિ છે દુનિયામાં સત્ય વચનીના જ શુભ મવાય છે, અસત્ય વચનનીના નહિ સજા હસ્તિન્દ્ર સત્ય તણ કે છે સત્યને ખાતર પોતે પત્ની, પુત્ર, ભરખળારમાં વેચાય છે કેટલાકોએ પોતાનો આત્મા કુરબાન કર્યો છે દેવો પણ મતનની જ પરીક્ષા કરે છે, અસત્યની નહિ સૌ સત્યનો જય જોલશે અસત્યનો નહિ સત્ય વચનથી જ સિદ્ધિ છે કંઈ પણ છે, માટે શાસ્ત્રકારો સત્ય જોવા પર ભાર મૂકે છે

સત્યવચન એ જીવનનું જુલુ છે સત્ય એ કીર્તિ છે અને અસત્ય એ કલક છે સત્ય એ સૂર્યનો પ્રકાશ છે અસત્ય એ પડખો છે Truth is sunshine lie

અમત્ય કિં પાકેજી સમાન છે

આને તો દુનિયામાં દેખાય છે કે સત્યને આવકાર નથી અસત્યને છે પણ એ અમત્ય કિં પાકેજી સમાન છે કિં પાકેજીની જેમ અસત્ય બધે અમૃત લાગે પણ આજ પછીની આવતી કાલે જરૂર વિચાર બનવાનું છે કર્મરાજને ત્યાં આવો ડીધો બ્યવહાર ન ચાલે માટે જ કદુ છે કે પ્રિય કે અપ્રિય અમત્ય કરી ન જોવવું આ અમત્ય જરૂર મક્કારના અધરમાં ડુબાડી દેવાનું માટે સત્ય સુદર વાણી જોવવી જોઈએ પણ જે મત્ય દેખાતે હોય અને અદરથી તુકથાન કરનારી હોય, કોઈને મૃત્યુના મુખમાં પકેલનારી હોય, કોઈના જીવનમાં આગ લગાડનારી હોય એવી વાણી સત્ય હોવા છતાં સુખ નથી.

જે આત્માના વચનમાં પરમાર્થદષ્ટિ હોય છે તેની વાણીમાં મધુરતા નીતરતી હોય છે.

જે આત્મા વચન તારે છે અને વચન મારે છે એમ મમજનો હોય, જેના અંતરમાં કંઈલામરેની હોય પોતાના વચનથી કોઈને પણ દુઃખ તો નથી વતુ ને! એવો જેણે ખ્યાલ હોય, જેના માનસમાં પરમાર્થદષ્ટિ હોય તે આત્માના વચનમાં ક્યાં પછુ અમર્યતા તુરંત કે નીચતા આવી શકતી નથી તેની વાણીમાં મધુરતા, સુદરતા, મરજતા નિર્દોષતા નીતરતી આવે છે મમજનોએ જીભ પર કાણુ મૂક્યો છે તેથી સુદર વાણી જોવી શકે છે એટલું જ નહિ

પણ બીજાની અસુદર વાણીને બંધ કરાવનાર વેગ તેઓએ પ્રાપ્ત કરેલો હોય ॥

આત્માને અતરનો અનુરાગ મેળા !

દુનિયામાં બધી વસ્તુ પર કંઈ આવી શકે પણ જીવન પર કાંઈ આવવો અતિ દુષ્કર છે કહેવત છે કે પાંચે ઇંદ્રિયોના વિષયોની અંદર જીવન પર કાંઈ મૂકવો મુશ્કેલ છે આજના વિદ્વાસીયુગમાં પાંચે ઇંદ્રિયોના વિષયોના આર્ષણ વધ્યા છે અર્થ, રસ, શાસ્ત્ર, ચતુ અને શ્રોત અથવા સાદી ભાષામાં આમણી, જીવન, નાક, આજ અને કાલ કોઈને અથવા બધાને આ પાંચેના નામ ખ્યાલ હશે પણ લાઈનસર નામ નહિ આવડતા હોય તમારું નામ પૂછીશું તો તરત બોલી જવાશે અરે! કેટલું અનાજ છે? કેટલો પૈસો છે? બજારમાંથી શું શું ખરીદી કરવાની છે? આજ તો વ્યાપારમાં બે ચોપડા જુદા જુદા લખેલા સરકારને બતાવવાનો અને ખેતીને સમજવાનો એ બંનેમાં શું લખ્યું છે તે બધું યાદ રહેશે પરંતુ અહીંથી ઉઠ્યા પછી તમને પૂછવામાં આવે કે આજે શું સાંજનું? તમે કહેશો કે સાંજનું તો બધું જ પણ યાદ રહેતું નથી, યાદ નહિ રહેવાનું કારણ શું? આત્માને તે પ્રત્યે અતરનો અનુરાગ નથી વલણ નથી તેથી યાદ નથી રહેતું સસારનાં કાર્યમાં રસ અને સતત અભ્યાસ એટલે યાદ ન કરવા છતાં દૈવામાં કોતરાઈ રહે, અને આત્માને તારવા માટે જે પ્રયત્ન કરવાના છે તે યાદ એ સ્વાભાવિક થઈ પડે છે

સસારથી તારવાની લગની લાગે તે હવેથી મદ્દગુર સમા
ગમભાષી જે તત્ત્વ મળે તે યાદ રાખવું

કંઈ ઇન્દ્રિય કયું કામ કરે છે ? ? ?

સ્પર્શેન્દ્રિય, ગુરુ, લઘુ, મધુ, ઠર્કશ રીત, ઉષ્ણ, સ્નિગ્ધ
રૂક્ષ વિગેરે આઠ પ્રકારના સ્પર્શને જણાવે છે રસનેન્દ્રિય
તીખો, કડવો, કષાયેલો, ખાટો, મધુર આદિ પાચ રસને
જણાવે છે ઘ્રાણેન્દ્રિય સુગંધ અને દુર્ગંધ આમ બે ગંધ
જણાવે છે શ્રોત્રેન્દ્રિય સ સ્થાન આકાર અને સ્વેત, પીળો,
લાલ, નીલો અને કાળો એ પાચ વર્ણને ઓળખાવે છે
શ્રોત્રેન્દ્રિય શુભ અશુભ અગર સુગુણ દુર્ગુણ સ્વર સાલળવાનું
કામ કરે છે આ રીતે દરેક ઇન્દ્રિયોના વિષયો જુદા જુદા
છે, તેમાએ ઇન્દ્રિયમા

હુલીખાઈનું જખરૂં જોર

જીભ અગર રસના એ બેધારી તલવાર છે તેનું
પર ચાલતા આત્મા ધ્યાન રાખી ન થાલે તે કપાઈ મરે છે
જો રસનાને આધીન થયા તે સસારની જાગમા શુ અવાયા
જ જાણે જીભ નાની છે પણ બે કામ કરે છે

એક તે ખાવાનું કામ કરે અને બીજું કરે બોવવાનું કામ
છે તે હુલીખાઈ, પણ જોર છે તેનું જખરૂં

તમે જમવા ગયા ગૃહીણી વ્યાખ્યાન સાલળી મોડા
આવ્યા બંધી સગવડ ત્યવાઈ ગઈ હોય પરંતુ રોજ ગરમ

ગરમ જમતા હો તેને બદલે તે દિને ગરમ ન મળી તો પછી જુઓ છુલ્લીબાઈનું જોર! થાળી પજડી ઉડી બાંચો અને ગૂંછીને જે ચાર સલાગાવી હાથ ધીધને ચાવવા માટે ત્યારે એમ વિચાર નહિ આવે કે આજ્ઞાન મુધી ઉચ્છાધીન બની ઘણું ઘણું ખા ખા કર્યું એક દિન ગરમ ન મળ્યું તે કેમ નહિ આવે? પેલા ગરીબ બિચારા જુ કંટા હશે? પણ તના જ વાપી આવી જાય છે અદરથી હુડીમાહ ઉછડે સાથે તમે પણ ઉછડ્યા જ છો અને વાહુ ધઈ જાય આવી વિનાનો રેડીઓ દાઝાસ્ટર વિગેરે બધું વખી શકાય પણ આ આવી વિનાનો રેડીઓ કેટલા કલાક આવે? જ્યાં મુધી મગજનો પારો ઠેકાણે ન આવે ત્યાં મુધી બધું ન રહે શક્ય જ કરે

પણ ભણા મદાનુભાવો! એ બળકાટ અને ગાકવાટથી ન તો આપણી ઈચ્છા પુરી થતી કે ન તો કોઈને સલામતી પરંતુ આત્માને જ ગુનાન થાય છે તે તમારી જાણ પર કષ્ટ હોત તો તમે મૂંગે જેવું જમણું હોત તે જમી લેત અને ગૂંછી પર ક્રોધ કરવાનો અવસર ન આવત મૌનપણે જમવાનો નિયમ છે ???

દહાચ જીવન પર કામું નથી પરંતુ જમતા જમતા વિના બેઠે જમવાનો નિયમ છે? મૌનપણે જમવાનો નિયમ હોય અથવા જમતા જમતા બેઠવું નહિ એવું ધ્યાનમ લેશે તો કોઈ પરંતુ ખરાબ બની હશે કે ગરમ નુકસાન

કે જોઈ દોય તો બોલવાની ઈચ્છા હશે તો પણ બોલી શકાશે નહિ અને બોલે નહિ તો શુસ્સો આવશે નહિ માટે પ્રથમ હજમ પર જ કાણુ મૂકે જમવાનું શા કારણે ! હવનનિર્વાહ માટે, પેટ ભરવા માટે, શોષ માટે નહિ સાધુ અને યસારીના જમણમા આલ જમીનનો તફાવત છે સાધુ ગોચરી કરે ઉદયપૂર્તિ માટે જ્ઞાન-વૈરાગ્ય-મજ્જિ માટે ત્યા પેટનો ખાટો જ પૂરવો છે ત્યા આવી વૃત્તિ દોય, આવી વૃત્તિ આવે તેને સ્વાદ શોષનો ચન્કો ન હોય પણ આજે કોઈ સયમી યાવક એની વૃત્તિ રાખે તો દુનિયા શુ કહેશે ? એનામા સેન્સ જ નથી આના કરતા પશુઓ પણ મારી રીતે ખાડ જાય છે આગલી સામગ્રી હોવા છતાં જે ખાઈ જાયુંતો નથી તે બીજાને શુ ખવડવી જાયું ? “ ખરેખર ! ખાવા કરતા ખવગવામા પ્રેમ હોયો જોઈએ, આની વૃત્તિ હરેકમા દોય તો આ બીજાવૃત્તિ કરનારને પેટે હાથ ફૂંવા ન પડે ”

ધાતુ બોક્ષનારની કિંમત નવી

આજે વાણીમા જ આડબર છે, કર્તવ્યમા કનુસાર્થ છે વાણીની વિશાળતા સાથ કર્તવ્યપથ પણ વિશાળ બનાવો તો વાણીના આડબરની સાથ કતા બોલવા કરના બંજવી “ જાણનાર ઉત્તમ છે દુનિયામા કહેવાય છે કે બહુ બોક્ષવુ નકાસુ છે બહુ બોક્ષનારને લોકો બોલકણો કહે અને એની વાતમા તય જરા સામળવા પૂરતો જ લે છે

“ વગર બોલાવે બોલ તે તણખવાની તોલે ” ધણુ ‘ બોલ

નારની કિંમત નથી ગણાવી માટે જોણું જોટલું મિત-પ્રમાણોપેત
જોણું જામું. વિચારી વિચારીને જોણનાર ક્યારેય ટુરકેલીમા
મૂકાતો નથી વિચાર વિના જોવવાથી જીવનમા કકાસનો કસાર
રધાય છે માનવીના જીવનમા કકાસ પેઠો જોટલો સારો થે
સસાર બગડે છે.. માટે જ

કહ્યું છે પટેલા વિચાર કરો પછી જ જોલો

"Think before you speak (ચીંક ખાદિર કુ
શીક) આજે કુટુંબ વિભક્ત થવામા તેમ જ ઘેર ઘેર જે
કકાસની હોગી દેખાય છે તેને હતપત્ન કરનાર સ્થાન વાણી
જ છે સારા વચનથી મ પ, સગકુન વધે છે કકાસ ઘટે છે
' કકાસનું મુખ કાળું " કકાસ આવના ઘરમાથી લદમી પત
કરી જાય છે

આજની અમીરી જીવો

મૂતકાળમા હિન્દુસ્તાનમા આર્થસરૂતિની જાહોજલાલી
વધા અમીરી વિચારો અને આજની જીવો આજે તો
આપણા દેશમા જો જાહોજલાલી અને અમીરીને સ્થાને
બાકબર અને ફકીરી દેખાય છે તે કયા કારણે ?

" નીતિ ગઈ લદમી ગઈ, ગયું આર્થ અભિમાન

કુસ પ ને કકાસમા ફળ્યું હિન્દુસ્તાન "

હા ઊંઠેથી ઇતિહાસના પાના તપાસતા ખબર પડ્યો કે
જે સત્ત્વ હંદુ તે વ્યાધ્યુ ગયું માટે વિચારો કે જે છે તે
વાણીમા જ છે સસારમા રહ્યા પછી વાણી કેવી જોવવી

તે સમજાશે તો જ તમારો મમાર મુખી રહેશે નહિતર
 વચનને અગત Tiro (કાયર) બનાવશે તો તમારો સ સાર
 સળગી હશે સમજીને વાણી બોલશે તો આમળ વધી
 થકાશે મમજ વિના મનમા જેમ આવે તેમ બોલતા બે કમનો
 બધ પ । ગધે તો તેના વિષાક સોગ-યા વિના છૂટકો નથી

એક શબ્દ માત્રથી કેટલો કહ્યો ૧૧૧૧

આ રસના લગામ વિનાના ઘોડા જેવી છે એને તે
 દૂરી મૂકી તો તમને ઉધવાવી જ પાડશે અને અનર્થ કરી
 રહે ત્યારે તમને ખજાર પડશે કે છુનીમાઈતુ લપસણુ કેવું
 ૭૧ છુવાવતું ભેર ઘણું છે આપણા સ્વજન મ બધો
 એમા એક શબ્દ માત્રથી કહ્યો Brata (બોલ) થાય
 કે તે આ દખાન્તથી સમજાશે

એ ગામમા સાધારણ સ્થિતિની બાઈને એક પુત્ર ૯
 પુત્ર વગડામા યેગ, બકરા, ગાય ચરાને છે અને આલુવિકા
 ચકાવે ૭ માતાપુત્રને અરસપરસ વાતસ-ય અપાર હોય છે
 ઉનાળામા એક દિવસ માતાએ પુત્રની ઘણી રાહ જોઈ છતા
 પુત્ર આવ્યો નહિ ત્યારે માતા મીકા ઉપર કાતને મૂકી પાણી
 ભરવા ચા-ની જાય છે આજની બહેનોની જેમ તે સમયમા
 નળધી પાણી ભરવાના ન લતા પણ દરદરથી કુવામાંથી
 ખેંચીને હાથે પાણી લાવનાનું હતું તેથી બેનોને તેમય
 અને રૂઢિતિ સારી હતી આજે તો સાધન સામગ્રી વધ્યા
 સગવડ વધી, ઘરમા બેડો બેઠા પાણી ભરાય, કયાય જવાનું

નહિ. કુવાને જાણે નળ થયા તો પણ જોનેને ધર્મારાધન માટે સમય સ્ફૂર્તિ નથી એ કેટલી કમનસીબી પણ આ આત્માનો જ જો ઉદ્ધાર કરવો હોય તો એવી દાદ નહિ થાશે.

કટુવાણી કેટલા કુકર્મ કરાવે છે

આ બાળુ પુત્ર ઘરે આવી જાય છે જૂન ભાગી ગઈ છે માતાને ધરમા ને જોતા હૃદયમાર્ધનું જોર એને ઉઠાવે છે ત્યાં માતા આવે છે માતાને આવતા જોઈ પુત્ર કહે છે તને ખબર નથી કે મને જૂન ભાગી હશે ? શું તારા પગ ભાગી ગયા હતા કે જલ્દીથી ઘેર ન આવવી શકી ?

ધાઈ રાગે કે કટુવાણી કેટલા કુકર્મ કરાવે છે ?

માતા કોપે થટે જ અને કહે છે શું તારા કાંઈ ભાગી ગયા હતા કે સીકા પરથી ભાત પણ લેવાયો નહિ ? પુત્રને માતા પ્રત્યે કે માતાને પુત્ર પ્રત્યે અશ્રવહનો, વાતમથ્ય ન હોતું એમ નહિ પણ કટુવાણી ગાયવા માનથી જ કપાયના મુખમા જઈ પડ્યા કયા કર્મ કા વવા વાળા થાય છે તે આગળ જણાશે. જેવા સાથે તેવા સવર્મી ઘણા આનંદ અને હેતુકારી માને છે તમને કોઈ ગધેરા કહ્યો, તો તમે તેને ગધેરા અને બીજા બે સંજનાબ્યા વિના સતોય નહિ થાય. ગર્વમા ચકચુર બનેલા સહન કરી શકતા નથી પરંતુ જન, ટાળવા માટેના એકજ ઉપાય છે સહન કરવું. મૌન રહેવું “To keep quiet” [ટુ કીપ ક્વાયટ]— ગમ આવી

આથી આગી જ્યન્નિ પણ અભાર્થ જાય છે કદાચ સહેન ન
 થાય તો ત્યાથી ખસી જવું તે વખતે દૂર ખસી જાય તો
 શું વાપી આવે ? પણ તેમ કરવાથી નાક કપાર્થ જાયને !
 સિદ્ધાન્તમા કહે છે કે ક્ષમા એ આત્માનો ગુણ છે માટે
 મોન શ્રી ક્ષમા સાવની નહિ તો વચને વચને વેર વધે છે

માતા પુત્રને સાવથી ખવડાવે છે પણ જે કદુવાણી સમયે
 તીવ્રકપાયનો બધ પડી જાય છે તે કર્મ અવશ્ય લોગરણ
 ન પડે ॥

જનકમંદામોનામિત, કન્ધકોટિરતૈરપિ ।

મયદમમેષ મોક્ષત્ય વૃત્ત વર્મ' ગુમાનુમમ્ ॥

કોટિ ઉપાયો કરવા છતાં કરેલા કર્મ લોગવવા વિના
 છૂટકો થતો નથી

માતા અને પુત્રને પરસ્પર વાત્સલ્ય અપાર છે પ્રેમ
 કાતર રૂપ હોય તો તે પ્રેમ પ્રેમ સ્વરૂપ નથી પણ વિરૂપ
 ॥ માતાને બાળકો પ્રત્યે- પિતાને પુત્ર પ્રત્યે- પુત્રપુત્રીને
 માબાપ પ્રત્યે પ્રેમભાવ છે કે નહિ

મોહનીયમા વિવશા જીવો સંસારમા મુગ્ધામ છે.

આપણે વિચારીએ કે પુત્ર માલો પડ્યો હોય તો ન્યા
 મુધી તે પૂર્ણ સ્વરૂપ ન થાય ત્યાં મુધી માબાપના દેયાની
 ધડકન બેસતી નથી મોહનીય વિવશા જીવો સંસારમા મુગ્ધામ
 ॥ માતાને પૂછવામા આવે તો કહેશે કે શમ્યામા પડેલ
 પુત્ર સૌથી નાનો છે તેથી ધણો બધાએ ॥ વળી નાનો

હોવાથી એક દેમ ન હોય ? “ પુત્ર એ જીવનની લાખડી છે, અરમાનની ઈમારત છે ” તમે તમારા આગામી જીવનની આશાઓ પુત્રને ભેંધે ઘડો છો અને પુત્રને જેની હરખાઓ છો... પુત્ર મોઝે થશે બણશે- કમાશે એવે મારી વૃદ્ધ દશા બાગમમા જશે પરંતુ મોટા ધનાજ પુત્ર તમને જીવ કરે તો તમારી દશા કેવી થાય ! જ્ઞાનીઓ કહે છે કે આ સમારી પ્રેમ શુદ્ધપ્રેમ નથી પણ સ્વાર્થપ્રેમ છે સ્વાર્થ મર્યા પ્રેમમા અધ બનેલો આત્મા કાંઈ મેળવી શકતો નથી પરંતુ એ તે તેને પહાડાટ ખાવી પડે છે જ્યારે શુદ્ધપ્રેમ સમ પશ્ચિલાવમય અને શાંતિમય છે... આવો પ્રેમભાવ જ્યારે જીવનમા આવી જાય ત્યારે આત્માની પ્રત્યેક ક્ષણીમા... બેવચામા આવચામા વિગેરેમા રનેહનુ અરણ્ય હોયછે વિવસ્થનુ જણાય

આ બાજુ માતા-પુત્ર કાનાતરે મૃત્યુ પામી એક જ ગામમા જ મ લે છે એવો ઉમર પ્રાપ્ત થતા બને જીવો બીજા ભવમા પતિ-પત્નીના સબધથી બધાય છે થોડા દિવસ બાદ વહુને સામરે જવાનુ થયુ એટલે પિયરથી વિદાયમાન લેવાનુ છે આ વહુ વિચારે કે કહેલો તો સામરે જવાનુ છે જ માટે લાવ બાજુ સરખી સાહેલીઓ સાથે મોજ માણી લઉં આમ વિચારી દૂર દૂર ફરવા જાય છે રાત પડી જાય છે નવપરિણીતા હોવાથી ઘરેણાં ખૂબ પહેરેલા છે ચોર મળે છે તેણીના શરીર પરથી બધા ઘરેણા લઈ લે છે પરંતુ હાથના કકણ નીકળતા નથી તેથી ચોર હાથ કાપીને લઈ

જાય છે બીજી તરફ સાટેલીઓ ગભરાઈ જઈ રાજવરણારમા
ક્રિયાદ કરે છે

રાત્રિનાથી સેવકો ચોરની પાછળ દોડે છે પકડાઈ જવાના
ભયથી ઝાડની નીચે સૂતેલા માણસ પાને દાગીનો મૂકી ચોર
આટો અવળો ભાગી જાય છે પૂર્વભવમા જે વચન નીકળ્યું
હતું કે હાથ ભાગી ગયા છે તેના કેન્દ્રા પૂરા ફળ ભોગવવા
પડે છે કર્મ કોઈને મૂકતું નથી હસતા બાધેલા કર્મ પણ
હૃદયમા આવ્યા વિના રહેતા નથી

હસતા તે બાધ્યા કર્મ, નવિ જોગખ્યો જીન ધર્મ
કેતા ન કુટે પ્રણીયાજી

આ આત્મા કર્મ બાધતા વિચાર કરતો નથી પણ
ન્યારે હૃદયમા આવે છે ત્યારે શુ દશા થાય છે ? માટે જ
કહ્યું છે કે “જય સમયચિત્ત ઘેતાએ રે રથો ઉઠયે સતાપ”

નવપણીના ઘરે આવે છે માતા પિતાને દાય છે કે
પુત્રીએ કરેલા પૂર્વભવના કર્મ હૃદયમા આવ્યા છ દાવે સાસરે
જનાર પુત્રીની આ દશા !

બીજી તરફ ઝાડ નીચે સૂતેલા માણસ બીજો કોઈ નહિ
પણ પુત્રીનો વર જોટલે જમાઈરાજ છે પોતાની પત્નીને તેડવા
આવતા આવતા રસ્તામા ગત પડી જતા ઝાડ નીચે સુઈ જાય
છે ચાર ધરેણા મૂકી ચાલ્યો જાય છે રાત્રિના પ્રિયાર્થો
ચોર બીજી જમાઈને બાધીને રાજ પામે હાથ જાય છે રાજ
પણ ચોર બની ગયેલા જમાઈને શિક્ષા કરે છે પગ કપાવી,

માથુ મૂડાવી, ગધેડા ઉપર બેસાડી આખા ગામમાં ફેરવે છે
અર્ધ કાલે ઘોડા ઉપર બેસી પચ્છુવા આવનાર જમાઈરાજની
જુઓ શુ દશ થઈ!

ગુરૂરાજ અને જમાઈરાજના મનમાનમાં દેટલો ફરક

ત્યારે જમાઈરાજનું સન્માન બહુમાન Respect
(રીસ્પેક્ટ) કેટલું રશે? અને ગુરૂદેવનું સન્માન કેવું કરો?
અથ કોમ કેવી બાણે કે જોનાના પચમહાવ્રતધારી ગુરૂદેવો
પધાર્યા છે? બીજી કોમને તો ખબર ન પડે તે તો ઠીક
પણ સાત વાગ્યાનો સમય હોય તો તમે જરા શું વિચારો? હજી
વાર છે ચાકુ પીને જઈએ છીએ ગુરૂમહારાજ ઉપાશ્રયમાં
પધાર્યા હવે તો બધા બેસેલા હશે હું પછી જઈશ
હવે મોડું થઈ ગયું સવિવાર આવે છે સવિવાર કેવો
આવે છે! ! હે આત્મનુ! એક ધર્મશાતા ત્યાગી ગુરૂદેવની
સમીપ જવામાં પણ આટલો બધો વિચાર! એ શું સૂચવે છે?
આત્માની અવહથા જને! ચાલો જમાઈરાજની હાલત જોઈએ

ગધેડા પર ફરતા જમાઈરાજ વિચાર કરે છે કે મે
કેવું કર્મ બાંધ્યું હશે? ભગવત કહે છે કે જેણે વાણીને
કાણુ રાખ્યો નથી જે યથાતથા વાણી બોલે છે તેને કર્મના
વિપાક ક્યારે ભોગવવા પડે છે તેની ખબર પડતી નથી.
સાસુને થાય છે કે મારી પુત્રીના હાથ ઠાપનાર ચોર ટોળુ
છે આમ વિચારીને જુએ છે જોના સાથેજ સાસુ જમાઈરાજ
ને ઝોળખી બાય છે જમાઈરાજ સઘળી વાત કરે ।

વાણીમા કાતર ન રાખો, રાખો કૈમળતા

જોયું કર્મનું નાટક ! ક્રૂર વાણીનો જ પ્રભાવ છે
વાણીમા કાતર ન રાખો કૈમળતા અને મૃદુતા રાખો આ
હૃદયને બરાબર તમારી આધીન બનાવો, તેને આધીન
બધા તો સમજાશે કે તે કદી તૃપ્ત થવાની નથી ન બોલ-
વાનું બોલવામા અને ન ખાવાનું ખાવામા હુનીમાર્ગ તરત
જ ફરી પડશે

જાગજો, ખરા કે નહિ ! ! !

આટલું આટલું સામળ્યા પછી ન જાગજો તો વિચારો
કે જોવી યેનની જોળી લીધી છે કે જાગ આવવાની જ નથી
તમને ધાય કે જાગવની વાર છે આયુધ્ય હજુ ઘણું લાગુ
છે પછી જાગીશું

પણ તમને ખબર છે કે

“મા જાણો પુન મોટો થયો

પણ આનખામાથી જોણ થયો

હે આત્મન ! દિવસે દિવસે આયુધ્ય જોણુ થતુ લંચ છે
માટે “જાગ્યા ત્યાથી સવાર” જાણી હવે જાગૃત થા

વગી વાણીનો પ્રભાવ જોવો પાંડતા શીજો કે જેથી પ્રિયવાણી
બોલવાવાળા વણજો અને વાણી પર વિજય મેળવી આત્મ
શ્રેયને સંધવાવાળા થકાએ

સ્વખ ધુસેવા

આજનો વિષય સ્વખધુસેવા છે

સ્વખધુની સેવા કરતા શીખીશું તો સમાજની અને દેશની સેવા કરતા શીખીશું એક એક પગથીયું ચઢીશું તો ઉત્તિની મઝીલે પહોંચી શકીશું સ્વખધુસેવા એ આત્માની ઉત્તિનું સોપાન છે પરંતુ સ્વખધુ એટલે શું એ આપણે બહુ પડે.

શ્રદ્ધાહુતાં માતિ ત્રિનેન્દ્રશામને

ધનાનિ પાત્રેષુ વપત્યનાસ્તમ્ ।

કથેતિ પુણ્યાનિ છુસાતુ સેવનાત્

મતોઽપિ ત આવસ્માદુ સન્તમ્ ॥

જેને જેન શાસન ઉપર ધ્યા હોય, જાવપૂર્વક પાત્રને વિષે જે પોતાની લક્ષ્મીનું વપન કરતો હોય અને છુસાતુ જોની નેવાઈ જે પુણ્ય ઉપાર્જન કરતો હોય તે ઉત્તમ આવક ઠહેવાય છે જેન કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલાને આવક ઠહેવાય? ચાલો કહે એટલે આવક થઈ જવાય?

૪. શ્રદ્ધા-દેવગુરુ પ્રત્યે અવિચલ શ્રદ્ધા ગળનાર
 ૫. વિનય અને વિવેક-પાત્રમાં ધનુ વપન કરનાર
 ૬. ક્રિયાચરિત્ર-શુભક્રિયાથી કર્મ પી સ્વપર-નિર્જરા કરનાર
 આના પ્રકારના શુભોને પ્રાપ્ત કરનાર અને જિનેશ્વર
 દેવની આજ્ઞાનુ પાલન કરનારા શ્રાવક કહેવાય છે

કોઈપણ જીને રીખાતા હોય એવા આવકોને મુશ્કાવો
 સ્વાયત્તા તથા કમ્પિ કાપી જેઈએ બહુમાન કાપુ ભેઈએ
 ઉપરના શુભો જેના દેયામાં આતમીય જન્યા હોય તે શુભાપક
 સ્વપ્નમ્નુ એટલે શુ ?

પોતાનો બધુ તે સ્વપ્નમ્નુ એક ઉચ્ચથી ઉત્પન્ન થયેલા
 સગાભાઈને સ્વપ્નમ્નુ અણનાના ? ના તેની તો તમ
 સ્વાધર્મી, સગાધર્મી કે લોક વ્યવહારથી નવા કરવાનું તે
 સ્વપ્નમ્નુ કહેવાય નહિ

સાધધર્મી હોય એટલે સમાનો ધર્મો ચેપા તે એટલે
 સમાનધર્મી જેના છે એવા અધધર્મી-સાધધર્મી કહેવાય
 સાધધર્મી તે જ સ્વપ્નમ્નુ છે કારણ ધર્મપિતા બનેનો
 એક જ છે ।

તમારા જેવા આવક તે જ સાધધર્મી-અસ સ્વપ્નમ્નુ છે
 તેની ભક્તિ કરવાની તેને ભેઈ રીયામાં એક અર્થ એટલી
 લાગણી ધરવાની સાધધર્મીને ભેઈ દયામાં ઉચ્ચતકા ઉચ્ચતકા
 જાય આ મધાર બને ? ત્યારે દેવ-ગુરુ-ધર્મ પ્રતિ અવિહાર
 રાગ પાપ તાર ન

પણ આજે શું જાને છે... ? તમારે ત્યા જોન શામનને પાળવાવાળા—તમારા જેવા જ શ્રાવકો સ્વપ્નમુખે દુકાને નોકરી કરતા હોય હંમેશા તમારે ત્યા બાર ક્વાક મમ કરતા હોય ક્યારેક ધર્મપર્વનો દિવસ આવે અને તમારી પાસે અડધા કલાક વ્યાખ્યાનમાં જવાની રજા માગે તો તમે શું કોલો ? નોકરી કરવી હોય તો કર આવા સદ્ગત નહિ ચાલે વ્યાખ્યાનમાં જવું હોય તો નોકરીથી મુક્ત થઈ જાવ

તો શું આ સ્વપ્નમુખે કહેવાય ? આપણને સ્વપ્નમુખે પ્રત્યે એવાભાવ ન જાગે તો આપણે જોન શામનને વફાદાર નથી રહી શકતા

એ દમ્પ્તિ છે કે એક શેઠને ત્યા નોકરી કરતા માણસ બીજાને ત્યા હોય ધરે એમા શેઠને જ શરમાવવાનું થાય છે અને શેઠની આખરે જાય છે આવા શેઠને ત્યા નોકરી કરીને પેટ ભરનારને કઈપણ લાભ થાય નહિ આ—તો, ઉપેક્ષા કહેવાય... આને સેવા કઈ રીતે કહી શકાય ?

મગાભાઈને સ્વપ્નમુખે માતી સેવા ન કરાય

એક જ માતાપિતાથી—એક જ લોકીથી પેલા થયેલા કાઈ—એનેને સ્વપ્નમુખે (સહેદશ) માની ભવોત્તમ સેવા કરો એમા નવાઈ નથી એવી જ સેવા બે પ્રભુએ કરી દેત તો પોતે, તરીને એનેકોને તારી શકત નહિ

પ્રભુએ એવું વિચાર્યું હોત કે મારા બધાને તારું મારી મોતાનો ઉદ્ધાર કરુ તો તેઓ વિધવુ કન્યાવુ કરી શકા ન હોત એવ કહુ શામનરમી એ ભાવના જાગત

નહિ પ્રભુએ સ્વપ્રમુ તરીકે જોવી જાવના નથી ભાવી પણ જગતના પ્રત્યેક આત્માને સ્વ માની તારવાની ભાવના ભાવી છે આ જ ભાવનાથી કલ્યાણ કરી લીધાં કર નામકર્મ બાધી આત્માને અને અનેકોને તારી ગયા.

તેઓશ્રીની પાટ પર શ્રી સુધર્માસ્વામીજી અને તેઓશ્રીની પાટ ઉપર જોસનાર જે ઉપદેશ આપે છે તે બરાબ પાડતા નથી પરંતુ લગ્યાત્માના ઉપકારને માટે જ પ્રભુ વીરની વાણીનું પીયૂષપાન કરાવી રહ્યા છે. જોઓની ભાવના સર્વત્ર કલ્યાણ થાય જોવી જ હોય તેઓ પોતાના ઘરનું કે મનનું કહેતા નથી પ્રભુ વીર કહેલ વાણી જ કહે છે જો પોતાના ઘરનું કે મનનું કહે તો તમે માનો નહિ કહેનારથી યથાતથા બોલાય તો તેનું કલ્યાણ નથી.

આ તો વીરવાણી છે મિત્ર અને તથ્ય જ હોય કાચ કિતગિચ કટુવાણી આવે. તે કાંઈને ઉદ્દેશીને કહેવાતી નથી.

પ્રભુ કયા રાગમા દેશના સુણાવે ?

સમવસરભુમા બિસજેલ પ્રભુ માલકેશ રાગમા દેશના આપે છે સર્વ કોઈને જોમ જ લાગે કે પ્રભુ અમને જ કહે છે પ્રભુની દેશનાનો પ્રનાપ જોવા જ પ્રકારનો હોય છે.

શુરદેવો પાટ ઉપરથી બોલે અને તમને લાગે કે આ તો બધું અમને જ કહેવાય છે આમ તમે બંધબેસતી પાંદડી પહેરી રહ્યો.

પરંતુ કહેવું મત્ય વચન કોણ કહી શકે?

માતા પોતાના પુત્રને આરોગ્ય ખાતર કડવા ઓમડીયા પાય છે તેમ પ્રભુ મહાવીરના પોસ્તમેન-મુધર્માસ્વામીની પાડ પર બેસનાર સહુ જનના કન્યાણુ અર્થે જ કહેવું સત્યવચન કહી શકે તેમા પણ હિનમિત તરફથી કહેવું જ હેય બીજા કહવું ન જોઈ શકે બીજા કહવું જોવે તો તમને શુ થાય ?

કન્યા હિતકારક ભુદ્ધિથી જોણાયેવું કિત્તમિશિત કહવું તમને કહવું હાથે, પેણુ આત્માના ઉદ્ધાર માટે જોણાય છે કહેનારના દેયામા તમને દુઃખ કરવાની કુબાવના નથી અગર તમારી પાસે બીજો કોઈ સ્વાર્થ સાધવાની ઇચ્છા નથી એ તો સૌના કન્યાણુથી જ જોણે છે

ડોક્ટરની દવા લેવા જાયો દવા કડવી હોય કઠણી દવા પીતા તમને નવનેજ પાણી ઉતરે બીજે દિવસે કહો કે ડોક્ટર સાહેબ ! દવા બીજી આપો, આ તો બહુ કડવી છે તમારા મતોય ખાતર “બીજી દવા આપીય” એમ ડોક્ટર કહે પેણુ દવા તો એની એ જ આપે ડોક્ટર સમજે છે કે યોગ્ય દવા વિના રોગ જય નહિ આ રોગ પર કહવું જ કિતાવક છે એમ વિચારી કહવું આપે તમે માન્ય થવાની ઇચ્છાથી કહવું પણ મૂળે મોટે પી જાયોને ? પ્રભુની પાડેથી જોણનાર જે કાંઈ જોણે છે તે ક યાણુની ભાવનાથી જ જોણે છે

શુ ખી વાત એ છે કે સ્વમધુસેવા તપસ્થામા ને એકાસણાદિ કરાવાય અને તેમા તપસ્વીઓને એકાસણા

દરાવવાની જે જાનિ થાય તો તે તપસવીથી જાનિ પણ
સ્વળગુ સેવા કહેવાય છે તેમા જમણો લાલ મળે છે
તમને ઠાઈ કહે છે એકાસણાવાળાને-તપસવીઓને પીરસવા
જાઓ તો તમે શુ કહેશો ? સાહેબ ! મારે સમય નથી

આવા શબ્દ ક્યારે હિચારાય ? સ્વળગુ પ્રતિ
હાનથી જાવના ન હોય...ત્યારે

જરા વિચારો સ્વળગુસેવા માટે મરં ફીટનાર માડવ
ગઠના મજામ ઠી પેથડશાક તરફ દ્રષ્ટિ કરીએ પેથડશાકને
સ્વળગુ તરફ કેટલું બહુમાન ! કેવી લાગણી ! કેવું
ભાવના ! ! ! પોતે એક શત્રુના મત્રી હોવા છતાં એ
ગરીબ પણ સ્વળગુ મળે તો ફવાડા ખડા થઈ જાય મત્રી
સ્વર એક દિવસ અન્ધ પર જેસી ફરવા નીકળે છે રસ્તામાં
સ્વળગુ મળે છે જેના કપાળ પર, કેસરનો ચાલો છે
સ્વળગુ તરીકે ઓળખવાનું ચિહ્ન કયું ?

કેસરનો ચાલો એ સાધર્મિકને ઓળખવાની નિશાની છે
પણ આજ દાય તો દેશન એવી કે કપાળે ચાલો કરવે
નહિ કદાચ ચાલો કર તો નાનો કરે, તેમા થ કેસરને
ચાલો કરતા તે શરમ જ આવે ! ! !

એક યુવાન બાઈ અમારા સમાજમમાં આવ્યા દર્શન ન
કરતા હોવાથી, દર્શન કરવા જવા માટે સમજાવટથી શુરુ
મદદારાને દર્શ બાઈએ હતુ કે જઈશ શુરુકેવ કહે તમે
દર્શન કરી આવ્યા છે તે તમારા કપાળે ચાલો એધ્ય

એવે ડાચુ ખાનીય ત્યારે યુવાન કહે કે હું દર્જન કવ્વા
નર્થ પજુ ચાલ્યો નહિ કરૂ

અતઃ વાણીનો જમાનો

કોઈપણ હોય દેવ-ગુરુ-માતા કે વડિલો હોય તેમની
આગળ યોજખે યોજખુ કહી દેવાનું પાછળ ગખવાનું નહિ.
મે આખની શરમ પણ નહિ પસ્તિયામ તરફ જોવાનું નહિ
કેમ કે સ્વતંત્ર વાણીનો જમાનો આવ્યો છે તમે સહે એમ
માનો કે સાચુ મોઢા પર કહી દઈએ છીએ પાછળ નહિ
પણ એ માન્યતા જોતી છે

જે માતાપિતાદિને નમે છે તે અવગ્રહ દેવગુરુને નમી
શકે છે નમ્રતા હોત તો આ યુવાન ગુરુમહારાજ આગળ
યોજખી ના દી શકત નહી યુવાન જોડે કે મને ચાલ્યો
કરતા શરમ માને માત્રી સાથેના હવ જાર, ફેરફાર મહાભા કોઈ
ન દરે અને મે કર્યો હોય તો સાફ ન લાગે. જાહ તેને
ગુરુમહારાજ ખૂબ સમજાવે છે

અમા વિદ્યાર કરીને આવીએ, અભ્યાસ ગામમા જઈએ
ત્યારે કોને પૂછીએ કે ભાઈ કયાથી ગાનમા જવાશે? ગમ
બદ્ધ અજાણ્યા બ્યખિને પૂછી જોઈએ તમા કે કાળ ઉપર
કેસરનો ચાલ્યો જોઈ જાવડીસિન સાધુ-માર્ગી પણ તમને
જોઈ પૂછી શકે! કયા 'રસ્તે' જવું ? ઉપશ્રમ કયા ?
વિશેષ પૂછનાની તકલીફ પણ ન રહે

દરાવવાની જે જાણ થાય છે તે તપસ્વીથી જાણી પણ
સ્વળપુ સેવા કરેવાય છે તેમા જમણો જાળ મળે છે
તમને ઠાઈ કરે કે એકાસ્થાવાળાને-તપસ્વીઓને પીરસવા
જાણો તો તમે શું કરો છો ? સાહેબ ! મારે સમય નથી

આજ શબ્દ ક્યારે હુઆરાય ? સ્વળપુ પ્રતિ
જાણથી જાણના ન હોય ત્યારે

જરા વિચારો સ્વળપુનેના માટે મરે. ફીટનાર માડવ
ગદના મદામત્રી પેયકથાક તરફ દ્રષ્ટિ કરીએ પેયકથાકને
સ્વળપુ તરફ દેટલું જાહેરમાન । કેવી જાગણી । કેવી
જાણના ।। પોતે એક રાજ્યના મત્રી હોવા છતાં એક
ગરીબ પણ સ્વળપુ મળે તો રૂવાડા ખડા યર્ષ જાય મત્રી
પર એક દિવસ અથ પર એકી ફરવા નીકળે છે રસ્તામા
સ્વળપુ મળે છે જેના કપાળ પર, કેસરનો ચાલો છે
સ્વળપુ તરીકે જોળખવાનું ચિહ્ન કયું ।

કેસરનો ચાલો એ સાધર્મિકને જોળખવાની નિશાની છે
પણ આજ કાલ તો ફેશન એવી કે કપાળે ચાલો કરવો
નહિ કદાચ ચાલો કરે તો નાનો કદ તેમા મ કેસરનો
ચાલો કરતા તો શરમ જ આવે ।

એક યુવાન બાઈ અમાગ મમાગમમા આવ્યા દર્શન ન
કરના હોવાથી, દર્શન કરવા જવા માટે સમજાવટથી શુર
મદારાને કહ્યું જાઈએ કહ્યું કે જઈશ. શુરફેવ કરે તમે
દર્શન કરી આવ્યા છો તે તમારા કપાળે ચાલો જોઈશ

એણે માથું માનીય ત્યારે યુવાન કહે કે હું દેશન કસ
નહિ પણ આ-તો નહિ કરું

સ્વતંત્ર વાણીનો જમાનો

કોઈપણ હોય દેવ-ગુરુ-માતા કે વડિલો દેવ તેમની
આગળ યોજાએ યોજાય કદી દેવાનું પાછળ રાખવાનું નહિ.
એ આખની શરમ પણ નહિ પરિણામ તરફ બેવાનું નહિ
કેમ કે જીવન વાણીનો જમાનો આવ્યો છે પ્રભે ભલે એમ
માને કે માથું મોઢા પર કદી હાથે છીએ પાછળ નહિ
પણ એ માન્યતા બોલી છે

એ માતાપિતાને નમે છે તે અવશ્ય દેવગુરુને, નમી
શકે છે નમ્રતા હોય તો આ યુવાન ગુરુમહારાજ આગળ
યોજાની તા ક' શબ્દ નહી યુવાન કહે કે મને શાસ્ત્રો
કરતા શરમ આવ મા' સાથેના દલ બાર ફેન્ડ મર્ડલમા કોઈ
ન કરે અને મે કયો હોય તો તારૂ ન લાગે બાદ તેને
ગુરુમહારાજ ખૂબ સમજાવે છે

અમે વિગ્રહ કરીને બાનીએ, અલગ્યા ગ્રામમા જઈએ
ત્યારે ઢોને પૂછીએ કે ભાઈ ત્યાંથી જાનમા જવાયે? મમ
બટા અલગ્યા બ્યબિને પૂછી બેઈએ તમારો કપાળ ઉપર
કેસરનો ચાલો બોર્ બાર્દીસિન ગાધુ-સાધી પણ તમને
એ ધડ પૂછી શકે? કેમ રસે જુડ? ઉપાશય કયા?
વિશેષ પૂછાની વકલીફ પણ ન રહે

દેશરત્નો આસ્ત્રો એ એક જૈનધર્મના અનુયાયી તરીકેનું
પરમ પ્રતિક છે તમે દેશમર બાવ ત્યારે પહેલા આસ્ત્રો ફેરો
છા તેમા પત્તુ હેતુ છે હે જિનેશ્વરેવ ! તમારી આના
મારા શિરે છે આ હેતુથી આસ્ત્રો કમવાનો... પણ આસ્ત્રો
જ ન કરતા હોઈએ તો પછી આજ્ઞાની વાત કયા ? શુર
મહારાજના મમજાળ્યા પછી યુવાન પણ આસ્ત્રો કરવો શરૂ
કરી છે

મત્રીશ્વર પેથકરાણની સ્વયંપુત્રેશની શુદ્ધ લાગણી

સ્વયંપુત્રેશ જોતા જ પેથકરાણ અમ્ય પરથી નીચે ઉતરી
પડે છે ધનાઢય હોય કે દાટવા તૂટેલા કપડાથી ચીથરેલા
હોય તા પણ એક સરખું જ જાહેરમા દેવામા છે મેમ
કુશળતા પૂછે છે કારણ સ્વયંપુત્રેશ એમના જીવનમા જે
રત્નમાં વણાઈ ચૂકી હતી મત્રાગ્ના ઉરક સગપણ કે તા
આધર્મિક સગપણ માથુ છે એમ તેઓ મમજતા હતા

આજકાલ આપણા મમાજમા શુ ચાલે છે ?

કોઈ મળે તો સલામ બતા શેક હેન્ડ કરો... પણ
આગળ વધીને એકમીબને જોગે ,કે કુશળતા પૂછે
તમારા ભગિની તમને મળે તો તમે શુ કરો... ? એક
ખીજ બેનો જોગી ચાલે તો શુ કરે ? કુશલ આનંદ ,પૂછે
જો... મીઠાની કુધવી કરતા પત્તુ વાત ન લાગે. દેરાણા જેઠાણીને
જણાવ્યાટ - આગળ વધીને કોઈની સાથે ને કોઈની

વહુ કે 'પડી ખાવાપીવાની બસુક વસ્તુ આવી થઈ, નરસી થઈ એવી પારકી પચાતો કરે ; , , ,

આપણા જૈન સમાજની પ્રણાલિકા

શ્રવણ મળે તો પ્રણામ , કરો-સાધુ-સાધ્વી મળે તે મત્યએણુ વદામિ કહો તેમજ જિનાલય આવે તો નમો જિણાણુ બોલી નમસ્કાર કરો જૈન સમાજની પ્રણાલિકા આ છે-આપણે શું કરીએ છીએ ? પ્રણામ તો ઠીક પણ સામા સાધુ સાધ્વી મળે તો મત્યએણુ વદામિ કહેના નથી જિવન દરમી જોઈને મરકી જઈએ છીએ..તો પછી નમો જિણાણુની વાત તો જાણુ પર જ

આપણે માફ ખૂની જઈએ છીએ અને નમણું નવું શકુલ કરીએ છીએ. આવો નિયમ થઈ રીધો છે પણ સાફ જુવણુ ન જોઈએ જે સાડ છે તે માફ છે એમ માનનારા છે તે જ સવ તરી જાય છે

નમસ્કાર ન કરતા હો તો શ્રવણ મળના નમસ્કાર કરવો આજુ કરવો.. જીવનમા ગુણ હોય તો તેની મત અઠાય છે

તમારે ત્યાં તો હમેશા નાયગરાનો ધોધ વરસે છે નાયગરાના ધોધમાથી હમેશા પાણી આવે છે લોકો તેનો ક્યા ક્યાં સફેયોગ કરે છે ? અહિં તો હવેના વાણીર નાયગરાનો ધોધ વહેવા છતાં કોઈની રેયાની જમિ સીની

થઈ નથી લાગતી દેખાને અસર થઈ નથી લાગતી. કાલજી
આપણે મૌ નીલ પૂતળી જેવા છીએ —

પેલી ત્રણે પૂતળી દેખાવમા, આકૃષ્ટિમા ચોક્કસ સરખી
મર્ત્ત રીતે હોવા છતાં ત્રણેની કિમત જુદી એકની ત્રવાચામ,
બીજીની લાખ અને ત્રીજીની પચીસ દળર.

એક પૂતળીનો અભાવ એવો છે કે એના કાનમા દોરી
નાખે તે સીધી પેટમા ડાલરી જાય છે

બીજીના કાનમા દોરી નાખે તો મોઢાથી જાતર નીકળી
જાય છે

ત્રીજીના કાનમા દોરી નાખે તો ખીન્ત કાનની બહાર
નીકળી જાય છે તેમ આપણે જાણી મૌ નીલ પૂતળી જેમ
સાણીને એક કાન ઢાળ નાખતી ખીન્ત કાનથી કાતી નાખીએ
છીએ માથાનીએ એટલી વાર વેરાન્ય ઉપાસયના પગધાઆ
હતરી સચારની ઉપાધિમા પાયા કે પાલ જૂન્યા આપણી
જાવના ક્ષણિક અને વેળ ય અશ્યાન જૂમિવત્ છે માટે દુરોચ
સાબળ્યાની અસર થતી નથી. સામળ્યા જા. રૈયામા ઉતારવું
—આપણે પહેલી પૂતળી જેમ કરીશું તો આત્માનું ઉત્થાન
નજીકમા છે

આ જાણુ પેચાણાલે સ્વજનને પ્રણામ કરી પોતાના ઘેર
લઈ જાય છે ઘર લાવીને લોજન કાઢે છે ઉપરથી પહેલ
મણી આપે છે અને જઈમાન કરે છે

તમારા જામમા કંઈ સાધર્મિક આવે તો તેને નમે તમારે
ઘેર લઈ આવ ખસ ? તેને જમાડો કે નહિ ? જમાડો તો
કેવા ભાવથી ? ભાવથી ભરવો સૂઝે ચોટવો સારો પણ ભાવ
વિનાના પડવાનું નકામા

ભાવથી દેશમાં ગ્રીહાશ આવે છે ભાવથી ભાવનાના
ધોધ સુદર વહે છે આમ સ્વબધુની દૃષ્ટિ કરી, પેદાશાક
સખામાં જાય છે અને આત્મસાધના કરે છે ,

ત્યારે મહામંત્રી પેદાશાક ભેટલું સ્વબધુનું સંસ્માન
મહુમાન કરી ને શકે પણ સ્વબધુસેવા કરવાની ભાવના
તો જાગે ને ? જધુ પ્રત્યે લાગણી તો જન્મેને ? ? દેશ
માં સંસ્માન જાગે કે નહિ ?

સ્વબધુનું દુઃખ દૂર કરવાની ભાવના, જાગે તો, પશું
કન્યાણુ જ છે પણ આજે તો વૃત્તિ કેવા પ્રકારની છે ?

૥ મૈત્રો મારો પ્રમથ્વર, ખેરી મારી ગુરુ,
ઉપાદેશસ્વામિભાઈ, ભક્તિ હું દોની કરે !

કવિએ આ દૃષ્ટિ બતાવત મૂકી છે, આજ તો સગા મા
બાપની સેવા નથી કરી શકતા- સગા મા-બાપની સેવા ન
કરનાર બીજાની સેવા કઈ ગીતે કરી શકે ? બીજાની સેવા ન
કરી શકે એવું કન્યાણુ જ દી કઈ સીતે ચૂકે, માટે
જ આજે સ્વબધુસેવા પર કહેવાય છે

સ્વળપુરુષેવાથી જીવનમાં કરુણા, મૈત્રી, વિનય, વિવેક, નમ્રતા અને પરમાર્થ કરવાની લાલિના જાગે છે

શ્રદ્ધા, વિનય, વિવેક, ક્રિયારતિ જેમાં છે તે ખરે આપ જ છે એ આપણે પ્રથમ સમજી ગયા આવકના દિવમાં આવક પ્રત્યે જક્તિલાવ ન હોય તો પછી આવક કયાથી ? આવક તો નમ કહેતા નથી જાથ એવા હોય પરંતુ

જે સ્વળપુરુષેવા આદિ ધર્મકૃત્યોમાં લક્ષ્મીના સુબ્યય કરવામાં ધૂમાડો થયો એમ માને છે, તે બ્યાજબી નથી ધૂમાડો કયા હોય ? મમારીના ચૂવામાં ચૂવાનો ધૂમાડો દુર્ગતિના બાધારૂપ છે જ્યારે પ્રભુ મહોત્સવ, સ્વળપુરુષકૃતિ શ્રી સદ્ય લલિત આદિ કાર્યોમાં વપરાતી લક્ષ્મી ાથે સ્વર્ગ-પુરીમાં લઈ જાય છે લક્ષ્મીને વાપર્યો નહિ તો લક્ષ્મી ધૂમાડો થઈ જશે માટે સમજીને સતકાર્યમાં સદ્બ્યય કરતા રીજો

(અઢાર દેમાધિપતિ રાજા કુમારપાળના રાજ્યમાં)
કલિકાલ સર્વજ્ઞ હેમચન્દ્રાચાર્ય મહાશેષ પધારા છે ધનાઢ્ય આવકો ગુરૂદેવની હસ્તપ્રતે ભક્તિ કરે છે નામના સંવિકરને ધનાઢ્યેની ભક્તિ જોઈ દિલમાં દુ ખ થાય છે કેમ કે પોતાની સ્થિતિ ઘણી નાજુક હતી મારાથી કાંઈ જ ભક્તિ થતી નથી એવુ રૂયામાં દુ ખ છે છેતા જાવનાને વેર્ગ આપી જતુ કપડુ લાવી ગુરૂદેવને વહોરાવે છે ગુરૂદેવ કપડુ વહોરે છે

ત્યાં જ રાજવી કુમારપાળ પાટણ પધારવા માટે સૂરિજીને વિનંતિ કરે છે સશિષ્ય પરિવાર પાટણમાં પધારે, છે ગિબ્યો કહે છે ગુરૂદેવ જાડું કપડું અમે' ઓઢીશું, આપ ઓઢશો નહિ ઉત્તરમાં ગુરૂમહારાજ કહે છે કે જાવલકિતથી જોડાસવેશ કાપડમાં શો દોષ છે ? એ કપડું હું જ વાપરીશ. કહી ગુરૂદેવ ઓઢે છે

ભારે ઠાઠમાઠથી આગેયુ થાય છે નંગરીમાં-પાણમાં આનંદે રમેશ થાય છે કુમારપાળની દષ્ટિ કપડા ઉપર પડે છે અને એકદમ ચોકી જાય છે કે ગુરૂદેવે આટલું જાડું કપડું કેમ ઓઢયું ?

રાજાએ પૂછ્યું, ગુરૂદેવ ! આપને આટલો જાડો કપડો ઓઢવાની જરૂર કેમ પડી ?

ગુરૂદેવે કહ્યું તને જોટલી મારી ચિતા થાય છે એટલી ચિતા તારા જેવો રાજા હોવા છતાં જિનશાસનમાં સાધમિકા દુખી છે તેની થાય છે ખરી કે નહિ ?

અધિકાર પામી જગતમાં કરે ન જો ઉપકાર,

અધિકારમાંથી અ જતાં પાછળ રહ્યો ધિકાર.

સુત્તા-અધિકાર-પંચી મેળવ્યા પછી જો ઉપકાર કરવાની વૃત્તિ ન જાગે, ઉપકારની ભાવના ન સેવે, પંચેપાત્રમાં છવનને ન પડાવે તે આત્માને અધિકાર શબ્દમાંથી અ નીકળતા ધિકાર જેવું થાય છે

મહાનંદા કુમારમાળના બત ચતુ પ્રતી વાચ છે શુર
મહારાજના કથનને સત્ય કરી સાધર્મિકભક્તિ પાદ
સ્વબલુઓની નેવા ખાતર, એક વર્ષમા ચી. દરેક રૂપિયા
વાપરે દે આમ લાગવગાટ ચી. વર્ષ સુધી ચી. કરે
રૂપિયાનો સંવ્યય કરે છે

આમ સ્વબલુઓની બાવના મને તેના ઝરણા આપણા
હૃદયમા રહે, અને નો આત્મસાવના કરવાના ધર્મ

